

ბუღალტრული უღრიცხვა

ISSN 1512-0805

სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი

№ 9 (308)
სექტემბერი
2022

25 წელი უჩინარ...

საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა
და აუდიტორთა ფედერაცია

ბუღალტრული აღრიცხვა

ყოველთვიური სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი
რეფერირდება „ქართულ რეფერირებულ ჟურნალში“

სტუ, ტექნიფორმი ISSN 1512-0775

№ 9(308)
სექტემბერი
2022

რედაქტორი ლავრენტი ჭუმბურიძე

გამოცემის რედაქტორი საბა ძაძამია

სარედაქციო კოლეგია: ბაბი ალავერდაშვილი; კონსტანტინე დათიაშვილი;
ნადეჟდა კვატაშიძე; დალი სოლოლაშვილი; რუსუდან ქუთათელაძე;
რევაზ ძაძამია; იზოლდა ჭილაძე.

რედაქცია შეიძლება არ იზიარებდეს ავტორის აზრს. შემოსული მასალები ავტორებს არ
უბრუნდებათ. ავტორები თავად აგებენ პასუხს ფაქტების, ციფრებისა და ციტატების სიზუსტეზე.

შინაარსი

ინფორმაცია ფელერაციიდან

ბაფის საერთო (27-ე) კრებასა და არჩევნებთან დაკავშირებული ინფორმაცია წევრებისათვის	3
ცვლილებები ბაფის წევრი ფიზიკური პირების საწევრო გადასახადისა და მომსახურების სფეროში	4
უკრაინის კონფლიქტი: ეთიკისა და დამოუკიდებლობის ძირითადი მოსაზრებები	5

პროფესიული სერტიფიცირების პრაქტიკაზე დასახმარებლად

რეგულირება გავი ალკერაშვილი

2022 წლის ივლისის გამოცდების ანალიზი	14
კორპორაციული მართვა და მისი გავლენა აუდიტის პროცესზე	32
ეფექტიანი კომუნიკაციის მნიშვნელობა	44

საბა ძაძაშვილი

ტექნოლოგია ზრდის სწავლის ხელმისაწვდომობას, ნათქვამია ACCA-სა და edX-ის ახალ კვლევაში	54
კორუფციის შესახებ შეხედულებები განაპირობებს დამოკიდებულებას საგადასახადო სისტემებისადმი	56

ოფიციალური მასალები	58
---------------------------	----

კითხვა-პასუხი	70
---------------------	----

ინფორმაცია გირჟებიდან	77
-----------------------------	----

რედაქციის მისამართი: 380054, ქ. თბილისი
წერეთლის გამზირი №61. ტელ./ფაქსი: 235-01-57; 235-67-56; 235-43-97
რეკვიზიტები: „თი-ბი-სი ბანკი“: ა/ა GE40TB060000007467286 საიდენტიფიკაციო კოდი 203 855 220

ფასი 6 ლარი

დამკაბადონებელი: ნ. ყაველაშვილი
კორექტურა: თ. ცქიტიშვილი

ბაფის საერთო (27-ე) კრებასა და არჩევნებთან დაკავშირებული ინფორმაცია წევრებისათვის

მიმდინარე წლის 24 დეკემბერს, შაბათს 12 საათზე მოწვეულია ბაფის საერთო (27-ე) კრება. კრება ჩატარდება ონლაინ ფორმატში. ბაფის ყველა წევრს აქვს უფლება დარეგისტრირდეს კრების დელეგატად, დადგენილი წესების გათვალისწინებით.

კრების დელეგატების რეგისტრაცია დაიწყება 2022 წლის 10 ოქტომბრიდან და დასრულდება 20 დეკემბერს. რეგისტრაცია შესაძლებელია: ბაფის მეილზე (baf@baf.ge) წერილის გამოგზავნით, განაცხადის შემოტანით ბაფის კანცელარიაში.

გამგეობის წევრობის კანდიდატების რეგისტრაცია დაიწყება მიმდინარე წლის 10 ოქტომბრიდან. ბაფის ყველა წევრს აქვს უფლება დარეგისტრირდეს გამგეობის წევრობის კანდიდატად და მონაწილეობა მიიღოს არჩევნებში. გამგეობის წევრობის კანდიდატებმა განაცხადები უნდა გააკეთონ 2022 წლის 9 დეკემბრამდე და ბაფის სამდივნოში ჩააბარონ:

- განცხადება კენჭისყრაში მონაწილეობის სურვილის შესახებ;
- პირადი ხედვა – სამოტივაციო წერილი, ბაფის საქმიანობაში მონაწილეობისა და წვლილის შესახებ;
- რეკომენდაცია სამუშაო ადგილიდან (აკადემიური სექტორის და ფედერაციის კორპორაციული წევრის შემთხვევაში);
- სარეკომენდაციო/მხარდაჭერის წერილი ბაფის არანაკლებ 5 წევრისაგან (ბიზნესში დასაქმებული ბუღალტრების და ინდივიდუალურად მოქმედი აუდიტორების შემთხვევაში).

*საერთო კრებისა და არჩევნების დეტალებზე ინფორმაცია განთავსებულია ბაფის ვებგვერდზე და ფეისბუქგვერდზე.
ასევე, შეგიძლიათ დარეკოთ: 235 01 57; 235 43 97 (შორენა გამიაშვილი).*

ცვლილებები ბაფის წევრი ფიზიკური პირების საწევრო გადასახადისა და მომსახურების სფეროში

ბაფის გამგეობის გადაწყვეტილებით (სხდომის ოქმი: 27.07.2022) ცვლილებები შევიდა წევრი ფიზიკური პირების საწევრო გადასახადისა და მომსახურების სფეროში. ცვლილებები ამოქმედდება 2023 წლის 1 იანვრიდან.

1. ცვლილებები საწევრო ტარიფებთან დაკავშირებით:

- ბაფში გაწევრება/პროგრამაში პირველადი რეგისტრაცია - 20 ლარი;
- ასოცირებული (არაკანდიდატი) წევრების წლიური საწევრო - 24 (თვეში 2ლ) ლარი;
- ასოცირებული/სერტიფიცირების კანდიდატი წევრების წლიური საწევრო - 84 (თვეში 7ლ) ლარი;
- პროფესიონალი ბუღალტრები/არაუდიტორი ნამდვილი წევრების წლიური საწევრო - 84 (თვეში 7ლ) ლარი;
- პროფესიონალი ბუღალტრები/აუდიტორების წლიური საწევრო - 144 (თვეში 12 ლ) ლარი;
- ამოქმედდება წევრობის სტატუსის შეჩერების წესი, ერთი წლის საწევროს გადაუხდელობის შემთხვევაში.

2. ცვლილებები ბაფის ყოველთვიურ ჟურნალთან „ბუღალტრული აღრიცხვა“ დაკავშირებით:

- 2023 წლის 1 იანვრიდან ჟურნალის გამოცემის ხარჯები დაფინანსდება საწევრო შემოსავლებიდან;
- ჟურნალზე ხელმისაწვდომობა შეიზღუდება არაწევრი პირებისთვის და მასზე წვდომის შესაძლებლობა (დამატებითი თანხის გადახდის გარეშე) მიეცემა მხოლოდ ბაფის წევრებს.

უკრაინის კონფლიქტი: ეთიკისა და დამოუკიდებლობის ძირითადი მოსაზრებები

პუბლიკაცია მომზადებულია ბულალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ

- 01 – შესავალი
 - 01 – ძირითადი მოსაზრებები, რომლებიც გამოიყენება ყველა PA-ისთვის
 - 02 – სანქციების ეთიკური შედეგები
 - სანქციების გაცნობა და დაცვა
 - 02 – დაკვირვებული გონება
 - სიტუაციები, სადაც გამოიყენება სანქციები
 - 03 – ახალი ინფორმაცია ან ფაქტებისა და გარემოებების ცვლილება
 - კანონებისა და რეგულაციების შეუსრულებლობა (NOCLAR)
 - 04 – დოკუმენტაციის წარდგენის ნორმატიული (მარეგულირებელი) მოთხოვნების დაცვა
 - მოტივაცია
- დამატებითი მოსაზრებები, რომლებიც PAIB-თან გამოიყენება
- ინფორმაციის მომზადება და პრეზენტაცია
 - ბენოლა
- 05 – დამატებითი მოსაზრებები, რომლებიც PAPP-თან გამოიყენება
 - კლიენტისა და ჩართულობის (მონაწილეობის) მიღება
 - ვადაგადაცილებული გადასახადები
 - ხელმძღვანელის პასუხისმგებლობის აღება

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ბულალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IESBA) პერსონალის მიერ. ის პროფესიონალ ბულალტერთა ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების) (კოდექსი) შესაბამისად, აშუქებს ეთიკისა და დამოუკიდებლობის უამრავ მნიშვნელოვან მოსაზრებას ბიზნესსა (PAIBs) და საჯარო პრაქტიკაში (PAPPs) დასაქმებული პროფესიონალი ბულალტრებისთვის, რადგან ისინი ეწევიან პროფესიულ საქმიანობას ან ახორციელებენ პროფესიულ მომსახურებას იმ გარემოებებში, რომლებზეც შესაძლოა გავლენა იქონიოს რუსეთ-უკრაინის ომმა.

ამ პუბლიკაციით ასევე შეიძლება დაინტერესდნენ ეროვნული სტანდარტების შემქმნელები (NSS), ხელმძღვანელი პასუხისმგებელი პირები (TCWG), ინვესტორები, მარეგულირებლები და აუდიტის ზედამხედველობის ორგანოები, სხვა შემქმნელები PAIB-ების და პროფესიული ბულალტრული ორგანიზაციების (PAOs) გარდა, ასევე სხვა პირები, რომლებიც დაინტერესებული არიან ან მონაწილეობენ PAIB-ების, PAPP-ების და აუდიტორების მუშაობაში, ასევე აუდიტორთა დამოუკიდებლობის საკითხებში.

ეს პუბლიკაცია არ ცვლის და არც უგულებელყოფს კოდექსს, მხოლოდ ტექსტია ოფიციალური. ამ პუბლიკაციის წაკითხვით არ ჩანაცვლება კოდექსის წაკითხვა. პუბლიკაციაში მოცემული მითითებები არ არის ამომწურავი და ყოველთვის უნდა დაეყრდნოთ კოდექსს. ეს პუბლიკაცია არ წარმოადგენს IESBA-ს ავტორიტეტულ ან ოფიციალურ განცხადებას.

I. შესავალი

1. უკრაინაში რუსეთის სამხედრო შეჭრამ 2022 წლის თებერვალში წარმოქმნა უპრეცედენტო გამოწვევები საჯარო, კერძო და არაკომერციულ სექტორების ბიზნესსა და ორგანიზაციებში მსოფლიო მასშტაბით და გლობალური შეფერხებები გამოიწვია ეკონომიკაში, ბიზნესოპერაციებსა და საარსებო წყაროებში. იურისდიქციების დიდმა უმრავლესობამ, მათ შორის აშშ-ში, ევროკავშირში, დიდ ბრიტანეთში, იაპონიაში, კანადასა და ავსტრალიაში რუსეთს დაუწესა ეკონომიკური სანქციები², ისევე როგორც ზოგიერთმა საერთაშორისო ორგანიზაციამ. მრავალეროვნული კომპანიების და ინვესტორების დიდმა ნაწილმა ასევე გააუქმა ბიზნესი ან ფინანსური ინტერესები, ან სხვაგვარად შეაჩერა ბიზნესურთიერთობა რუსულ სუბიექტებთან, ან გამოაცხადა, რომ გეგმავს ამის გაკეთებას. ამ შედეგებისა და კონფლიქტის უკრაინის ფარგლებს გარეთ გავრცელების პოტენციალის ფონზე, ფინანსურ ბაზრებზე მნიშვნელოვნად გაიზარდა არასტაბილურობა და გაურკვევლობა.
2. კონფლიქტის მასშტაბები და ხანგრძლივობა და რუსეთის სამხედრო ქმედებების მუდმივი შედეგები (მათ შორის, ნებისმიერი საპასუხო ქმედება, რომელიც შეიძლება განხორციელდეს სანქციების სამიზნეების მიერ) არაპროგნოზირებადია. ბაზრის მნიშვნელოვანი შეფერხებებისა და გაურკვევლობის გაგრძელების პოტენციალის გათვალისწინებით, ეს პუბლიკაცია ამახვილებს PA-ების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ყურადღებას კოდექსის ძირითად დებულებებზე, რომლებიც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია იმისთვის, რომ PA-ებმა, საზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე, შეძლონ კოდექსით ნაკისრი ეთიკური ვალდებულებებისა და საკუთარი პასუხისმგებლობის შესრულება.

II. ძირითადი მოსაზრებები, რომლებიც გამოიყენება ყველა PA-ისთვის სანქციების ეთიკური შედეგები

3. რუსეთის უკრაინაში შეჭრის შემდეგ ბევრმა იურისდიქციამ დააწესა ფართო ეკონომიკური სანქცია რუსეთზე და გარკვეულ რუსულ სუბიექტებსა და ფიზიკურ პირებზე. არაერთმა იურისდიქციამ ასევე დააწესა ეკონომიკური სანქციები ბელორუსიის წინააღმდეგ, უკრაინაში რუსეთის ომის დახმარების ან ხელშეწყობის გამო. სანქციები შესაძლოა დაწესდეს სხვა ქვეყნებზეც, რომლებიც სამხედრო ან ეკონომიკურ დახმარებას უწევენ რუსეთს. სხვა ქმედებებთან ერთად, სანქციებმა გააჩინა რუსული აქტივები და აკრძალა საქმიანი ურთიერთობა კონკრეტულ რუსულ სუბიექტებთან (მათ შორის გარკვეულ ფინანსურ ინსტიტუტებთან), ოფიციალურ პირებსა და ოლიგარქებთან.

სანქციების გაცნობა და დაცვა

4. კოდექსი ავალდებულებს PA-ს, დაიცვან პროფესიული კომპეტენციისა და სათანადო გულმოდგინების ფუნდამენტური პრინციპი². კოდექსი ასევე ავალდებულებს PA-ებს, დაემორჩილონ პროფესიული ქცევის ფუნდამენტურ პრინციპს, რაც, თავის მხრივ, მოითხოვს დამოუკიდებელი პირებისგან შესაბამისი კანონებისა და რეგულაციების დაცვას².

5. რუსეთ-უკრაინის ომის პირობებში, სანქციები ძალაში რჩება. არსებული იურისდიქციების სიას, რომლებმაც უკვე დაუწესეს სანქციები, შესაძლოა შეუერთდეს ახალი იურისდიქციებიც. გარდა ამისა, ზოგიერთმა იურისდიქციამ გააფართოვა სანქციების ფარგლები, დაამატა სანქციების ახალი ფენები, ან ხელახლა განიხილავს არსებულს. ორგანიზაციები და კლიენტები, თუ ისინი მუშაობენ სანქციების ქვეშ მყოფ რუსულ ან ბელორუსულ იურიდიულ ან ფიზიკურ პირებთან, სანქციების დარღვევისთვის სანქციების ქვეშ მოხვედრის რისკის წინაშე დგანან, რაც პოტენციურად უარყოფით ფინანსური ოპერაციულ შედეგებსა და, ასევე, რეპუტაციის შელახვას გულისხმობს.
6. ამ შემთხვევაში, პროფესიული კომპეტენციის პრინციპების დაცვა, სათანადო ბრუნვა და პროფესიული ქცევა ნიშნავს, რომ PA-ებმა, რომელთა დამქირავებელ ორგანიზაციებს ან კლიენტებს აქვთ ან შეიძლება ჰქონდეთ საქმიანი ურთიერთობა იურიდიულ ან ფიზიკურ პირებთან რუსეთსა და ბელორუსიაში, უნდა გააგრძელონ დღემდე მოქმედი ნებისმიერი სანქცია სრული მასშტაბითა და ზემოქმედებით. ეს მათ დამსაქმებელ ორგანიზაციებს ან მომხმარებლებს საშუალებას მისცემს, დაიცვან კანონი სანქციების შესახებ და ნორმატიული დოკუმენტები. უნებლიე დარღვევების თავიდან ასაცილებლად განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, PA-ები ერკვეოდნენ მათი დამქირავებელი ორგანიზაციების ან კლიენტების კავშირებსა ან ბიზნესოპერაციების რგოლებში, რომლებიც შეიძლება დაექვემდებაროს სანქციებს. სათანადო გულმოდგინებით მოქმედება ასევე ნიშნავს, რომ PA-ებმა უნდა აკონტროლონ თავიანთი დამსაქმებელი ორგანიზაციების კლიენტები ან კლიენტთა ბაზა და, საჭიროების შემთხვევაში, მიიღონ შესაბამისი ზომები სანქციის დარღვევის თავიდან ასაცილებლად, მათ შორის, საქმიანი ან კლიენტებთან ურთიერთობის პოტენციური შეწყვეტის ჩათვლით.
7. სანქციების დაწესების კანონები შეიძლება იყოს რთული და გამიზნული იყოს არა მხოლოდ იმ კლიენტებსა ან მომხმარებლებზე ზეგავლენის მოსახდენად, რომლებთანაც კომპანია საქმიანობს, არამედ ასევე – მის მომწოდებლებზე, ბიზნესპარტნიორებზე, აგენტებსა და კონტრაქტორებზე ზემოქმედებისთვის. დამქირავებელი ორგანიზაციის ან კლიენტის ბიზნესიდან გამომდინარე, შეიძლება საჭირო გახდეს მეტი ყურადღების გამახვილება, არა მხოლოდ იმ იურისდიქციით დაწესებულ სანქციებზე, რომელშიც მდებარეობს დამქირავებელი ორგანიზაცია ან კლიენტი, არამედ იმ იურისდიქციის მიერაც, სადაც ის ახორციელებს საქმიანობას. სანქციების დაწესების კანონები ასევე შეიძლება ბუნდოვანი იყოს. მაგალითად, ზოგიერთი სანქციების დაწესების კანონი კრძალავს რუსული და ბელორუსული იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის „ბუღალტრული აღრიცხვის“ და „მენეჯმენტის საკითხებში კონსულტაციის“ სერვისების გაწევას დეტალური მითითებების გარეშე. პროფესიული კომპეტენციისა და სათანადო გულმოდგინების პრინციპის დაცვა ნიშნავს, რომ საჯარო ორგანიზაციებმა უნდა გაიარონ კონსულტაცია შესაბამის მარეგულირებელ ორგანოებთან, ან მოძებნონ იურიდიული რჩევა იმ შემთხვევაში, თუ მოქმედი სანქციების კანონები გაურკვეველია ან ბუნდოვანი.

დაკვირვებული გონება

8. კოდექსი მოითხოვს, რომ PA-მა გამოიჩინონ მეტი დაკვირვება კონცეპტუალური ჩარჩოს გამოყენებისას². ეს გულისხმობს მიღებული ინფორმაციის წყაროს შესაბამისობისა და საკმარისობის გათვალისწინებას პროფესიული საქმიანობის ბუნებასთან, მოცულობისა და შედეგების გათვალისწინებას, შემდგომში კი გამოკვლევის ან სხვა ქმედებების საჭიროების გათვალისწინებას².
9. სანამ სანქციები ძალაში რჩება, იზრდება რისკი იმისა, რომ რუსეთისა და ბელორუსიის სუბიექტებმა და ფიზიკურმა პირებმა შეიძლება სცადონ გარკვეული ქვეყნების ან იურისდიქციების გამოყენება სანქციებისგან თავის დასაღწევად. რუსეთსა ან ბელორუსიაში არსებულმა იურიდიულმა ან ფიზიკურმა პირებმა შეიძლება მიმართონ

დამსაქმებელ ორგანიზაციებს ან კლიენტებს საქმიანი ურთიერთობებისთვის სანქციებს დაქვემდებარებულ სფეროებში. დაწესებულებებში ასევე შეიძლება შეხვდნენ სიტუაციებს, როდესაც ბიზნესპარტნიორები ან კლიენტები რუსეთსა ან ბელორუსიაში სთხოვენ მათ დახმარებას აქტივების საზღვარგარეთ გადატანაში. ასეთ სიტუაციებში, დაკვირვებული გონება ნიშნავს, რომ პროფესიონალმა ბუღალტრებმა უნდა დაუსვან შესაბამისი კითხვები კლიენტს მისი ისტორიის, ბიზნესტრანზაქციის ბუნებისა და მიზნის და ტრანზაქციის საბოლოო ბენეფიციარების ვინაობის შესახებ. ასეთი ინფორმაცია PA-ს საშუალებას მისცემს, შეაფასოს ნებისმიერი სანქციების დარღვევის შესაძლებლობა. PA-ები ასევე მზად უნდა იყვნენ, დაუკავშირდნენ შესაბამის მხარეებს, თუ მათ აქვთ შიშის საფუძველი, რომ პოტენციურად მნიშვნელოვანი ინფორმაცია შეიძლება გამოტოვებული იყოს მათთვის ცნობილი ფაქტებიდან და გარემოებებიდან.

სიტუაციები, სადაც სანქციები გამოიყენება

10. თუ PA-ები მოულოდნელად აღმოჩნდებიან სიტუაციაში, სადაც სანქციები გამოიყენება (მაგალითად, ახლახან შემოიღეს ახალი სანქცია), მათ ყურადღებით უნდა შეაფასონ ფაქტები და გარემოებები, რათა დაადგინონ, როგორ მოიქცნენ აღნიშნულ სიტუაციაში, რათა თავიდან აიცილონ დაწესებული სანქციების დარღვევა. PAIB-ს შეიძლება დასჭირდეს თანამშრომლობა დამსაქმებელ ორგანიზაციაში პასუხისმგებელ მხარეებთან, რათა დროული ზომები მიიღონ სანქცირებულ ან ფიზიკურ პირთან ნებისმიერი ბიზნესტრანზაქციის შესაწყვეტად. PAPP-მა ყურადღებით უნდა განიხილოს, თუ როგორ დაასრულებენ პროფესიულ სერვისებს ან კლიენტებთან ურთიერთობას დროულად. როგორც PAIB-მა, ასევე PAPP-მა შეიძლება გაიარონ კონსულტაცია შესაბამის მარეგულირებელ ორგანოებთან ან სხვა სამთავრობო უწყებებთან საჭიროებისამებრ. ასევე შეიძლება საჭირო გახდეს იურიდიული რჩევის მოძიება ბიზნესის ან პროფესიული მომსახურების/კონტრაქტების შეწყვეტის შედეგების გასაგებად.

ახალი ინფორმაცია ან ფაქტებისა და გარემოებების ცვლილებები

11. ნებისმიერ ვითარებაში, კოდექსი ავალდებულებს PA-ებს, გამოიყენონ პროფესიული განსჯა² და მოელონ, რომ ისინი ყურადღებით ადევნებენ თვალს ფაქტებისა და გარემოებების² შესახებ ახალ ინფორმაციას ან ცვლილებებს. ეს ნიშნავს, რომ სანქციების სწრაფად ცვალებად მარეგულირებელ სიტუაციებში, არსებობს ფუნდამენტურ პრინციპებთან შესაბამისობის ახალი საფრთხეები და, თუ ეს ასეა, PA-ებმა უნდა შეაფასონ და განიხილონ ისინი. სანქციების სწრაფად ცვალებადმა სიტუაციებმა ასევე შეიძლება გავლენა მოახდინოს ადრე გამოვლენილი საფრთხეების შეფასებაზე. ასეთ ვითარებაში, კოდექსი ავალდებულებს PA-ებს, ხელახლა შეაფასონ და განიხილონ ასეთი საფრთხეები².
12. პროფესიული კომპეტენციისა და სათანადო ზრუნვის პრინციპის შესაბამისად, PA-ებს, რომელთა დამქირავებელ ორგანიზაციებზე ზეგავლენას ახდენს სანქციები, ურჩევენ, დანერგონ შესაბამისი პოლიტიკა, პროცესები და შიდა კონტროლის სისტემები, რათა მონიტორინგი გაუწიონ სანქციებთან დაკავშირებულ სიტუაციებს და მათ დამქირავებელ ორგანიზაციებს შესაძლებლობა მისცენ, შეასრულონ კანონის დაცვის ვალდებულებები.

კანონებისა და რეგულაციების შეუსრულებლობა (NOCLAR)

13. PA-ებს შეახსენებენ, რომ მათ კოდექსით მოეთხოვებათ, რეაგირება მოახდინონ NOCLAR-ზე ან საეჭვო NOCLAR-ზე². NOCLAR არის ნებისმიერი უმოქმედობა ან განზრახ ან უნებლიე ქმედება დამქირავებელი ორგანიზაციის ან კლიენტის, TCWG-ის, ხელმძღვანელის ან სხვა პირების მიერ, რომლებიც მუშაობენ დამქირავებელ

ორგანიზაციასთან ან კლიენტთან, ან მისი ხელმძღვანელობით, რაც ეწინააღმდეგება მოქმედ კანონებსა და რეგულაციებს². კოდექსის მიხედვით, PA-ს არ მოეთხოვება NOCLAR-ის კვლევა. თუმცა კოდექსი მათგან მოითხოვს ზომების მიღებას, თუ მათი პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას ისინი წააწყდებიან ინფორმაციას, რომელიც მიუთითებს NOCLAR-ის ან საექვო NOCLAR-ის არსებობაზე. კოდექსი PA-ებს უზრუნველყოფს ყოვლისმომცველი ჩარჩოთი NOCLAR-ზე ან საექვო NOCLAR-ზე რეაგირებისთვის, საჯარო ინტერესებიდან გამომდინარე (იხ. სექცია 260 PAIB-ებისთვის და სექცია 360 PAPP-ებისთვის).

14. უკრაინაში არსებული კონფლიქტის კონტექსტში, NOCLAR-ი ან NOCLAR-ის შესახებ ეჭვი შეიძლება წარმოიშვას დამსაქმებელი ორგანიზაციების ან კლიენტების მიერ სანქციების შესახებ კანონებისა და რეგულაციების დარღვევის შედეგად. სანქციების დაწესების შესახებ კანონებისა და რეგულაციების დარღვევა NOCLAR-ის შემთხვევაა, იქნება ეს განზრახ თუ უნებლიედ. დარღვევა არ შემოიფარგლება მხოლოდ სანქცირებულ სუბიექტთან ან ფიზიკურ პირთან უშუალო ტრანზაქციით, ასევე ის შეიძლება წარმოიშვას შუამავლებთან საქმიანი ურთიერთობის შედეგად რუსეთისა და ბელორუსიის გარდა, სხვა იურისდიქციებშიც, რომელთა საბოლოო ბენეფიციარები არიან რუსული ან ბელორუსული სუბიექტები ან ფიზიკური პირები, რომლებიც დაქვემდებარებულნი არიან სანქციებს. მაშასადამე, კოდექსით მოთხოვნილი დაკვირვებული გონების გამოყენება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას, რომელიც მოიცავს (ა) რუსეთში ან ბელორუსიაში დაფუძნებულ მომხმარებლებთან ან კლიენტებთან ურთიერთობას, ან რომლებსაც აქვთ ბიზნეს ან ფინანსური ინტერესები ამ ქვეყნებში, ან (ბ) საქმე ეხება სანქციებს დაქვემდებარებულ სფეროებს, მაგალითად, სენსორული ელექტრონიკის ან გარკვეული ტიპის მანქანების ნაწილების ექსპორტს.
15. PA-ებს ასევე შეახსენებენ, რომ რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გამოწვეულმა ეკონომიკურმა შეფერხებებმა და სოციალურმა აჯანყებამ, განსაკუთრებით უკრაინაში, შექმნა მრავალი შესაძლებლობა თაღლითობის, ფულის გათეთრებისა და სხვა დანაშაულებრივი ქმედებებისთვის. კერძოდ:
 - რუსეთისა და ბელორუსიის ერთეულებსა და ფიზიკურ პირებზე დაწესებული ფართო სანქციების შედეგად, იზრდება სანქციების თავიდან აცილების და ფულის გათეთრების რისკი, რათა დაიცვან აქტივები პოტენციური ჩამორთმევისგან, განსაკუთრებით იმ იურისდიქციებში, რომლებმაც რუსეთის სუბიექტებსა თუ ოლიგარქებთან დაკავშირებული კაპიტალის მნიშვნელოვანი რაოდენობა მიიღეს^{2, 11}
 - კონფლიქტით გამოწვეულ ლტოლვილთა კრიზისის საპასუხოდ, მთავრობებმა და საერთაშორისო სააგენტოებმა მნიშვნელოვანი ჰუმანიტარული დახმარება გაუწიეს ქვეყნებს, განსაკუთრებით ევროპაში, რომლებმაც დიდი რაოდენობით უკრაინელი ლტოლვილი მიიღეს. ასეთი დახმარების სწრაფი გავრცელება, როგორც ფინანსური, ასევე ნატურალური, დიდი თანხების და ასეთი დახმარების მუდმივი საჭიროება ქმნის თაღლითობის მნიშვნელოვან შესაძლებლობებს. მაგალითები მოიცავს შესყიდვების თაღლითობას ლტოლვილების განსახლებაში დასახმარებლად, მომარაგების თაღლითობას და სარგებლის თაღლითობას, მათ შორის, გაჭირვებასთან დაკავშირებულ ყალბ პრეტენზიებს.

დოკუმენტაციის წარდგენის ნორმატიული მოთხოვნების დაცვა

16. ბევრ მრავალეროვან კომპანიას გააჩნია შვილობილი კომპანიები, ერთობლივი საწარმოები და სხვა ინვესტიციები რუსეთში, რომელთა მეშვეობითაც ისინი ახორციელებდნენ ბიზნესოპერაციებს რუსულ ბაზარზე. უკრაინის კონფლიქტისა და რუსეთზე დაწესებული სანქციების შედეგად, ბევრმა კომპანიამ მიიღო ზომები ამ ბაზრიდან გასვლის, ბიზნესის გაყიდვის ან ბიზნესოპერაციების შესაჩერებლად. უმეტეს შემთხვევაში, ასეთი ქმედებების საჭიროება არ იყო გათვალისწინებული, რაც იწვევს უნესრიგო და არაპროგნოზირებად გამოსვლას.
17. ასეთი გაურკვევლობა გავლენას ახდენს კომპანიების ფინანსური ანგარიშგების დროულ მომზადებასა და აუდიტზე, რაც ქმნის რისკებს დოკუმენტაციის წარდგენის ნორმატიული მოთხოვნების შესასრულებლად. შესაბამისმა მარეგულირებელმა ორგანოებმა შესაძლოა დააწესონ სპეციალური შეღავათები ან შეღავათები მარეგულირებელ მოთხოვნებთან დაკავშირებით იმ კომპანიებისთვის, რომლებიც დაბიანდნენ რუსეთის უკრაინაში შეჭრით. კანონებისა და რეგულაციების დაცვის შესახებ კოდექსის მოთხოვნის შესაბამისად, PA-ებმა უნდა აკონტროლონ ეს მოვლენები და საჭიროების შემთხვევაში, მათი დამსაქმებელი ორგანიზაციების ან კლიენტების სახელით გაიარონ კონსულტაცია შესაბამის მარეგულირებელ ორგანოებთან კონკრეტული ფაქტებისა და გარემოებების შესახებ.

მოტივაცია

18. კოდექსის მიხედვით, PA-ებს ეკრძალებათ წამქეზებელი ფაქტორის შეთავაზება ან მიღება, როდესაც ამას მიმღების ქცევაზე არასათანადო გავლენის მოხდენა შეუძლია, რაც გამოიწვევს პატიოსნების ფუნდამენტური პრინციპის დარღვევას². უკრაინის კონფლიქტის შემთხვევაში, PA-ებმა უნდა იცოდნენ, რომ არსებობს მექრთამეობისა და კორუფციის გაზრდილი რისკი რუსეთის ცალკეულ სუბიექტებსა და ოლიგარქებზე დაწესებული სანქციების გამო. კერძოდ, ამ სუბიექტებმა და ფიზიკურმა პირებმა შეიძლება ქრთამი შესთავაზონ PA-ებს იმ იურისდიქციებში, სადაც მათ გადაიტანეს მნიშვნელოვანი კაპიტალი და შეიძინეს მნიშვნელოვანი აქტივები თავიანთი არსებობის დასამალად ან სხვაგვარად მათი დაყადაღების თავიდან აცილების მიზნით. სექციები 250 და 340 აძლევს PAIB-ებსა და PAPP-ებს შესაბამის სამართავ სიტუაციებში, წამქეზებელ ფაქტორებთან დაკავშირებულ პრაქტიკულ მითითებებს.

III. დამატებითი მოსაზრებები, რომლებიც PAIB-თან გამოიყენება

ინფორმაციის მომზადება და პრეზენტაცია

19. როგორც გაურკვევლობის მართვის ერთ-ერთ საზომს, რომელიც დაკავშირებულია სანქციების მარეგულირებელ ცვალებად გარემოსა და უკრაინის კონფლიქტის შედეგად გამოწვეულ მნიშვნელოვან ბიზნესშეფერხებებთან, სრულ, სამართლიან და გამჭვირვალე ინფორმაციას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება, რადგან დამსაქმებელი ორგანიზაციები, ბეწოლისა და გაურკვევლობის ფონზე ცდილობენ, დასახონ წინსვლის გზები და მოძებნონ ფინანსური ან სხვა წყაროები თავიანთი ბიზნესისა და ოპერაციების მხარდასაჭერად.
20. კოდექსის 220² ნაწილი შეიცავს დებულებებს, რომლებიც განსაკუთრებით ეხება PAIB-ებს მათი დამსაქმებელი ორგანიზაციების ბიზნესზე უკრაინის კონფლიქტის

გავლენის აღრიცხვისა და გასაჯაროების შემთხვევაში. კერძოდ, 220-ე პუნქტი ავალდებულებს PA-ებს მოამზადონ ან წარმოადგინონ ინფორმაცია ისე, რომ სახელშეკრულებო ან მარეგულირებელ შედეგებზე² არ იყოს გამიზნული გავლენის მოხდენა შეცდომაში შეყვანისა და ზეგავლენის მიზნით. 220-ე მუხლი ასევე კრძალავს PA-ების მიერ რაიმე ინფორმაციის გამოტოვებას შეცდომაში შეყვანის მიზნით².

21. როგორც ფინანსური ანგარიშგების ეკოსისტემის ძირითადი მოთამაშეები, PAIB-ები მოწოდებულნი არიან, შექმნან, გააანალიზონ და მიაწოდონ ინფორმაცია, რომელზე დაყრდნობითაც მიიღება მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. როგორც ამას აკეთებენ უკრაინის კონფლიქტის შემთხვევაში, PAIB-ებს ასხენებენ თავიანთი ეთიკური ვალდებულების შესახებ, იმოქმედონ პატიოსნად², მაშინაც კი, როცა ეს იწვევს არასახარბიელო ინფორმაციის გაცემას. კოდექსი ასევე კრძალავს PAIB-ის შეგნებულ დაკავშირებას ცრუ ან შეცდომაში შემყვან ინფორმაციასთან². როდესაც PAIB-მა იციან ან აქვთ საფუძველი, იფიქრონ, რომ ინფორმაციას შეცდომაში შეჰყავთ, საკითხის გადასაჭრელად PAIB-ები მიმართავენ შესაბამის ქმედებებს 220-ე პუნქტის მითითებით ქმედებებს.

ბეწოლა

22. PAIB-ები, რომლებიც ასაქმებენ ორგანიზაციებს, რომლებსაც აქვთ მნიშვნელოვანი ბიზნესოპერაციები რუსეთში, შეიძლება მოხვდნენ ბეწოლის სხვადასხვა სიტუაციებში, რომლებიც შექმნილია უკრაინის კონფლიქტით და ამ მიზეზით დაწესებული ფართო ეკონომიკური სანქციებით რუსეთის მიმართ, სხვა იურისდიქციების მიერ. ეს სიტუაციები მოიცავს, მაგალითად:

- ბეწოლას, რომ შეწყდეს ბიზნესსაქმიანობა რუსეთში სათანადო შემოწმებისთვის, საკმარისი დროის გარეშე;
- ინვესტორებისა ან კრედიტორებისთვის შეცდომაში შემყვანი ფინანსური ინფორმაციის მიწოდების ბეწოლას, რათა მინიმუმამდე დაიყვანონ კონფლიქტის ფინანსური შედეგები და დამსაქმებლის ორგანიზაციის სამომავლო ბიზნესპერსპექტივებზე, დაფინანსების ხელმისაწვდომობისა და აქციების ფასზე დაწესებული სანქციები.

23. კოდექსის 270-ე პუნქტი მოითხოვს, რომ PA-მ არ მისცენ სხვებს ბეწოლის ნებართვა, რაც დაარღვევს ძირითად პრინციპებს², ან ბეწოლის ნებართვა იმ პირებს, რომლებსაც PA იცნობს (ან აქვს დამატებული საფუძველი) და იცის, რომ ისინი გამოიწვევენ ძირითადი პრინციპების დარღვევას. 270-ე სექცია ასევე შეიცავს პრაქტიკულ მითითებებს, რომლებიც დაეხმარება PA-ს სტრესულ სიტუაციებში მიმართულების მოძებნაში.

IV. დამატებითი მოსაზრებები, რომლებიც PAPP-თან გამოიყენება

კლიენტისა და ჩართულობის (მონაწილეობის) მიღება

24. კოდექსის 320²19-ე პუნქტი ხაზს უსვამს პროფესიულ შეხვედრამდე შემოთავაზებული კლიენტის გაცნობისა და შეცნობის მნიშვნელობას. 320-ე პუნქტი, კერძოდ, განმარტავს, რომ საფრთხეები კეთილსინდისიერების ან პროფესიული ქცევის პრინციპების დაცვისას შეიძლება შეიქმნას, მაგალითად, კლიენტთან დაკავშირებულ საექტო საკითხებთან დაკავშირებით (მის მფლობელებთან, მენეჯმენტთან ან საქმიანობასთან)². უკრაინის კონფლიქტის შემთხვევაში, ასეთი საფრთხეები შეიძლება

შეიქმნას ისეთ გარემოებებში, რომლებიც მოიცავს რუსეთსა ან ბელორუსიაში მყოფი ბიზნესინტერესების მქონე პოტენციური კლიენტის ან კლიენტისთვის პროფესიონალური მომსახურების გაწევას სანქციების კანონებისა და რეგულაციების თავიდან ასაცილებლად.

ვადაგადაცილებული გადასახადები

25. ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შემთხვევაში, ფირმებს შეახსენებენ დებულებებს ვადაგადაცილებული გადასახადების შესახებ, რომელიც მოცემულია კოდექსის 410-ე მუხლში. თუ მათ ჰყავთ აუდიტის ჩატარების შემკვეთი კლიენტები რუსეთსა ან ბელორუსიაში, ან კლიენტები, რომლებსაც აქვთ მნიშვნელოვანი ბიზნესი ამ ქვეყნებში. 410² 21-ე მუხლი განმარტავს, რომ მათ დამოუკიდებლობაზე შეიძლება იმოქმედოს პირადი დაინტერესების საფრთხის დონემ, თუ აუდიტის ჩატარების შემკვეთი კლიენტის მიერ, აუდიტის ან აუდიტის გარდა სხვა სერვისებისთვის გადასახდელი გადასახადები ვადაგადაცილებულია აუდიტის მუშაობის პერიოდში².
26. სხვა შედეგებთან ერთად, უკრაინის კონფლიქტმა მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა მოახდინა რუსეთის ეკონომიკაზე, სერიოზული პრობლემები შეუქმნა უცხოურ კომპანიებს, რომლებიც ახორციელებენ ბიზნესოპერაციებს რუსეთში ამ ოპერაციების სიცოცხლისუნარიანობის შესანარჩუნებლად და გამოიწვია საერთაშორისო გადახდის სისტემებთან, სახსრების გადაცემის ქსელებსა ან მექანიზმებთან რუსული კომპანიების წვდომის მკვეთრი შემცირება. შედეგად, რუსი კლიენტების მქონე ფირმებს ან რუსეთში მნიშვნელოვანი ბიზნესის მქონე კლიენტებს შეიძლება შეექმნათ უფრო სერიოზული პრობლემები ამ კლიენტებისგან გადაუხდელი საკომისიოს ამოღებისას. კოდექსი მოითხოვს, რომ როდესაც აუდიტის ჩატარების შემდეგ კლიენტის საკომისიოს მნიშვნელოვანი ნაწილი რჩება გადაუხდელი დიდი ხნის განმავლობაში, ფირმამ განსაზღვროს, (ა) შეიძლება თუ არა ეს დავალიანება კლიენტისთვის იყოს სესხის ეკვივალენტური (ამ შემთხვევაში გამოიყენება 511²23-ე მუხლი), ან (ბ) მიზანშეწონილია თუ არა ფირმის ხელახლა დანიშვნა ან თანამშრომლობის გაგრძელება².

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის აღება

27. ფირმებსა და ქსელურ ფირმებს შეახსენებენ, რომ კოდექსი უკრძალავს მათ, აიღონ აუდიტის კლიენტზე² მართვის პასუხისმგებლობა.
28. უკრაინაში კონფლიქტის კონტექსტში, იზრდება არამარწმუნებელ მომსახურებებზე ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის აღების რისკი, რომელიც შეიძლება რუსეთსა ან უკრაინაში მყოფმა მნიშვნელოვანი ბიზნესსაქმიანობის მქონე კლიენტებმა შესთავაზონ ფირმებს. ეს იმის გამო ხდება, რომ ამ კლიენტებს შესაძლოა უკრაინასა ან რუსეთში აღარ ჰქონდეთ რესურსები ან წვდომა ასეთ რესურსებზე, რათა განახორციელონ ამ სერვისების ფარგლებში საჭირო აქტივობები.

სასარგებლო ბმულები და რესურსები

- Resources and Tools, including IESBA Code on the eIS platform
- Responding to Non-Compliance with Laws and Regulations
- Inducements: Final Pronouncement
- Fees and Non-assurance Services: Final Pronouncements and Implementation Resources

IESBA-ს შესახებ

IESBA არის დამოუკიდებელი გლობალური სტანდარტების დამდგენი საბჭო. IESBA-ს მისიაა, ემსახუროს საზოგადოების ინტერესებს ეთიკის სტანდარტების დაწესებით, აუდიტორთა დამოუკიდებლობის მოთხოვნების ჩათვლით, რომელიც ცდილობს, აამაღლოს ეთიკური ქცევისა და პრაქტიკის ზღვარი ყველა პროფესიონალი ბუღალტრისთვის ძლიერი, გლობალურად მოქმედი პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის მეშვეობით (მათ შორის საერთაშორისო დამოუკიდებლობის სტანდარტები) (კოდექსი).

IESBA თვლის, რომ მაღალი ხარისხის ეთიკის სტანდარტების ერთიანი ნაკრები აძლიერებს პროფესიონალი ბუღალტერების მიერ მოწოდებული მომსახურების ხარისხს და თანმიმდევრულობას, რაც ხელს უწყობს საზოგადოების ნდობას და ნდობას ბუღალტრის პროფესიის მიმართ. IESBA ადგენს თავის სტანდარტებს საზოგადოების ინტერესებიდან გამომდინარე IESBA-ს საკონსულტაციო მრჩეველთა ჯგუფის (CAG) რჩევით და საზოგადოებრივი ინტერესების ზედამხედველობის საბჭოს (PIOB) ზედამხედველობით.

ძირითადი კონტაქტები

James Gunn, Managing Director, Professional Standards

(jamesgunn@ProfStds.org)

Ken Siong, Program and Senior Director

(kensiong@ethicsboard.org)

Carla Vijian, Principal

(carlavijian@ethicsboard.org)

პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო კოდექსი (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით), ექსპოზიციის პროექტები, საკონსულტაციო დოკუმენტები და სხვა IESBA პუბლიკაციები გამოქვეყნებულია IFAC-ის მიერ და საავტორო უფლებით.

IESBA და IFAC არ იღებენ პასუხისმგებლობას ნებისმიერი პირისთვის მიყენებულ ზარალზე, რომელიც მოქმედებს ან თავს იკავებს ამ პუბლიკაციაში მოცემული მასალის საფუძველზე, იქნება ეს ზარალი გამოწვეული დაუდევრობით თუ სხვაგვარად.

„ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭო“, „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო კოდექსი (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით)“, „ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაცია“, IESBA, IFAC, IESBA-ს ლოგო და IFAC-ის ლოგო არის მათი სავაჭრო ნიშნები, რეგისტრირებული სავაჭრო და მომსახურების ნიშნები აშშ-სა და სხვა ქვეყნებში.

სავტორო უფლება 2022 წლის ოქტომბერში ეკუთვნის ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაციას (IFAC). ყველა უფლება დაცულია. IFAC-ის წერილობითი ნებართვა საჭიროა ამ დოკუმენტის რეპროდუქციებისთვის, შესანახად ან გადაცემისთვის ან სხვა მსგავსი გამოყენებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც დოკუმენტი გამოიყენება მხოლოდ ინდივიდუალური, არაკომერციული გამოყენებისთვის. ნებართვის დაუკავშირდით permissions@ifac.org.

2022 წლის ივლისის გამოცდების ანალიზი

F1/ბბ „ბუღალტერი ბიზნესში“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – საგამოცდო მასალა დაყოფილია ორ ნაწილად: **ა ნაწილი** მოიცავს ორმოც არჩევითპასუხიან (ათი 1-ქულიანი და ოცდაათი 2-ქულიანი) დავალებას, ხოლო **ბ ნაწილი** – ხუთ 6-ქულიან მრავალდავალებიან ამოცანას. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 2 საათი და 15 წუთი.

მინდა კმაყოფილებით აღვნიშნო, რომ ივლისის გამოცდაზე გამოსული კანდიდატების უმრავლესობამ წარმატებით ჩააბარა გამოცდა და მიიღო გამსვლელი ქულა.

კანდიდატებმა საკმაოდ კარგად უპასუხეს ა ნაწილის არჩევითპასუხიან დავალებებს. ქვემოთ ჩამოთვლილია ის თემები, რომლის კითხვებს კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს:

- ბიზნესორგანიზაცია და სტრუქტურა;
- დაინტერესებული მხარეები ბიზნესორგანიზაციაში;
- პროფესიული ეთიკა ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ბიზნესში;
- ფინანსური სისტემები და პროცედურები;
- ინდივიდებისა და ჯგუფების მოტივაცია;
- წვრთნა და სწავლება სამუშაო ადგილზე;
- კომუნიკაცია ბიზნესში.

მაგრამ იყო ისეთი თემებიც, რომლის კითხვებზეც კანდიდატებს სწორი პასუხის გაცემა გაუჭირდათ. ესენია:

- ბიზნესორგანიზაცია;
- მართვა და სოციალური პასუხისმგებლობა;
- ორგანიზაციული კულტურა ბიზნესში;
- კონკურენციის ფაქტორები;
- აუდიტი და ფინანსური კონტროლი;
- ლიდერობა, მართვა და ზედამხედველობა;
- ინდივიდუალური მიღწევების განხილვა და შეფასება.

ბ ნაწილის ამოცანები ეხება შემდეგ თემებს:

- პირველი ამოცანა – *ბიზნესორგანიზაცია, მისი დაინტერესებული მხარეები და გარემო;*

- მეორე ამოცანა – ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სისტემები, კონტროლი და შესაბამისობა;
- მესამე ამოცანა – ინდივიდუებისა და გუნდის ლიდერობა და მართვა;
- მეოთხე ამოცანა – პერსონალური ეფექტურობა და კომუნიკაცია ბიზნესში;
- მეხუთე ამოცანა – პროფესიული ეთიკა ბუღალტერიასა და ბიზნესში.

კანდიდატების უმრავლესობამ კარგად უპასუხა ყველა ამოცანას, თუმცა ბევრ კანდიდატს გაუჭირდა მეოთხე ამოცანის ამოხსნა.

კანდიდატების უმრავლესობამ გასცა პასუხი ა და ბ ნაწილის ყველა კითხვას, თუმცა იყო შემთხვევები, როცა კანდიდატებმა ა ნაწილში არცერთი პასუხი არ შემოხაზეს. ასეთი მიდგომა მცდარია – თუ არ იცით, რომელი პასუხია სწორი, გამორიცხეთ მცდარი პასუხები და მონიშნეთ ის, რომელიც თქვენი აზრით სწორია. ჩვენი დაკვირვებით, გამოცდის დრო – 2 სთ და 15 წუთი – საკმარისია, რომ კარგად მომზადებულმა კანდიდატმა მოასწროს ყველა კითხვაზე პასუხის გაცემა. მიუხედავად ამისა, მინდა ხაზი გავუსვა დროის სწორი განაწილების აუცილებლობას. **F1/ბბ მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა და ბ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნდა ამოხსნას 1 საათსა და 35 წუთში, ხოლო ბ ნაწილი – 40 წუთში.**

გარდა ამისა, მინდა გავამახვილო ყურადღება იმაზე, რომ ყველა დავალების პირობა ცხადად და გასაგებად არის ჩამოყალიბებული, ამიტომ კითხვებზე პასუხის გაცემისას დიდხანს ნუ ფიქრობთ, ნუ დაკარგავთ დროს. თუ გაგიჭირდათ კითხვაზე პასუხის გაცემა, ყურადღებით წაიკითხეთ ყველა სავარაუდო პასუხი და გამორიცხეთ ცალსახად მცდარი ვარიანტ(ებ)ი; შემდეგ კი ორი პასუხიდან აირჩიეთ ისეთი, რომელიც თქვენი აზრით, სწორია. მაგრამ ნუ გაჩერდებით და ნუ დაკარგავთ ბევრ დროს ისეთი დავალების ამოხსნაზე, რომლის თეორია ცუდად იცით ან დაგავიწყდათ. გადადით შემდეგ დავალებზე.

F1/ბბ „ბუღალტერი ბიზნესში“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	68
მინიმალური ნიშანი	50
მაქსიმალური ნიშანი	99
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	5
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	0

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	91%	95%	93%	93%	100%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	86%	84%	88%	84%	85%

F2/მა „მმართველობითი აღრიცხვა“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა: **ა ნაწილი** მოიცავდა ორმოც 2-ქულიან არჩევითპასუხიან დავალებას, ხოლო **ბ ნაწილი** – ორ 10-ქულიან ამოცანას. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 2 საათი და 15 წუთი.

ა ნაწილის ჩვიდმეტი დავალება საანგარიშო იყო, ხოლო ოცდასამი – თეორიული. კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს კითხვებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- დანახარჯების კლასიფიკაცია – დანახარჯის ერთ-ერთი ელემენტის ქცევა;
- დანახარჯების კლასიფიკაცია – მინი-მაქსის მეთოდი;
- მარაგების აღრიცხვა;
- შრომითი დანახარჯების აღრიცხვა;
- ბედნადები ხარჯების აღრიცხვა;
- კალკულაცია ზღვრული დანახარჯებით და დანახარჯთა სრული განაწილებით;
- სტატისტიკური მეთოდები.

კანდიდატებმა შედარებით ცუდად უპასუხეს კითხვებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- მმართველობითი აღრიცხვა – ცენტრების პასუხისმგებლობა;
- ინფორმაციის წარდგენა;
- შეკვეთის მიხედვით დანახარჯთა კალკულაციის მეთოდი;
- გადახრების კალკულაცია და ანალიზი;
- შედეგიანობის შეფასების გამოყენება.

ბ ნაწილი მოიცავს ორ ამოცანას, რომლებიც შედგენილია შემდეგი თემების მიხედვით:

- პირველი ამოცანა – *დაგეგმვა*;
- მეორე ამოცანა – *შედეგიანობის შეფასება*.

კარგად მომზადებული კანდიდატების უმრავლესობამ ამომწურავი პასუხი გასცა ბ ნაწილის პირველ ამოცანას, თუმცა ბევრ კანდიდატს გაუჭირდა მეორე ამოცანის ამოხსნა, კერძოდ, მათ გაუჭირდათ:

- ბეჭმარკინგის განმარტების ჩამოყალიბება.

კანდიდატების უმრავლესობამ გასცა პასუხი ა და ბ ნაწილის ყველა კითხვას, თუმცა იყო შემთხვევები, რომ **ა ნაწილში კანდიდატებმა არ შემოხაზეს არცერთი პასუხი. გამოცდის დრო – 2 სთ და 15 წუთი – საკმარისია, რომ კარგად მომზადებულმა კანდიდატმა მოასწროს ყველა კითხვაზე პასუხის გაცემა. მიუხედავად ამისა, მინდა ხაზი გაუვსვა დროის სწორი განაწილების აუცილებლობას. F2/მა მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა და ბ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნდა ამოხსნას 1 საათსა და 45 წუთში, ხოლო ბ ნაწილი – 30 წუთში.**

F2/მა „მმართველობითი აღრიცხვა“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	69
მინიმალური ნიშანი	30
მაქსიმალური ნიშანი	98
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	8
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	0

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	76%	82%	76%	94%	89%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	72%	69%	68%	65%	64%

F3/ფა „ფინანსური აღრიცხვა“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა: ა ნაწილი მოიცავდა ორმოც 2-ქულიან არჩევითპასუხიან დავალებას, ხოლო ბ ნაწილი – ორ 10-ქულიან ამოცანას. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევა 2 საათი და 30 წუთი.

ა ნაწილის ცხრამეტი დავალება საანგარიშო იყო, ხოლო ოცდაერთი – თეორიული. კანდიდატებმა საკმაოდ კარგად უპასუხეს ა ნაწილის არჩევითპასუხიან დავალებებს. ქვემოთ ჩამოთვლილია ის თემები, რომლის კითხვებსაც კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს:

- კონტექსტი და ფინანსური ანგარიშგების მიზანი;
- ორადი ჩაწერისა და ბუღალტრული აღრიცხვის სისტემების გამოყენება;
- ბუღალტრული ანგარიშები, პირველადი გატარების წიგნები და ჟურნალები;
- შესყიდვებსა და გაყიდვებზე დარიცხული დღგ;
- მარაგი;
- ბასს 38 „არამატერიალური აქტივები“;
- საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები;
- ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაცია.

კანდიდატებს გაუჭირდათ შემდეგი თემების მიხედვით შედგენილი დავალებების ამოხსნა:

- დარიცხვები და წინასწარგადახდები;
- საცდელი ბალანსის მომზადება;
- შეცდომების კორექტირება და დამხმარე ანგარიშები;
- არასრული ჩანაწერები;
- ფინანსური მდგომარეობის და მოგებისა და ბარალის და სხვა სრული შემოსავლების ანგარიშგების მომზადება;

- შენიშვნები/ჩანაწერები გასაჯაროებული ინფორმაციის შესახებ;
- ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან;
- ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.

ბ ნაწილი მოიცავს ორ ამოცანას, რომლებიც შედგენილია შემდეგი თემების მიხედვით:

- პირველი ამოცანა – **საწარმოს მოგებისა და მარალის ანგარიშგებისა და ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების მომზადება;**
- მეორე ამოცანა – **მარტივი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება.**

კარგად მომზადებული კანდიდატების უმრავლესობამ ორივე ამოცანა დაწერა, თუმცა ბევრს გაუჭირდა მეორე ამოცანის ამოხსნა. სუსტად მომზადებულმა კანდიდატებმა ან საერთოდ არ დაწერეს ამოცანები, ან დაუშვეს ბევრი შეცდომა.

კანდიდატების უმრავლესობამ გასცა პასუხი ა და ბ ნაწილის ყველა კითხვას, თუმცა იყო შემთხვევები, როცა ა ნაწილში კანდიდატებმა არ შემოხაზეს არცერთი პასუხი. **გამოცდის დრო – 2 სთ და 30 წუთი – საკმარისია, რომ კარგად მომზადებულმა კანდიდატმა მოასწროს ყველა კითხვაზე პასუხის გაცემა. მიუხედავად ამისა, მინდა ხაზი გავუსვა დროის სწორი განაწილების აუცილებლობას. F3/ფა მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა და ბ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნდა ამოხსნას 2 საათში, ხოლო ბ ნაწილი – 30 წუთში.**

F3/ფა „ფინანსური აღრიცხვა“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	59
მინიმალური ნიშანი	16
მაქსიმალური ნიშანი	98
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	14
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	2

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	71%	77%	63%	80%	68%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2022 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივლისი
	77%	73%	74%	71%	69%

F4/ქბ „ქართული ბიზნესსამართალი“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო ოცდახუთი 4-ქულიანი კაზუსი, რომლებიც ეხებოდა ყველა გავლილ თემას.

კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს კაზუსებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მუხლი 21;
- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მუხლი 242;
- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მუხლი 329;
- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მუხლი 245 და 243;
- საქართველოს შრომის კოდექსი მუხლი 12 და 18.

კანდიდატებმა შედარებით ცუდად უპასუხეს კითხვებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მუხლი 25;
- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მუხლი 310;
- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი მუხლი 339;
- საქართველოს კანონი მენარმეთა შესახებ მუხლი 15;
- საქართველოს კანონი მენარმეთა შესახებ მუხლი 46;
- საქართველოს შრომის კოდექსი მუხლი 64.

კანდიდატების უმრავლესობამ ყველა კაზუსს გასცა პასუხი. **ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი, ანუ თითო კაზუსის პასუხი კანდიდატმა უნდა დანეროს 8 წუთში.**

F4/ქბ „ქართული ბიზნესსამართალი“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	58
მინიმალური ნიშანი	23
მაქსიმალური ნიშანი	87
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	11
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	1

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	80%	85%	85%	82%	77%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	88%	86%	86%	83%	82%

F5/სშმ „საქმიანობის შედეგების მართვა“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო თხუთმეტი 2-ქულიანი არჩევითი პასუხიანი დავალება, სამი ათქულიანი სცენარი (თითოეული მოიცავს ხუთ 2-ქულიან არჩევითი პასუხიან დავალებას) და ორი 20-ქულიანი ამოცანა. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

ა ნაწილის ექვსი დავალება საანგარიშო იყო, ხოლო ცხრა – თეორიული. კანდიდატებმა საკმაოდ კარგად უპასუხეს ა ნაწილის არჩევითი პასუხიან დავალებებს. ქვემოთ ჩამოთვლილია ის თემები, რომლის კითხვებსაც კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს:

- გამოსავლიანობის აღრიცხვა;
- რელევანტური დანახარჯები;
- ქვედანაყოფის საქმიანობის შედეგების შეფასება და შიდა გადაცემის ფასდადგენა.

კანდიდატებმა შედარებით ცუდად უპასუხეს კითხვებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- საქმიანობის სახეების მიხედვით დანახარჯთა კალკულაციის მეთოდი;
- დანახარჯთა კალკულაცია სასიცოცხლო ციკლის მიხედვით;
- საქმიანობის შედეგების შეფასება არაკომერციულ ორგანიზაციებსა და კერძო სექტორის საწარმოებში.

ბ ნაწილის პირველი სცენარი იყო შედგენილი თემა „დანახარჯთა კალკულაციის თანამედროვე მეთოდები“, მეორე – „ბიუჯეტის შედგენა“, ხოლო მესამე – „საქმიანობის შედეგების შეფასება და კონტროლი“.

გ ნაწილის პირველი ამოცანა ეხებოდა თემას „გადანყვეტილების მიღების ტექნიკა ფასდადგენა“.

გ ნაწილის მეორე ამოცანა ეხებოდა თემას „ბიუჯეტის შედგენა“.

კარგად მომზადებულმა კანდიდატებმა მაღალი ქულა მიიღეს პირველი ამოცანის ამოხსნისთვის, მაგრამ ბევრ კანდიდატს გაუჭირდა მეორე ამოცანის ამოხსნა.

კანდიდატების უმრავლესობამ ყველა დავალებას გასცა პასუხი. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი. F5/სშმ მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა, ბ და გ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნდა ამოხსნას 1 საათში, ბ ნაწილი – 65 წუთში, ხოლო გ ნაწილი – 1 საათსა და 25 წუთში, ანუ თითო ამოცანა უნდა ამოიხსნას 42-43 წუთში.

F5/სშმ „საქმიანობის შედეგების მართვა“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	53
მინიმალური ნიშანი	23
მაქსიმალური ნიშანი	84
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	3
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	1

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	65%	65%	68%	82%	68%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	39%	40%	41%	43%	41%

F6/სდ „საგადასახადო დაბეგვრა“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო ოცი 2-ქულიანი არჩევითპასუხიანი დავალება და ორი 20-ქულიანი ამოცანა. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

ა ნაწილის ოთხი დავალება თეორიული იყო, ხოლო თექვსმეტი – საანგარიშო. კანდიდატებმა საკმაოდ კარგად უპასუხეს ა ნაწილის არჩევითპასუხიან დავალებებს. ქვემოთ ჩამოთვლილია ის თემები, რომლის კითხვებს კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს:

- მუხლი 202. ქონებაზე გადასახადის განაკვეთი;
- მუხლი 201. ქონების გადასახადის გადამხდელი და დაბეგვრის ობიექტი;
- მუხლი 280. გადასახადის უკანონო ჩათვლა;
- მუხლი 282. დღგ-სათვის გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევა.

კანდიდატებმა შედარებით ცუდად უპასუხეს კითხვებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- მუხლი 82. გადასახადისგან გათავისუფლება;
- მუხლი 189. აქციზის ჩათვლა;
- მუხლი 198. გადასახადის დარიცხვისა და გადახდის წესი.

ბ ნაწილის პირველი ამოცანა ეხებოდა თემას „საშემოსავლო გადასახადი“, მეორე ამოცანა – „მოგების გადასახადი (ესტონური მოდელი)“, ხოლო მესამე ამოცანა – „დამატებული ღირებულების გადასახადი“.

კანდიდატების უმრავლესობამ კარგად დაწერა პირველი ამოცანის პასუხი, თუმცა ცუდად მომზადებულ კანდიდატებს გაუჭირდათ დეკლარაციის შევსება. კანდიდატებმა სამი ამოცანიდან განსაკუთრებულად ცუდად დაწერეს მეორე ამოცანა, ბევრმა კარგად მომზადებულმა კანდიდატმაც ვერ შეასრულა მოთხოვნილი გაანგარიშებები და ვერ შეავსო დეკლარაცია. მესამე ამოცანა ითვალისწინებდა კოდებსში შესული ცვლილებების ცოდნას და ბევრმა კარგად მომზადებულმა კანდიდატმა მისაღებ დონეზე დაწერა ამ ამოცანის პასუხი, თუმცა ძალიან ბევრ კანდიდატს გაუჭირდა აქციზის და მასთან დაკავშირებული დღგ-ს გამოთვლა.

კანდიდატების უმრავლესობამ ყველა დავალებას გასცა პასუხი. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი. F6/სდ მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა და ბ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნდა ამოხსნას 1 საათსა და 25 წუთში, ხოლო ბ ნაწილი – 2 საათსა და 5 წუთში, ანუ თითო ამოცანა უნდა ამოიხსნას 41-42 წუთში.

F6/სბ „საგადასახადო დაბეგვრა“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	50
მინიმალური ნიშანი	30
მაქსიმალური ნიშანი	70
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	0
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	0

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	100%	85%	88%	85%	71%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	49%	51%	50%	49%	52%

F7/ფა „ფინანსური ანგარიშგება“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო თხუთმეტი 2-ქულიანი არჩევითპასუხიანი დავალება, სამი ათქულიანი სცენარი (თითოეული მოიცავს ხუთ 2-ქულიან არჩევითპასუხიან დავალებას) და ორი 20-ქულიანი ამოცანა. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

ა ნაწილის ექვსი დავალება საანგარიშო იყო, ხოლო ცხრა – თეორიული. კანდიდატებმა საკმაოდ კარგად უპასუხეს ა ნაწილის არჩევითპასუხიან დავალებებს. ქვემოთ ჩამოთვლილია ის თემები, რომლის კითხვებს კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს:

- საინვესტიციო ქონების შეფასება;
- კონცეპტუალური საფუძვლები;
- ბასს 41 სოფლის მეურნეობა;
- ბასს 16 ძირითადი საშუალებები;
- ბასს 33 შემოსავალი აქციაზე.

კანდიდატებმა შედარებით ცუდად უპასუხეს კითხვებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- ფასს 5 გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები;
- ბასს 8 სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებაში და შეცდომები;
- ბასს 23 ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები.

ბ ნაწილის თერთმეტი დავალება საანგარიშო იყო, ხოლო ოთხი – თეორიული. პირველი სცენარი იყო შედგენილი თემა „გრძელვადიანი აქტივები“, მეორე – „უცხოური ვალუტა“, ხოლო მესამე – „ბასს 37 და ბასს 10“. ბ ნაწილის დავალებების ამოხსნისას კანდიდატებს გაუჭირდათ მესამე სცენარის დავალებების ამოხსნა.

გ ნაწილის პირველი ამოცანა ეხებოდა თემას „ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების ანალიზი“, ხოლო მეორე – „ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების მომზადება“. კანდიდატების უმრავლესობამ მეორე ამოცანა უკეთესად დაწერა.

კანდიდატების უმრავლესობამ ყველა დავალებას გასცა პასუხი. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი. F7/ფა მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა, ბ და გ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნდა ამოხსნას 1 საათში, ბ ნაწილი – 65 წუთში, ხოლო გ ნაწილი – 1 საათსა და 25 წუთში, ანუ თითო ამოცანა უნდა ამოიხსნას 42-43 წუთში.

F7/ფა „ფინანსური ანგარიშგება“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	48
მინიმალური ნიშანი	14
მაქსიმალური ნიშანი	76
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	1
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	2

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	71%	67%	57%	80%	57%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	50%	48%	51%	50%	51%

F8/ამმ „აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო სამი ათქულიანი სცენარი (თითოეული მოიცავს ხუთ 2-ქულიან არჩევითპასუხიან დავალებას), ერთი 30-ქულიანი და ორი 20-ქულიანი ამოცანა. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

ა ნაწილის პირველი სცენარი იყო შედგენილი თემა „დაგეგმვა და რისკის შეფასება“, მეორე – თემა „მიმოხილვა და ანგარიშგება“, ხოლო მესამე – თემა „აუდიტორული მტკიცებულება“ მიხედვით. ბ ნაწილის დავალებების ამოხსნისას კანდიდატებს გაუჭირდათ პირველი სცენარის დავალებების ამოხსნა.

ბ ნაწილის პირველი ამოცანა ამოწმებდა თემის „შიდა კონტროლი და აუდიტორული მტკიცებულება“ ცოდნას, მეორე ამოცანა ეხებოდა თემას „დაგეგმვა და რისკის შეფასება“, ხოლო მესამე ამოცანა – თემას „მიმოხილვა და ანგარიშგება“. კანდიდატების უმრავლესობამ კარგად დაწერა პირველი და მესამე ამოცანის პასუხი, მაგრამ მეორე ამოცანის პასუხი ხშირად შედარებით სუსტი იყო.

კანდიდატების უმრავლესობამ ყველა დავალებას გასცა პასუხი. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი. F8/ამმ მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა და ბ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნდა ამოხსნას 1 საათში, ბ ნაწილის პირველი ამოცანა (30-ქულიანი) – 65 წუთში, ხოლო გ ნაწილის მეორე და მესამე ამოცანები – 1 საათსა და 25 წუთში, ანუ თითო ამოცანა უნდა ამოიხსნას 42-43 წუთში.

F8/ამმ „აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	56
მინიმალური ნიშანი	25
მაქსიმალური ნიშანი	80
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	2
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	1

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	98%	80%	70%	84%	81%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	41%	39%	39%	38%	39%

F9/ფმ „ფინანსური მართვა“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო თხუთმეტი 2-ქულიანი არჩევითი პასუხიანი დავალება, სამი ათქულიანი სცენარი (თითოეული მოიცავს ხუთ 2-ქულიან არჩევითი პასუხიან დავალებას) და ორი 20-ქულიანი ამოცანა. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

ა ნაწილის ექვსი დავალება საანგარიშო იყო, ხოლო ცხრა – თეორიული. კანდიდატებმა საკმაოდ კარგად უპასუხეს ა ნაწილის არჩევითი პასუხიან დავალებებს. ქვემოთ ჩამოთვლილია ის თემები, რომლის კითხვებს კანდიდატებმა კარგად უპასუხეს:

- ინვესტიციების შეფასება – უკუგება გამოყენებულ კაპიტალზე;
- კაპიტალის სტრუქტურა.

კანდიდატებმა შედარებით ცუდად უპასუხეს კითხვებს, რომლებიც ეხებოდა შემდეგ თემებს:

- კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულება;
- კომპანიების შეფასებები და ბაზრის ეფექტურობა;
- დაფინანსების წყაროები.

ბ ნაწილის ექვსი დავალება საანგარიშო იყო, ხოლო ცხრა – თეორიული. პირველი სცენარი იყო შედგენილი თემა „საბრუნავი კაპიტალის მართვა“, მეორე – „კომპანიების დაფინანსება და კაპიტალის ღირებულება“, ხოლო მესამე – „ბიზნესის შეფასება“. კანდიდატებმა კარგად ამოხსნეს პირველი და მეორე სცენარის დავალებები, მაგრამ ხშირ შემთხვევაში მცდარი პასუხი გასცეს მესამე სცენარის კითხვებს.

გ ნაწილის პირველი ამოცანა ეხებოდა თემას „რისკის მართვა“, ხოლო მეორე ამოცანა – თემას „ინვესტიციების შეფასება“. კანდიდატებმა საკმაოდ კარგად დაწერეს პირველი ამოცანის პასუხი, მაგრამ ბევრმა სუსტი პასუხი გასცა მეორე ამოცანის კითხვებს.

კანდიდატების უმრავლესობამ თითქმის ყველა დავალებას გასცა პასუხი. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი. F9/ფმ მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა, ბ და გ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილი უნ-

და ამოხსნას 1 საათში, ბ ნაწილი – 65 წუთში, ხოლო გ ნაწილი – 1 საათსა და 25 წუთში, ანუ თითო ამოცანა უნდა ამოიხსნას 42-43 წუთში.

F9/ფმ „ფინანსური მართვა“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	64
მინიმალური ნიშანი	31
მაქსიმალური ნიშანი	89
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	3
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	0

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	50%	69%	60%	88%	92%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	52%	45%	53%	50%	52%

P2/სსა „საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო ოთხი ამოცანა – ერთი 30-ქულიანი, ერთი 20-ქულიანი და ორი 25-ქულიანი. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

პირველი ამოცანა ეხებოდა თემას „საწარმოთა ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგება“. პირველი ამოცანის „ა“ ნაწილი, თავის მხრივ, მოიცავდა 3 კითხვას.

„ა“ ნაწილის პირველ კითხვაში (7 ქულა) მოითხოვებოდა წარსადგენი და სამუშაო ვალუტის განმარტება და ახსნა, თუ როგორ უნდა განისაზღვროს სცენარში მოყვანილი კომპანიის წარსადგენი და სამუშაო ვალუტები. აღნიშნული 7 ქულა იწერება შემდეგნაირად: 2 ქულა – სამუშაო და წარსადგენ ვალუტაზე ზოგადი თეორიული მსჯელობისათვის; ხოლო 5 ქულას კანდიდატი მიიღებს, თუ თეორიულ მსჯელობას დააკავშირებს ამოცანის პირობასთან. კანდიდატების უმრავლესობამ სწორად და სრულყოფილად დაწერეს როგორც თეორიული ნაწილი, ასევე სწორი არგუმენტები მოიყვანეს შვილობილი კომპანიის წარსადგენი და სამუშაო ვალუტების განსაზღვრისას. სუსტ პასუხებში კანდიდატებს ხშირად არ ჰქონდათ გაანალიზებული შვილობილი კომპანიის მშობელ კომპანიასთან ვაჭრობა და შემოსავლის ვალუტა.

„ა“ ნაწილის მეორე კითხვაში (5 ქულა) მოითხოვებოდა გუდვილის გაანგარიშება და გუდვილის დათვლისას წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობის ეფექტის დათვლა. კანდიდატების უმრავლესობამ სწორი და სრულყოფილი პასუხი გასცა ამოცანის ამ კითხვას. თუმცა, იყო შემთხვევები, როდესაც კანდიდატებმა არ გაითვალისწინეს ის ფაქტი, რომ შვილობილი საწარმოს გუდვილი გასული წლის ბოლოს გაუფასურდა, ანუ აუცილებელი იყო გუდვილის გასული წლის ბოლოს გადაანგარიშება.

„ა“ ნაწილის მესამე კითხვაში (4 ქულა) მოითხოვებოდა მეორე ნაწილში გამოთვლილი ციფრების ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის წესის განმარტება. აღნიშნული 4 ქულა გადანაწილებულია შემდეგნაირად: 2 ქულა – გუდვილის გაანგარიშებაზე მსჯელობა სცენარის კონტექსტში, დანარჩენი 2 ქულა – კურსთაშორის სხვაობაზე მსჯელობა და პირობასთან დაკავშირება. კანდიდატების უმრავლესობამ გასცა ზოგადი პასუხი, რომელიც არ იყო კავშირში სცენართან.

პირველი ამოცანის „ბ“ ნაწილში (7 ქულა) მოითხოვებოდა შვილობილის გაყიდვიდან მიღებული კურსთაშორის სხვაობის ეფექტის გაანგარიშება და შესაბამისი ახსნა-განმარტებები. ბევრმა კანდიდატმა სწორად შეასრულა გაანგარიშებები და ჩამოაყალიბა სტანდარტების ზოგადი თეორიული მოთხოვნები, მაგრამ ბევრს გაუჭირდა აღნიშნული თეორიული ცოდნის ამოცანის პირობაში მოცემულ კონტექსტში გამოყენება და მსჯელობა.

პირველი ამოცანის „გ“ ნაწილი, თავის მხრივ, მოიცავდა 2 კითხვას.

„გ“ ნაწილის პირველ კითხვაში (3 ქულა) მოითხოვებოდა შვილობილის გაყიდვის შედეგად ჯგუფში წარმოქმნილი მოგება-ზარალის გაანგარიშება. სუსტ პასუხებში კანდიდატებმა ვერ გამოავლინეს სათანადო გაანგარიშების ცოდნა. გარდა ამისა, ზოგ კანდიდატს აღნიშნული გაანგარიშებაში გაერთიანებული ჰქონდა თანხები დოლარსა და დინარში, ანუ კანდიდატებმა დოლარში მიღებულ კომპენსაციას გამოაკლეს დინარში გამოთვლილი გუდვილის, არამაკონტროლებელი წილის და წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულება.

„გ“ ნაწილის მეორე კითხვაში (4 ქულა) მოითხოვებოდა შვილობილის წარდგენა საანგარიშგებო წლის ბოლოს ფინანსურ ანგარიშგებაში. სუსტ პასუხებში კანდიდატებმა ვერ იმსჯელეს იმაზე, როგორ იქნებოდა შვილობილი საწარმო წარდგენილი ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაში წლის განმავლობაში წილის გაყიდვის შემდეგ, ხშირად გაკეთებული კომენტარი არარელევანტური იყო და ასეთ შემთხვევაში კანდიდატებმა მიიღეს 0 ქულა.

მეორე ამოცანა ეხებოდა თემას „ანგარიშგება და ეთიკა“.

მეორე ამოცანა მოიცავდა ორ „ა“ და „ბ“ ნაწილს.

„ა“ ნაწილის პირველ კითხვაში (7 ქულა) მოითხოვებოდა ახსნა, სცენარის კონტექსტში, თუ როგორ უნდა ასახოს კომპანიამ რესტრუქტურისა და ხარჯები ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბასს 37-ის მოთხოვნების განხილვა ფასდება 3 ქულით, ხოლო მსჯელობის დაკავშირება პირობასთან და არამაკონტროლებელი მოვლენის აღიარება – 4 ქულით. კანდიდატების უმრავლესობამ იცოდა ბასს 37-ის მოთხოვნები, მაგრამ ბევრს გაუჭირდა დაწერილი მსჯელობის ამოცანის პირობასთან დაკავშირება.

„ა“ ნაწილის მეორე კითხვაში (3 ქულა) მოითხოვებოდა დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციის ანალიზი. კანდიდატების უმრავლესობამ სწორად შეაფასა პირობაში მოცემული გარემოება და გამოიტანეს მართებული დასკვნა. თუმცა სუსტად მომზადებულ კანდიდატებს გაუჭირდათ სწორი დასკვნის გაკეთება.

მეორე ამოცანის „ბ“ ნაწილში (8 ქულა) მოითხოვებოდა სცენარის კონტექსტში წამოჭრილი ბუღალტრული და ეთიკური საკითხების განხილვა. ყველა კანდიდატმა სწორად განიხილა დაშინების საფრთხე და ის, რომ წარდგენილი ინფორმაციის დამახინჯება შეცდომაში შეიყვანს დაინტერესებულ პირებს, მაგრამ ბევრს გაუჭირდა მსჯელობა კონფიდენციალურობის დარღვევის შესახებ.

მესამე ამოცანა შედგებოდა ოთხი საკითხისგან.

„ა“ ნაწილის პირველ კითხვაში (8 ქულა) მოითხოვებოდა იმის ახსნა, თუ როგორ უნდა აისახოს ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები და საცდელ-საკონსტრუქციო დანახარჯები.

„ა“ ნაწილის მეორე კითხვაში (4 ქულა) მოითხოვებოდა მსჯელობა იმაზე, როგორ აისახება აღნიშნული ორი ოპერაცია „ფასს მცირე და საშუალო საწარმოებისათვის სტანდარტის“ მიხედვით.

„ბ“ ნაწილის პირველ კითხვაში (10 ქულა) ეხებოდა მსჯელობას ახალი ფასს სტანდარტის შემოღების დროს ძირითადი პრაქტიკული საკითხების შესახებ.

„ბ“ ნაწილის მეორე კითხვაში (3 ქულა) მოითხოვებოდა ფასს 1-ში ჩამოთვლილი პრინციპების მოკლედ ასხნა.

მეოთხე ამოცანა მოიცავდა ორ „ა“ და „ბ“ ნაწილებს, ასევე გათვალისწინებული იყო 2 პროფესიული ქულა.

„ა“ ნაწილის კითხვაში (15 ქულა) მოითხოვებოდა სამი გარიგების განხილვა. პირველი გარიგება ეხებოდა ინვესტიციების ასახვას, მეორე – ფასს 3-ის გამოყენებას, ხოლო მესამე – პირობითი ვალდებულების ასახვას ინდივიდუალურ და კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

„ბ“ ნაწილის კითხვაში (10 ქულა) მოითხოვებოდა მსჯელობა ინტეგრირებული ანგარიშგების შესახებ.

ბევრმა კანდიდატმა ძალიან სუსტად დაწერა ამ ამოცანის პასუხი, ან საერთოდ უპასუხოდ დატოვა.

კანდიდატების უმრავლესობამ თითქმის ყველა დავალებას გასცა პასუხი. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევათ 3 საათი და 30 წუთი. P2/სსა მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა და ბ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა ა ნაწილის პირველი ამოცანა უნდა ამოხსნას 1 საათში, ა ნაწილის მეორე ამოცანა – 45 წუთში, ხოლო ბ ნაწილის მესამე და მეოთხე ამოცანები – 1 საათსა და 45 წუთში, ანუ თითო ამოცანა უნდა ამოიხსნას 52-53 წუთში.

P2/სსა „საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	52
მინიმალური ნიშანი	26
მაქსიმალური ნიშანი	80
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	1
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	0

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	59%	70%	54%	75%	70%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	49%	47%	44%	48%	49%

P4/ფაუდ „ფინანსური მართვა (უმაღლესი დონე)“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო ერთი 20-ქულიანი, ერთი 30-ქულიანი და ორი 25-ქულიანი ამოცანა. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

პირველი ამოცანა ეხება თემას „**ინვესტიციების შეფასება**“.

ამოცანის კითხვაში (30 ქულა) მოითხოვებოდა მოხსენებითი ბარათის მომზადება იმის ანალიზით, დაიწყოს თუ არა კომპანიამ ამოცანის პირობაში აღწერილი საინვესტიციო პროექტის შესრულება.

ყველა კანდიდატმა სცადა ამოცანის ამოხსნა და უმრავლესობამ პასუხისთვის მაღალი ქულა მიიღო.

მეორე ამოცანა ეხება თემას „კორპორაციული რესტრუქტურისა და რეორგანიზაცია“.

ამოცანის კითხვაში (20 ქულა) მოითხოვებოდა იმ საკითხების განხილვა, რომელიც კომპანიამ უნდა გაითვალისწინოს ქვედანაყოფის გაყიდვისას, ასევე უნდა ჩამოეთვა-ლათ შესაბამისი რისკები.

კანდიდატების უმრავლესობამ განიხილა ის საკითხები, რომლის გათვალისწინება აუცილებელია ქვედანაყოფის გაყიდვის დროს, მაგრამ ამ პროცესთან დაკავშირებული რისკების ჩამოთვლა გამოტოვეს.

მესამე ამოცანა ეხება თემას „შესყიდვა და შერწყმა“.

ამოცანის პირველ კითხვაში (10 ქულა) მოითხოვებოდა კომპანიის საკუთარი კაპიტალის ღირებულების და კაპიტალის საშუალო შენონილი ღირებულების შეფასება.

ამოცანის მეორე კითხვაში (10 ქულა) მოითხოვებოდა რეკომენდაციების გაწევა ემი-სიის სავარაუდო ფასების დიაპაზონთან დაკავშირებით.

ამოცანის მესამე კითხვაში (5 ქულა) მოითხოვებოდა კომპანიის კოტირების ან არა-კოტირებულ კომპანიად დარჩენის უპირატესობებისა და ნაკლოვანებების განხილვა.

მეოთხე ამოცანა ეხება თემას „როლი და პასუხისმგებლობა დაინტერესებულ მხარეთა მიმართ“.

ამოცანის (ა) ნაწილის კითხვაში (5 ქულა) მოითხოვებოდა საგადასახადო ოაზისში დაფუძნებული ჰოლდინგური კომპანიის ფლობის შესაძლო სარგებლისა და უარყოფითი მხარეების მოკლე განხილვა.

ამოცანის (ბ) ნაწილის პირველ კითხვაში (8 ქულა) მოითხოვებოდა ფულად ნაკადებზე მომხდარი ზემოქმედების შეფასება.

ამოცანის (ბ) ნაწილის მეორე კითხვაში (6 ქულა) მოითხოვებოდა კომპანიის მიერ მომდევნო წლებში მისაღები სარგებლის შეფასება.

ამოცანის (გ) ნაწილის კითხვაში (6 ქულა) მოითხოვებოდა მრავალეროვნული კომპანიისთვის გადასახადებთან დაკავშირებით არსებული შესაძლო რისკების ახსნა.

ბევრმა კანდიდატმა კარგი და ამომწურავი პასუხი გასცა ამოცანის ყველა კითხვას.

კანდიდატების უმრავლესობამ თითქმის ყველა დავალებას გასცა პასუხი. ყველა დავალების შესასრულებლად კანდიდატებს ეძლევათ 3 საათი და 30 წუთი. P4/ფაუდ მოდულის შემთხვევაში ზოგადი წესია, რომ ა და გ ნაწილებს შორის დრო უნდა განაწილდეს პროპორციულად, შემდეგნაირად: კანდიდატმა 20-ქულიანი ამოცანა 40 წუთში უნდა ამოხსნას, 30-ქულიანი – 1 საათსა და 5 წუთში, ხოლო 25-ქულიანი ამოცანები, თითოეული – 52-53 წუთში.

P4/ფაუდ „ფინანსური მართვა (უმაღლესი დონე)“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	51
მინიმალური ნიშანი	19
მაქსიმალური ნიშანი	70
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	0
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	1

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	65%	29%	88%	67%	75%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	37%	42%	39%	41%	41%

P7/ამმ „აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება (უმაღლესი დონე)“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო ერთი 50-ქულიანი და ორი 25-ქულიანი ამოცანა. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 3 საათი და 30 წუთი.

პირველი ამოცანა მოიცავდა ოთხ – „ა“, „ბ“, „გ“ და „დ“ ნაწილებს და 4 პროფესიულ ქულას.

„ა“ ნაწილში (24 ქულა) მოითხოვებოდა ჯგუფის აუდიტის პროცესის დაგეგმვისას, აუდიტის რისკის შეფასება.

„ბ“ ნაწილში (6 ქულა) მოითხოვებოდა აუდიტორული პროცედურების შემუშავება, რომელიც გამოყენებული უნდა იქნეს კომპანიის შესყიდვის დროს წარმოქმნილი გუდ-ვილის შესამოწმებლად.

„გ“ ნაწილში (10 ქულა) მოითხოვებოდა დანართში მოცემულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, აუდიტის ფაილიდან ამონარიდის შეფასება და მსჯელობა მის გავლენაზე ჯგუფის აუდიტის წარმართვის პროცესთან დაკავშირებით.

„დ“ ნაწილში (6 ქულა) მოითხოვებოდა მსჯელობა კომპანიის ინტეგრირებული ანგარიშგების საკითხებზე.

კანდიდატების უმრავლესობამ კარგად უპასუხა ამოცანის ყველა კითხვას და შედარებით კარგი ქულა მიიღეს.

პროფესიული ქულები (4 ქულა) მიიღებოდა შენიშვნების ტექსტის წარდგენის, გარკვევით ახსნისა და ლოგიკური თანმიმდევრობისთვის. როგორც წესი, სუსტმა კანდიდატებმაც მიიღეს 2-2 პროფესიული ქულა ანგარიშის დასათაურებისა და მოკლე შესავლისთვის.

მეორე ამოცანა მოიცავდა სამ – „ა“, „ბ“ და „გ“ ნაწილებს.

„ა“ ნაწილში (10 ქულა) მოითხოვებოდა ანალიზური მიმოხილვის გამოყენებით იმ საკითხების შეფასება, რამაც შეიძლება საეჭვო გახადოს კომპანიის უნარი, განაგრძოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ.

„ბ“ ნაწილში (9 ქულა) მოითხოვებოდა იმ აუდიტორული მტკიცებულებების ახსნა, რომლის ნახვასაც აუდიტორი მოელის ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული აუდიტის სამუშაო დოკუმენტების მიმოხილვისას ფულადი ნაკადის პროგნოზთან მიმართებით.

„გ“ ნაწილში (6 ქულა) მოითხოვებოდა შესაძლო მიზეზების ახსნა, რის გამოც დირექტორებს შეიძლება არ სურდეთ საწარმოს ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნება და იმის შეფასება, როგორი გავლენა ექნება ამას აუდიტორის დასკვნაზე.

კანდიდატების უმრავლესობამ შედარებით კარგად დაწერა მეორე ამოცანის სამივე ნაწილის პასუხი და მიიღეს საშუალო ქულები.

მესამე ამოცანა მოიცავდა სამ – „ა“, „ბ“ და „გ“ ნაწილებს.

„ა“ ნაწილში (9 ქულა) მოითხოვებოდა ეთიკური და პროფესიული საკითხების გამოვლენა და ახსნა.

„ბ“ ნაწილში (5 ქულა) მოითხოვებოდა პირობაში მოცემული განსახილველი საკითხების აღწერა და აუდიტორული მტკიცებულებების ახსნა.

„გ“ ნაწილის პირველ კითხვაში (6 ქულა) მოითხოვებოდა დამატებითი ღონისძიებების ახსნა, რომელთა შესრულება აუცილებელია აუდიტორის დასკვნაზე ხელმოწერამდე.

„გ“ ნაწილის მეორე კითხვაში (5 ქულა) მოითხოვებოდა განხილვა, თუ რა გავლენას მოახდენს აუდიტორის დასკვნაზე, თუკი ცვლილება ფინანსურ ანგარიშგებაში არ იქნება შეტანილი. კანდიდატებმა შედარებით კარგად უპასუხეს ამოცანის ყველა კითხვას.

P7/ამმ „აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება (უმაღლესი დონე)“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	54
მინიმალური ნიშანი	34
მაქსიმალური ნიშანი	63
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	0
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	0

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	41%	53%	50%	86%	71%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	33%	35%	32%	34%	31%

სბლ „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“ მოდულის გამოცდის პროგრამა და ფორმატი არ შეცვლილა – გამოცდაზე გამოტანილი იყო ერთი 100-ქულიანი სცენარი, რომელიც მოიცავდა ხუთ დავალებას. ყველა დავალების ამოსახსნელად კანდიდატს ეძლევა 4 საათი და 30 წუთი.

პირველი დავალების „ა“ ნაწილში (16 ქულა) მოითხოვებოდა ამოცანის პირობაში მოცემული ინფორმაციის საფუძველზე, კომპანიის დირექტორთა საბჭოსთვის ინფორმაციის მომზადება, რომელიც აფასებს კომპანიის ძლიერ და სუსტ მხარეებს და მათ გავლენას კომპანიის შედეგებზე. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა სტრატეგიული შესაძლებლობების შეფასების დროს შეფასების უნარის გამოვლენისას.

პირველი დავალების „ბ“ ნაწილში (14 ქულა) მოითხოვებოდა ამოცანის პირობაში მოცემული ინფორმაციის საფუძველზე, კომპანიის დირექტორთა საბჭოსთვის ინფორმაციის მომზადება, რომელშიც გაანალიზებულია, რატომ არ იქნება მისაღები კომპანიისთვის დაბალბიუჯეტიან ავიახაზებად გარდაქმნის სტრატეგია. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა შემოთავაზებული სტრატეგიის გაკრიტიკების დროს სკეპტიციზმის უნარის გამოვლენაში.

მეორე დავალების „ა“ ნაწილში (4 ქულა) მოითხოვებოდა მოკლე ჩანაწერების მომზადება, რომელშიც ახსნილი იქნებოდა პროექტის გეგმის შემუშავების მნიშვნე-

ლობა და პროექტის სარგებლის წინასწარ დაგეგმვა. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა პროექტის გეგმისა და სარგებლის რეალიზაციის შეფასების საჭიროების დასაბუთების დროს სკეპტიციზმის უნარის გამოვლენისას.

მეორე დავალების „ბ“ ნაწილში (4 ქულა) მოითხოვებოდა ინფორმაციის უსაფრთხოების მნიშვნელობის ანალიზი. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა ინფორმაციის უსაფრთხოების მნიშვნელობის გადმოცემის დროს ანალიზის უნარის გამოვლენისას.

მესამე დავალების „ა“ (1) ნაწილში (4 ქულა) მოითხოვებოდა კომპანიის დირექტორთა საბჭოსთვის მოკლე ჩანაწერების მომზადება, რომელშიც საბჭოსთვის უნდა მიეცათ კომპანიაში დასაწერადი ცვლილებების რეკომენდაციები. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა პროცედურების გადმოცემის დროს, კომერციული ალ-ლოს უნარის გამოვლენისას.

მესამე დავალების „ა“ (1) ნაწილში (11 ქულა) მოითხოვებოდა ძირითადი დაინტერესებული მხარეების გამოვლენა. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა დაინტერესებული მხარეების გავლენის შეფასების დროს შეფასების უნარის გამოვლენისას.

მესამე დავალების „ბ“ ნაწილში (6 ქულა) მოითხოვებოდა ამოცანის პირობაში აღწერილი კომპანიის კონტექსტში იმის ასხნა, თუ რატომაა მნიშვნელოვანი ხალხის, ორგანიზაციული სტრუქტურისა და პროცესების გათვალისწინება ახალი სისტემების დანერგვის პროექტში. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა სათანადო მოდელის გამოყენებით პროექტებში გასათვალისწინებელი ასპექტების ასხნის დროს ანალიზის უნარის გამოვლენისას.

მეოთხე დავალებაში (7 ქულა) მოითხოვებოდა შესაბამისი მოდელის გამოყენებით საბჭოს მიერ ეთიკური გადაწყვეტილების მიღების პროცესის აღწერა. პროფესიულ უნარებში (2 ქულა) ქულები იწერებოდა კომპანიისთვის რელევანტური ეთიკური საკითხების წამოჭრის დროს კომერციული ალლოს უნარის გამოვლენისას.

მეხუთე დავალებაში (14 ქულა) მოითხოვებოდა პრეზენტაციის ორი სლაიდის დამხმარე შენიშვნების მომზადება, რომელიც აღწერს კამპანიისთვის ინტეგრირებული ანგარიშგების დანერგვის დადებით მხარეებს და ინტეგრირებული ანგარიშგების ტრადიციული ფინანსური ანგარიშგებისგან განმასხვავებელ ნიშნებს. პროფესიულ უნარებში (4 ქულა) ქულები იწერებოდა დირექტორებისთვის პრეზენტაციის წარდგენის დროს, კომუნიკაციის უნარის გამოვლენისას.

სბლ „სტრატეგიული ბიზნეს ლიდერი“ მოდულის ჩაბარების სტატისტიკა

საშუალო ნიშანი	50
მინიმალური ნიშანი	30
მაქსიმალური ნიშანი	70
კანდიდატების რაოდენობა ზედა კვარტილში	0
კანდიდატების რაოდენობა ქვედა კვარტილში	0

ბაფი	2020 წ. ივლისი	2021 წ. თებერვალი	2021 წ. ივლისი	2022 წ. იანვარი	2022 წ. ივლისი
	63%	47%	75%	67%	67%

ACCA Global	2020 წ. სექტემბერი	2020 წ. დეკემბერი	2021 წ. ივნისი	2021 წ. დეკემბერი	2022 წ. ივნისი
	51%	49%	46%	51%	50%

კორპორაციული მართვა და მისი გავლენა აუდიტის პროცესზე

მოდული „აუდიტი და მარნმუნიტელი მომსახურება (უმალლესი დონე)“

უმალლესი დონის აუდიტისა და მარნმუნიტელი მომსახურების მოდულის სასწავლო პროგრამაში ამ თემის შესწავლასთან დაკავშირებით განსაზღვრულია შემდეგი შედეგების მიღწევა.

სამართლებრივი და პროფესიული რეგულირების ჩარჩოების საჭიროების განხილვა და ახსნა, მათ შორის:

1. საზოგადოებრივი ზედამხედველობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და სხვა სახის მარნმუნიტელ მომსახურებაზე;
2. აუდიტის კომიტეტების როლი და მათი გავლენა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტსა და სხვა სახის მარნმუნიტელ მომსახურებაზე.

შენიშვნა: ამ თემასთან დაკავშირებული თქვენი (საერთაშორისო პროგრამის) სასწავლო გეგმა და სახელმძღვანელო გაერთიანებული სამეფოს პროგრამისგან გარკვეულწილად განსხვავებულია, ადაპტირებულია და რამდენადმე სხვანაირად არის ფორმულირებული, ვინაიდან ცალკეული იურისდიქციის კონკრეტულ კორპორაციული მართვის კოდექსს ეხება. თუმცა, გაერთიანებული სამეფოს კორპორაციული მართვის კოდექსიც არის შეტანილი იმ დოკუმენტების სიაში, რომლის ცოდნაც შემოწმდება გამოცდაზე. გარდა ამისა, ამ სიაში ჩართულია გაერთიანებული სამეფოს ფინანსური ანგარიშგების საბჭოს მიერ აუდიტის კომიტეტებისთვის შემუშავებული მითითებები (სახელმძღვანელო), როგორც კორპორაციული მართვის პრინციპებისა და აუდიტის კომიტეტების სახელმძღვანელოს მსოფლიოს მოწინავე პრაქტიკის ერთ-ერთი ნიმუში. ასევე, კორპორაციული მართვის პრინციპების მოწინავე პრაქტიკის ერთ-ერთი საუკეთესო ნიმუშია სინგაპურის კორპორაციული მართვის კოდექსი.

მოსალოდნელია, რომ კანდიდატებისთვის, რომლებიც უმალლესი დონის აუდიტისა და მარნმუნიტელი მომსახურების გამოცდაზე გადიან, ცნობილი იქნება კორპორაციული მართვის პრინციპები, რომელთაგან ბევრი პრინციპის ცოდნა შემოწმდა წინა დონის აუდიტისა და მარნმუნიტელი მომსახურების მოდულის გამოცდაზე. რაც შეეხება უმალლესი დონის აუდიტისა და მარნმუნიტელი მომსახურების მოდულის გამოცდას, აქ ძირითადი ყურადღება გამახვილებულია აუდიტის პროცესზე კორპორაციული მართვის პრინციპებისა და პრაქტიკის გავლენაზე და ამ სტატიის, ძირითადად, სწორედ ამ საკითხებს განვიხილავთ.

კორპორაციული მართვის ძირითადი პრინციპები – გახსენება:

ამ სტატიის მომზადებისას ვიხელმძღვანელებთ ცნობილი პრინციპით – „განმეორება ცოდნის დედა“. კორპორაციული მართვის შესახებ სრული სურათის შესაქმნელად გავიხსენებთ ზოგიერთ ისეთ საკითხს, რომელიც თქვენთვის ცნობილი უნდა იყოს წინა დონის მოდულების სასწავლო პროგრამებიდან.

კორპორაციული მართვის ყველაზე მარტივი და ლაკონური განმარტება მოცემულია ქედბერის 1992 წლის მოხსენებაში „კორპორაციული მართვის ფინანსური ასპექტები“: „კორპორაციული მართვა არის სისტემა, რომლის მეშვეობით იმართება და კონტროლდება ორგანიზაციები“.

მიუხედავად სიმარტივისა, ამ განმარტებიდან ნათლად ჩანს კორპორაციული მართვის არსი და ორგანიზაციის ხელმძღვანელთა მნიშვნელოვანი როლი, რომელიც მათ უნდა ითამაშონ ორგანიზაციის მართვის საუკეთესო მეთოდების დანერგვაში. უმეტეს კომპანიებში ხელმძღვანელები არიან დირექტორები, რომლებიც გადაწყვეტილებებს იღებენ კომპანიის გრძელვადიანი სტრატეგიის შესახებ, რომლის მიზანია, ემსახურონ მესაკუთრეთა (წევრების ან აქციონერების) საუკეთესო ინტერესებს და უფრო ფართო გაგებით, დაინტერესებულ მხარეებსაც, როგორიცაა: მომხმარებლები, მომწოდებლები, გრძელვადიანი დაფინანსების პროვაიდერები, საზოგადოება და მარეგულირებელი ორგანოები. მაშასადამე, კორპორაციული მართვის სისტემა მოიცავს ურთიერთობას დირექტორთა საბჭოს, აქციონერებსა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს შორის, ასევე ამ სისტემის გავლენას ორგანიზაციის კორპორაციულ სტრატეგიასა და მისი საქმიანობის შედეგებზე. კორპორაციული მართვა მნიშვნელოვანია იმიტომ, რომ მასში გათვალისწინებულია, როგორ მოქმედებენ ზემოაღნიშნული პირები, რომლებიც გადაწყვეტილებებს იღებენ, როგორ შეუძლიათ მათ მონიტორინგის განხორციელება ორგანიზაციის საქმიანობაზე ან – პირიქით, როგორ უნდა ხორციელდებოდეს მათი საქმიანობის მონიტორინგი; ასევე – როგორ შეიძლება მათზე პასუხისმგებლობის/ ანგარიშვალდებულების დაკისრება მიღებულ გადაწყვეტილებებსა და ქმედებებთან დაკავშირებით.

რომელ ორგანიზაციებს ეხება კორპორაციული მართვის პრინციპები?

კორპორაციული მართვა მნიშვნელოვანია ყველასთვის, გარდა ძალიან მცირე ზომის ორგანიზაციებისა. შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიებს, პირველ რიგში, მოვალეობები აკისრიათ აქციონერების მიმართ, მაგრამ ვალდებულებები აქვთ სხვა დაინტერესებული მხარეების მიმართაც, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ. არაკომერციული ორგანიზაციების მართვა და კონტროლიც სათანადოდ უნდა ხორციელდებოდეს, რადგან მცირერიცხოვანი ადამიანების გადაწყვეტილებებმა და ქმედებებმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბევრ ისეთ ადამიანზე, ჯგუფსა და ორგანიზაციაზე, რომლებსაც არავითარი ან მცირე გავლენა აქვს მათზე. საჯარო სექტორის ორგანიზაციების მოვალეობაა, ემსახურონ სახელმწიფოს, მაგრამ ამავე დროს, იმგვარად უნდა იმოქმედონ, რომ დაინტერესებულ მხარეებს სამართლიანად მოექცნენ.

კორპორაციულ მართვას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიებში/სააქციო საზოგადოებებში, რომელთა ფასიანი ქაღალდებიც იყიდება აღიარებულ კაპიტალის ბაზრებზე. ეს იმით აიხსნება, რომ ასეთი ტიპის ორგანიზაციებს ასობით და შეიძლება ათასობით აქციონერი ჰყავს, რომელთა კეთილდღეობა, შემოსავალი შეიძლება გაიზარდოს, ან მნიშვნელოვნად დაზარალებს კომპანიის ზედა დონის ხელმძღვანელთა მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შედეგად. ამას ხშირად უწოდებენ სააგენტო ურთიერთობის პრობლემას. პოტენციური და არსებული აქციონერები საინვესტიციო გადაწყვეტილებებს იღებენ გასული პერიოდების და სუბიექტურ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ამასთან, როგორც წესი, ისე, რომ არ იციან, როგორ წარიმართება კომპანიის საქმიანობა მომავალში. ამგვარად, ისინი ენდობიან იმ პირებს, ვინც გადაწყვეტილებებს იღებს, რათა ბალანსი დაამყარონ მესაკუთრეთა უკუგებასა/შემოსავლებსა და რისკებს შორის, დანერგონ კომპანიაში სათანადო სისტემები დროული და სწორი ინფორმაციის შესაქმნელად, რისკების გონივრულად მართვის უზრუნველსაყოფად და იმისთვის, რომ ყოველთვის ეთიკურად იმოქმედონ.

სააგენტო ურთიერთობების პრობლემა უფრო მაშინ ხდება თვალსაჩინო, როდესაც კომპანიები კრახს განიცდიან. კომპანიის მოგების მისაღებად, როგორც წესი, აუცილებელია, რომ მან თავის თავზე აიღოს გარკვეული რისკები. თუმცა ზოგჯერ რისკი,

რომელსაც კომპანია საუკეთესო განმრავლებით იღებს თავის თავზე და გამაგრებულია საკმაოდ ძლიერი ბიზნესგეგმით, ზარალს იწვევს, ხანდახან კი – კომპანიის კრახსაც. სხვა შემთხვევაში კორპორაციულ კრახი შეიძლება გამოიწვიოს დირექტორებისა და ზედა დონის სხვა ხელმძღვანელთა შეუფერებელმა საქციელმა და არასწორმა გადაწყვეტილებებმა.

დირექტორთა საბჭოს როლი

თითქმის ყველა კომპანიას დირექტორთა საბჭო მართავს, რომელსაც ნიშნავენ ან ირჩევენ აქციონერები, რათა მათი ნდობით აღჭურვილმა ორგანომ კომპანია მართოს მათი სახელით. უმეტეს ქვეყნებში დირექტორებს პერიოდულად (ხშირად ყოველ წელს) ხელახლა ირჩევენ აქციონერები. თუმცა ეკონომიკის ბევრ სექტორში მიღებულია, რომ კომპანიის შედეგებს აფასებენ საშუალოვადიანი ან გრძელვადიანი პერიოდისთვის. ამგვარად, აქციონერები უნდა ენდონ მათ, ვინც მოქმედებს მათი სახელით. იშვიათად, თუმცა მაინც ხდება, როდესაც აქციონერები მთელი საბჭოს მიმართ კარგავენ ნდობას და ყველა წევრს ერთდროულად გადააყენებენ.

დირექტორთა საბჭოს როლი მარტივად და ლაკონურად ჩამოყალიბებულია კინგის მოხსენებაში (სამხრეთ აფრიკის ანგარიში კორპორაციული მართვის შესახებ):

- კომპანიის მიზნის განსაზღვრა;
- იმ ღირებულებების განსაზღვრა, რომელსაც კომპანია დაიცავს ყოველდღიური მოვალეობების შესრულებისას;
- კომპანიის დაინტერესებული მხარეების დადგენა;
- სტრატეგიის დამუშავება ყველა ამ ფაქტორის გათვალისწინებით;
- შემუშავებული სტრატეგიის ცხოვრებაში გატარება.

ხშირად კომპანიის მიზნობრივი დანიშნულება და ღირებულებები ჩამოყალიბებულია წესდებაში (სადაზღვეო დოკუმენტებში), რომლებიც ასახავს მისი დამფუძნებლების მიზნებს. თუმცა, ზოგჯერ მიზანშეწონილია, საბჭომ განიხილოს, შეესაბამება თუ არა ეს მიზნები იმ პირთა საუკეთესო ინტერესებს, ვისაც კომპანია ემსახურება, რათა თავიანთი ფორმულირება ნაწილობრივ, ან შეიძლება მთლიანადაც კი შეცვალონ.

დირექტორებმა უნდა დასახონ კომპანიის განვითარების გრძელვადიანი პერსპექტივა/სტრატეგია. მენეჯმენტის ავტორი ვილიამ ოუჩი ბევრი იაპონური კომპანიის თავბრუდამხვევ წარმატებას მიაწერს მათ უნარს, თავი აარიდონ გადაუდებელ საკითხებზე ნაუცბადევ, გაუაზრებელ რეაგირებას და ამის ნაცვლად გამოძებნონ განვითარების საუკეთესო მიმართულება გრძელვადიანი პერსპექტივისთვის.

დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურა

არ არსებობს ყველა კომპანიისა და სიტუაციისთვის გამოსადეგი რაიმე მზა „რეცეპტი“, თუ რამდენი დირექტორი უნდა ჰყავდეს კომპანიას თუმცა ზოგიერთ იურისდიქციაში სამენარმეო კანონმდებლობა განსაზღვრავს სხვადასხვა ტიპის კომპანიებისთვის დირექტორების მინიმალურ ან/და მაქსიმალურ რაოდენობას. არსებობს მსხვილი კომპანიები, რომლებსაც 13 ან 18 დირექტორიც კი ჰყავთ. უფრო მცირე ზომის კოტირებულ კომპანიებს, როგორც წესი, უფრო ცოტა დირექტორი ჰყავს – ექვსიდან რვამდე. დირექტორთა საბჭო შედგება აღმასრულებელი და არააღმასრულებელი დირექტორებისგან.

აღმასრულებელი დირექტორები არიან კომპანიის სრულ განაკვეთზე მომუშავე თანამშრომლები და, ამგვარად, გააჩნიათ ორგვარი კავშირურთიერთობები და მოვალეობები. ისინი მუშაობენ კომპანიისთვის, როგორც უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელები და, რო-

გორც წესი, ეხებათ პოლიტიკის საკითხების ან მთავარი სტრატეგიული მნიშვნელობის საქმიანობის სფეროების განსაზღვრა. მსხვილ კომპანიებში, როგორც წესი, აღმასრულებელი დირექტორები არიან პასუხისმგებლები კომპანიის ფინანსებზე, საინფორმაციო ტექნოლოგიებზე/საინფორმაციო სისტემებზე, მარკეტინგზე და ა.შ.

აღმასრულებელ დირექტორებს, ჩვეულებრივ, დირექტორთა საბჭო ნიშნავს. ისინი არიან კომპანიის მაღალანაზღაურებადი თანამშრომლები, რომელთა ანაზღაურების პაკეტი ნაწილობრივ ეყრდნობა ძირითად ხელფასსა და დამატებით შეღავათებს და ნაწილობრივ – კომპანიის შედეგებზე დამოკიდებულ გადახდას. ყველაზე მსხვილ კომპანიებში ახლა აღმასრულებელ დირექტორებს იყვანენ ფიქსირებულვადიანი ხელშეკრულებით, რომლებსაც ხშირად ვადას უგრძელებენ ყოველ 12 თვეში.

მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი და ფინანსური დირექტორი თითქმის ყოველთვის არიან აღმასრულებელი დირექტორები.

არააღმასრულებელი დირექტორები არ არიან კომპანიის თანამშრომლები და არ მონაწილეობენ კომპანიის ყოველდღიურ მართვაში. ისინი, ჩვეულებრივ, სრულ განაკვეთზე მუშაობენ სადმე სხვაგან, ან ზოგჯერ შეიძლება ცნობილი საზოგადოებრივი მოღვაწეები იყვნენ. არააღმასრულებელი დირექტორები, როგორც წესი, განუღი მომსახურებისთვის იღებენ ფიქსირებულ თანხას (სარგოს) და დაქირავებულები არიან მომსახურების ხელშეკრულებით (ჩვეულებრივი შრომითი ხელშეკრულებით, რომელიც გამოიყენება კონსულტანტის დასაქირავებლად).

არააღმასრულებელმა დირექტორებმა უნდა უზრუნველყონ დაბალანსებული გავლენა ორგანიზაციის საქმიანობაზე და ხელი შეუწყონ ინტერესთა კონფლიქტების მინიმუმამდე დაყვანას. არააღმასრულებელი დირექტორების როლის მოკლე დახასიათება მოცემულია ჰიგის მოხსენებაში, რომელიც ჯერ კიდევ 2003 წელს გამოქვეყნდა:

- მონაწილეობა სტრატეგიული გეგმის შედგენაში;
- აღმასრულებელი დირექტორების საქმიანობაზე ზედამხედველობის განხორციელება;
- დამოუკიდებელი (როგორც გარე მხარის) მოსაზრებების მიწოდება რისკების მართვასთან დაკავშირებით;
- ადამიანთა პრობლემების მოგვარება, როგორიცაა, მაგალითად საბჭოს მომავალი სტრუქტურის განსაზღვრა და კონფლიქტების მოგვარება.

არააღმასრულებელი დირექტორების უმეტესობა დამოუკიდებელი უნდა იყოს. მათი დამოუკიდებლობის შეფასებისას უნდა განვიხილოთ შემდეგი ფაქტორები: მათი ბიზნესი, ფინანსური და სხვა სახის ვალდებულებები, სხვა კომპანიებში ფლობილი წილი და დირექტორად მსახურობა, ასევე მოცემულ კომპანიასთან დაკავშირებული კომპანიების საქმიანობაში მონაწილეობის ხასიათი. თუმცა კომპანიაში აქციების ფლობა ყოველთვის არ ნიშნავს მისი დამოუკიდებლობის კომპრომენტირებას.

არააღმასრულებელი დირექტორები უნდა იცავდნენ უმაღლეს ეთიკურ სტანდარტებს და მოქმედებდნენ კეთილსინდისიერად და პატიოსნად. ისინი უნდა ეხმარებოდნენ აღმასრულებელ დირექტორთა ჯგუფს და თვალყურს ადევნებდნენ მათ ქმედებებს, უნდა ავლენდნენ მათი მოსმენის, კითხვებზე პასუხის გაცემის, საკითხების განსჯისა და პრობლემების მოგვარებაში დახმარების განუვიც მზაობას.

თანამედროვე ეპოქაში საუკეთესო პრაქტიკად მიიჩნევა, რომ საფონდო ბირჟაზე კოტირებულ კომპანიას ჰყავდეს უფრო მეტი არააღმასრულებელი დირექტორი, ვიდრე აღმასრულებელი.

პიროვნებას შეიძლება კანონით ეკისრებოდეს პასუხისმგებლობა, როგორც „არაფორმალურ“ დირექტორს. არაფორმალური დირექტორი არის პირი, რომელიც არაპირდაპირ აკონტროლებს კომპანიის საქმიანობას ან კომპანიის ერთ ან მეტ ფაქტობრივ დირექტორს. მაგალითად, თუ პირი, რომელიც დაკავშირებული არ არის კომპანიასთან, ინსტრუქციებს აძლევს პირს, რომელიც არის კომპანიის დირექტორი, მეორე პირი არის ფაქტობრივი დირექტორი, ხოლო პირველი – არაფორმალური დირექტორი. ზოგიერთ იურისდიქციაში არაფორმალურ დირექტორებს კანონმდებლობით ისეთივე პასუხისმგებლობა ეკისრებათ, როგორიც – ფაქტობრივ დირექტორებს.

უნიტარული და ორსაფეხურიანი დირექტორთა საბჭოები

ზოგიერთ ქვეყანაში გამოიყენება უნიტარული საბჭოს მოდელი, მაგალითად, გაერთიანებული სამეფოში, აშშ-ში, ავსტრალიასა და სამხრეთ აფრიკის კომპანიებში. კომპანიის დირექტორები მსახურობენ ერთ საბჭოში, რომელიც შედგება როგორც აღმასრულებელი, ისე არააღმასრულებელი დირექტორებისგან.

კონტინენტალური ევროპის ბევრ ქვეყანაში კომპანიები იყენებენ საბჭოს ორსაფეხურიან სტრუქტურას. ასე გაიმიჯნება ის პირები, რომლებსაც ევალებათ მეთვალყურეობის განხორციელება და ის პირები, რომლებიც პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ყოველდღიურ საქმიანობაზე. სამეთვალყურეო საბჭო, ზოგადად, ზედამხედველობას უწევს აღმასრულებელ საბჭოს.

მთავარი თანამდებობები

კომპანიის თავმჯდომარე (პირველი პირი) არის დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელი. თავმჯდომარეს ევალება დირექტორთა საბჭოს ნაყოფიერი და ეფექტიანი მუშაობის უზრუნველყოფა, საბჭოს ყველა წევრისგან მაქსიმუმის მიღება. მაგალითად, თავმჯდომარე ხელს უნდა უწყობდეს და ქმნიდეს ხელსაყრელ პირობებს იმისთვის, რომ წევრები რეგულარულად ესწრებოდნენ სხდომებს და ყოველმხრივ მონაწილეობდნენ განხილვებში. თავმჯდომარე იღებს გადაწყვეტილებას სხდომის დღის წესრიგის შესახებ და მას ევალება საბჭოს სხდომების დროის მართვა, იმის უზრუნველყოფა, რომ ყველა საკითხი სრულყოფილად იყოს განხილული, მაგრამ ისე, რომ უსაზღვროდ ბევრი დრო არ დაიხარჯოს დღის წესრიგის ცალკეული პუნქტის განხილვაზე. ბევრ კომპანიაში თავმჯდომარე არააღმასრულებელი დირექტორია.

მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი არის აღმასრულებელ დირექტორთა ჯგუფის ხელმძღვანელი და მას ევალება ორგანიზაციის საქმიანობის ყოველდღიური მართვა. როგორც ასეთი, ეს პიროვნება, თითქმის ყოველთვის არის აღმასრულებელი დირექტორი. გარდა იმისა, რომ მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი საბჭოს სხდომებს უნდა ესწრებოდეს დირექტორის რანგში, როგორც წესი, ის უნდა ხელმძღვანელობდეს აღმასრულებელ (ანუ მართვის) კომიტეტს. მართალია, მეტ წილ კომპანიებში დირექტორთა საბჭო თვეში ერთხელ იკრიბება, მაგრამ აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომები, როგორც წესი, კვირაში ერთხელ იმართება.

მდივანი (რეფერენტი) არის კომპანიის მთავარი ადმინისტრაციული პირი. მდივანი ამზადებს საბჭოს სხდომების დღის წესრიგს და სხდომისთვის სხვა საჭირო მასალას (დოკუმენტაციას), ხშირად – აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომებისთვისაც. ის აწარმოებს სხდომების ოქმებს და იძლევა რჩევებს საპროცედურო საკითხებთან დაკავშირებით. როგორც წესი, მდივანს ევალება აქციონერებთან და სახელმწიფო სარეგისტრაციო ორგანოსთან კავშირის უზრუნველყოფა. მდივანი აწერს ხელს საერთო კრების მოწვევის შეტყობინებას დირექტორთა საბჭოს სახელით. მდივანი შეიძლება იყოს დირექტორთა

საბჭოს წევრი, თუმცა ზოგიერთი შედარებით მცირე ზომის კომპანია ამ თანამდებობას იყენებს, როგორც გარდამავალ თანამდებობას დირექტორთა საბჭოს დონის პოტენციალის მქონე პიროვნების დასასაქმებლად მანამ, სანამ დირექტორად დანიშნავენ.

პასუხისმგებლობების დანაწილება

საზოგადოდ მიღებულია, რომ მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი არ უნდა იყოს თავმჯდომარე, რადგან ამ ორი თანამდებობის შესაფერისი საქმიანობა სრულიად განსხვავდება ერთმანეთისგან. მსხვილ კომპანიებში ეს იქნებოდა ძალიან დიდი დატვირთვა ერთი პირისთვის, რაც კომპანიას თითქმის გარდაუვალ ზიანს მოუტანს.

ასევე, არც მდივანი შეიძლება იყოს კომპანიის თავმჯდომარე. ვინაიდან ძირითადად მდივანს ევალება კავშირის დამყარება სახელმწიფო სარეგისტრაციო ორგანოსთან, თუ ორივე ზემოაღნიშნული თანამდებობა ერთ პირს ექნება დაკავებული, შეიძლება საფრთხე შეექმნას ინფორმაციის გაცვლას ამ ორგანოსა და დირექტორთა საბჭოს შორის.

კორპორაციული მართვის მიდგომები

ბევრი მარეგულირებელი ორგანო, მათ შორის გაერთიანებულ სამეფოში, იყენებს მოწინავე პრაქტიკის კოდექსს, რომელსაც ხშირად უწოდებენ კორპორაციული მართვის მიდგომას – „დაიცავი წესები ან დაასაბუთე შენი პოზიცია“. ამგვარი მიდგომის დროს მარეგულირებელი ორგანო გამოსცემს პრინციპების გარკვეულ ნაკრებს, რომლებიც უნდა დაიცვან საფონდო ბირჟაზე კოტირებული კომპანიების დირექტორებმა. ბევრ იურისდიქციაში მოითხოვება ინფორმაციის გამჟღავნება ამ პრინციპების დაცვის შესახებ. მოსალოდნელი არ არის, რომ დირექტორები ამ პრინციპებს არ დაიცავდნენ, მაგრამ იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე პრინციპი დაცული არ არის, ამის შესახებ ნათლად უნდა იყოს მითითებული წლიურ ანგარიშში და ახსნილი უნდა იყოს გადახვევის მიზეზები.

ზოგიერთ იურისდიქციაში, მაგალითად აშშ-ში უფრო დირექტიული მიდგომა გამოიყენება, როდესაც კორპორაციული მართვის მოთხოვნები დადგენილია კანონმდებლობით. ბევრი საკითხები, რომელსაც პრინციპები ან საკანონმდებლო მიდგომები ეხება, ერთმანეთის მსგავსია, ორივე მათგანი მიმართულია დირექტორთა საბჭოს დაბალანსებული სტრუქტურის მნიშვნელობაზე და ხაზგასმულია არააღმასრულებელი დირექტორების აუცილებლობა დირექტორთა საბჭოში, ასევე – დირექტორთა საბჭოს წევრების დანიშვნისა და მათი ანაზღაურების პროცედურებში. ორივე მათგანში ყურადღება გამახვილებულია აუდიტის კომიტეტის მნიშვნელობასა და დამსახურებაზე და ორგანიზაციის შიდა კონტროლის ეფექტიანობის მონიტორინგის აუცილებლობაზე. ორივე მათგანი მოითხოვს ორგანიზაციის წლიურ ანგარიშში ინფორმაციის გამჟღავნებას ზემოაღნიშნული და სხვა საკითხების შესახებ.

გაერთიანებული სამეფოს კორპორაციული მართვის კოდექსის ძირითადი პრინციპები

გაერთიანებული სამეფოსა და სინგაპურის კორპორაციული მართვის კოდექსების შინაარსი ძალიან ჰგავს ერთმანეთს, თუმცა ამ სტატიის მიზნებისთვის გაერთიანებული სამეფოს კოდექსის პრინციპებსა და დებულებებს გამოვიყენეთ ზოგიერთი ძირითადი სფეროს გამოსაყოფად და ხაზგასასმელად, რომლებიც დირექტორთა საბჭომ უნდა გაითვალისწინოს თავისი ორგანიზაციის კორპორაციული მართვის სისტემის შეფასებისას.

კოდექსი შედგება 5 განყოფილებისაგან, რომელთაგან თითოეული მოიცავს შესაბამის ძირითად პრინციპებს:

ხელმძღვანელობა

ყოველ კომპანიას სათავეში უნდა ედგეს ქმედითი მმართველი ორგანო – საბჭო, რომელსაც კოლექტიური პასუხისმგებლობა ეკისრება კომპანიის გრძელვადიან წარმატებაზე და რომელიც უნდა ხელმძღვანელობდეს და აკონტროლებდეს კომპანიის საქმიანობას.

კომპანიის სათავეში მმართველობის უმაღლეს დონეზე ნათლად უნდა იყოს გამიჯნული ვალდებულებები/პასუხისმგებლობები, რაც უზრუნველყოფს წევრების ძალაუფლებისა და უფლებამოსილებების ბალანსს, რათა არცერთ პირს არ ჰქონდეს განუსაზღვრელი უფლებამოსილება გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში.

არააღმასრულებელი დირექტორები კონსტრუქციულად უნდა აკრიტიკებდნენ და ხელს უწყობდნენ ორგანიზაციის სტრატეგიის წინადადებების შემუშავებას. საბჭოს შემადგენლობაში უნდა შედიოდეს აღმასრულებელი და არააღმასრულებელი დირექტორების დაბალანსებული რაოდენობა, რათა არცერთ წევრს ან პიროვნებების მცირე ჯგუფს არ შეეძლოს დომინირება საბჭოს გადაწყვეტილებების მიღებაში.

ეფექტიანობა

საბჭოს და მის კომიტეტებს უნდა ჰქონდეთ სათანადო დაბალანსებული უნარები, გამოცდილება, დამოუკიდებლობა და კომპანიის საქმიანობის ცოდნა, რათა შეძლონ დაკისრებული მოვალეობებისა და პასუხისმგებლობების ეფექტიანად შესრულება (საფონდო ბირჟაზე კოტირებულ კომპანიებში ყველაზე ხშირად ფუნქციონირებს ოთხი მუდმივი კომიტეტი: აუდიტის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი, ნომინაციების კომიტეტი და რისკების მართვის კომიტეტი).

ორგანიზაციაში უნდა არსებობდეს ფორმალური, დეტალური და გამჭვირვალე პროცედურა საბჭოში ახალი დირექტორების დანიშვნისთვის. ყველა დირექტორი უნდა იღებდეს მონაწილეობას საბჭოს სხდომის მუშაობაში და რეგულარულად უნდა იმაღლებდეს კვალიფიკაციას და ავითარებდეს თავის ცოდნასა და უნარებს.

რეგულარული ინტერვალებით უნდა ხდებოდეს ყველა დირექტორის გადარჩევა, ისე რომ შენარჩუნდეს საბჭოს უნარების დაბალანსებულება და დამაკმაყოფილებელი მუშაობა.

ანგარიშვალდებულება

დირექტორთა საბჭომ უნდა წარმოადგინოს კომპანიის მდგომარეობისა და პერსპექტივის დაბალანსებული და მიუკერძოებელი შეფასება. გაერთიანებული სამეფოს კომპანიებისთვის 2006 წელს მიღებული კომპანიების აქტითაც იგივე მოითხოვება. კერძოდ, დირექტორებს ევალებათ კომპანიის ბიზნესის მდგომარეობის მიმოხილვის გამოქვეყნება დირექტორების წლიურ ანგარიშში, რომელიც უნდა ჩაირთოს ფინანსურ ანგარიშგებაში.

საბჭოს ევალება რისკებისა და შიდა კონტროლის სისტემების ქმედითი მართვის უზრუნველყოფა. საბჭო უნდა ადგენდეს ფორმალურ და გამჭვირვალე პროცედურებს იმისთვის, თუ როგორ უნდა გამოიყენონ მათ კორპორაციული ანგარიშგება, როგორ უნდა მართონ რისკები, როგორ უნდა გამოიყენონ შიდა კონტროლის პრინციპები და შეინარჩუნონ სათანადო ურთიერთობა კომპანიის გარე აუდიტორთან.

ანაზღაურება

დირექტორების ანაზღაურების დონე საკმარისი უნდა იყოს იმისთვის, რომ ორგანიზაციაში მოიზიდონ და შეინარჩუნონ სათანადო კვალიფიკაციის, უნარებისა და გამოცდი-

ლების მქონე დირექტორები, რათა მათ ეფექტიანად მართონ კომპანიის საქმიანობა; ამისთვის მათ ყველანაირი მოტივაცია უნდა შეუქმნან, მაგრამ ორგანიზაციამ თავიდან უნდა აიცილოს ამ მიზნისთვის საჭიროზე მეტი ანაზღაურების გადახდის პრაქტიკა. აღმასრულებელი დირექტორების ანაზღაურების მნიშვნელოვანი ხვედრითი წილი იმგვარად უნდა იყოს სტრუქტურირებული, რომ ანაზღაურება და წახალისება დაკავშირებული იყოს ორგანიზაციული და ასევე ინდივიდუალური საქმიანობის შედეგებთან.

ურთიერთობა აქციონერებთან

უნდა არსებობდეს აქციონერებთან ქმედითი დიალოგის პროცედურა, რომელიც ეყრდნობა ორგანიზაციის მიზნების ურთიერთგაგებას. მთელ საბჭოს ეკისრება პასუხისმგებლობა იმის უზრუნველყოფაზე, რომ დამაკმაყოფილებლად წარიმართოს აქციონერებთან დიალოგი. საბჭო უნდა იყენებდეს წლიურ საერთო კრებას ინვესტორებთან კომუნიკაციისა და კომპანიის საქმიანობაში მათი მონაწილეობის ხელშეწყობისთვის.

აუდიტის კომიტეტების როლი

კორპორაციული მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი ნაწილია აუდიტის კომიტეტები და მათი საქმიანობა, ხოლო გაერთიანებულ სამეფოში აუდიტის კომიტეტების საქმიანობას დამატებით არეგულირებს დამოუკიდებელი დოკუმენტი, ფინანსური ანგარიშგების საბჭოს მიერ გამოცემული „სახელმძღვანელო აუდიტის კომიტეტებისთვის“. აუდიტის კომიტეტი უნდა შედგებოდეს, სულ მცირე, სამი დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორისგან, რომელთაგან ერთ-ერთს უნდა ჰქონდეს ფინანსების მართვის სფეროში უახლესი და შესაფერისი გამოცდილება. აუდიტის კომიტეტს ბევრი პასუხისმგებლობა და ფუნქციის შესრულება ეკისრება, მათ შორის რამდენიმე კონკრეტულად გარე აუდიტორთან დაკავშირებულია. სწორედ ამ საკითხებს განვიხილავთ ახლა.

გამოქვეყნებული ფინანსური ინფორმაციის მიმოხილვა

როგორც იცით, გამოქვეყნებულ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. როგორც წესი, ეს არის ძირითადი ინფორმაციის ნაკრები, რომელზეც ხელი მიუწვდებათ აქციონერებსა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს. სწორედ ამიტომ, საიმედო ფინანსური ანგარიშგების არსებობას, რომელიც განმტკიცებულია დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნით, გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს.

აუდიტის კომიტეტი უნდა აწარმოებდეს კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების კეთილსინდისიერებისა და ასევე სხვა ნებისმიერი ოფიციალური განცხადების მონიტორინგს, რომელიც ეხება კომპანიის საქმიანობის შედეგებს. მნიშვნელოვანი განსჯა, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესის განუყოფელი ნაწილია, უნდა ექვემდებარებოდეს სპეციალურ შემოწმებას. ეს იმას ნიშნავს, რომ კომიტეტის წევრებმა გულმოდგინედ უნდა შეისწავლონ მთელი გამოქვეყნებული ინფორმაცია, აუცილებლობის შემთხვევაში დასვან შესაფერისი კითხვები და მზად უნდა იყვნენ იმისთვის, რომ შეეწინააღმდეგონ ფინანსური დირექტორის მოსაზრებებს, საჭიროებისამებრ და ასევე გარე აუდიტორებს, მათ მიერ გამოვლენილ ნებისმიერ სადავო საკითხთან დაკავშირებით.

სისტემები და კონტროლი

აუდიტის კომიტეტის წევრებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა კომპანიის შიდა ფინანსური კონტროლისა და სისტემების, მათ შორის, რისკების მართვის სისტემის მიმოხილვაზეც, თუ კომპანიაში არ არსებობს რისკების მართვის დამოუკიდებელი კომიტეტი.

მსხვილი კომპანიების უმეტესობაში შექმნილია შიდა აუდიტის სამსახური/განყოფილება. ამ შემთხვევაში აუდიტის კომიტეტმა უნდა გაათავოს საკუთარი მაკონტროლებელი როლი და თავის პასუხისმგებლობაში ჩართოს შიდა აუდიტის განყოფილების მონიტორინგის ფუნქცია, მათ შორის, შიდა აუდიტის განყოფილების საქმიანობის ეფექტიანობის შეფასების საკითხი.

თუ კომპანიაში არ არსებობს შიდა აუდიტის განყოფილება, კორპორაციული მართვის კოდექსის თანახმად, აუდიტის კომიტეტმა ყოველწლიურად უნდა განიხილოს, აუცილებელია თუ არა შიდა აუდიტის განყოფილების შექმნა და საბჭოს წარუდგინოს თავისი რეკომენდაციები, ხოლო შიდა აუდიტის განყოფილების არარსებობის მიზეზები უნდა ახსნას წლიური ანგარიშის სათანადო განყოფილებაში.

თაღლითობის პრევენცია და გამოვლენა

დასასრულს, აუდიტის კომიტეტი მნიშვნელოვან როლს თამაშობს თაღლითობის პრევენციისა და გამოვლენის საქმეში იმით, რომ ევალუა საეჭვო თაღლითობის ან თაღლითობის ფაქტების მხილების პროცედურების ორგანიზება იმგვარად, რომ კომპანიის პერსონალს შეეძლოს სათანადო უფლებამოსილი პირებისთვის თავიანთი ეჭვების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული საკითხების ირგვლივ.

გარე აუდიტორები – საერთო პრინციპები

აუდიტის კომიტეტს განსაკუთრებული პასუხისმგებლობა ეკისრება გარე აუდიტორებთან მიმართებით, მათ შორის, კომპანიისთვის რეკომენდაციების მიცემა მათი დანიშვნის, ხელმეორედ დანიშვნის ან გათავისუფლების თაობაზე, აუდიტორების ანაზღაურებისა და არააუდიტორული მომსახურების ანაზღაურების დამტკიცების შესახებ და გარე აუდიტორებთან ურთიერთობის პირობების შეთანხმებაზე. გაერთიანებული სამეფოს ანალოგიური დოკუმენტის დამახასიათებელი თავისებურება იმაში მდგომარეობს, რომ კორპორაციული მართვის კოდექსის ამჟამად მოქმედ ვერსიაში (2021 წელი) ფინანსური ანგარიშგების საბჭოს მიერ გამოქვეყნებულ სიაში (FTSE 350) შეტანილი კომპანიებისთვის ამჟამად მოითხოვება გარე აუდიტის ჩატარება ტენდერის პრინციპებით, ყოველ 10 წელიწადში ერთხელ, ხოლო საზოგადოებრივი დაინტერესების პირების აუდიტორის შეცვლა ყოველ 20 წელიწადში (კომპანიების ზომისთვის დადგენილი ახალი ზღვრების გათვალისწინებით).

აუდიტის კომიტეტის ერთ-ერთი უმთავრესი ფუნქცია იმაში მდგომარეობს, რომ ყოველწლიურად უნდა აფასებდეს გარე აუდიტის პროცესის დამოუკიდებლობას, ობიექტურობას და ეფექტიანობას, ეთიკის კოდექსის დებულებების გათვალისწინებით, რომელიც იმ იურისდიქციაში გამოიყენება, სადაც კომპანია ეწევა საქმიანობას. აუდიტის კომიტეტი ყოველწლიურად ანგარიშს უნდა აბარებდეს დირექტორთა საბჭოს თავისი შეფასების შესახებ და რეკომენდაციებს აწვდიდეს იმის თაობაზე, უნდა შესთავაზონ თუ არა აქციონერებს მოქმედი გარე აუდიტორის ხელახლა დანიშვნა. წლიური ანგარიშის განყოფილებაში, რომელიც აუდიტის კომიტეტს ეძღვნება, განხილული უნდა იყოს ასევე გარე აუდიტის პროცესის წლიური შეფასებაც, განხორციელებული აუდიტის კომიტეტის მიერ. გარდა ამისა, წლიური ანგარიში უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას იმის თაობაზე, რამდენი წელია გასული მოქმედი გარე აუდიტორის (აუდიტორული ფირმის) აუდიტორად დანიშვნიდან, მითითებული უნდა იყოს თარიღი, როდესაც ჩატარდა ბოლო ტენდერი და ასევე ნებისმიერი სხვა სახელშეკრულებო ვალდებულება, რომელიც იმისთვისაა გამიზნული, რომ შეზღუდოს აუდიტის კომიტეტის არჩევანი გარე აუდიტორების შერჩევის პროცედურაში.

რაც შეეხება ობიექტურობის მიმართ შექმნილ პოტენციურ საფრთხეებს, აუდიტის კომიტეტმა უნდა მოიპოვოს დადასტურება იმისა, რომ აუდიტორებსა და მათ თანამშრომლებს არ აქვთ ფინანსური, საქმიანი, სამსახურებრივი, ოჯახური ან სხვა პირადი ურთიერთობები კომპანიასთან (მოქმედი ეთიკის კოდექსის დებულებების ფარგლებში), რაც უარყოფითად იმოქმედებდა აუდიტორის დამოუკიდებლობასა და ობიექტურობაზე. აუდიტის კომიტეტი ყოველწლიურად უნდა ითხოვდეს აუდიტორული ფირმისგან ინფორმაციას ფირმის იმ პოლიტიკისა და პროცესების შესახებ, რომელიც განკუთვნილია დამოუკიდებლობის უზრუნველსაყოფად და მონიტორინგის განსახორციელებლად სათანადო ეთიკური მოთხოვნების დაცვაზე, მათ შორის, მიმდინარე (მოქმედი) მოთხოვნების თაობაზე, რომლებიც ეხება აუდიტის პარტნიორებისა და პერსონალის როტაციას ეთიკის კოდექსის მიხედვით.

გარე აუდიტორები – აუდიტის წლიური ციკლი

აუდიტის კომიტეტი უნდა მონაწილეობდეს აუდიტის მიმდინარეობის ყველა ეტაპზე, რათა დარწმუნებული იყოს იმაში, რომ აუდიტი ტარდება ხარისხიანად. გაერთიანებული სამეფოს ფინანსური ანგარიშგების საბჭოს მიერ აუდიტის კომიტეტებისთვის გამოცემულ სახელმძღვანელოში კონკრეტულად არის მითითებული ფუნქციები, რომელსაც აუდიტის კომიტეტი უნდა ასრულებდეს:

ყოველი წლიური აუდიტის დასაწყისში აუდიტის კომიტეტი უნდა დარწმუნდეს, რომ ფირმას აქვს აუდიტის ჩატარების სათანადო გეგმები. ეს პროცედურა მოიცავს არსებობის დაგეგმილი დონეებისა და აუდიტორული ფირმის მიერ შემოთავაზებული რესურსების განხილვას, რომელიც მითითებულია გეგმაში, ასევე – აუდიტის გუნდის წევრების წოდებების, ცოდნისა და გამოცდილების მიმოხილვას. პრაქტიკაში ეს იმას ნიშნავს, რომ სანამ კომპანიაში ადგილზე ჩატარდება აუდიტის რომელიმე პროცედურა, აუდიტორული ფირმა უნდა შეხვდეს აუდიტის კომიტეტს აუდიტის სტრატეგიისა და გეგმის განსახილველად, საიდანაც გამოჩნდება, რომ მათი დამუშავებისას დაცული იყო აუდიტის სტანდარტები და ხარისხის მართვის პრინციპები.

აუდიტის კომიტეტმა გარე აუდიტორთან ერთად უნდა განიხილოს მათი სამუშაოს შედეგები, გამოვლენილი ყურადსაღები ფაქტები და საკითხები. კერძოდ, აუდიტის კომიტეტმა გარე აუდიტორებთან ერთად უნდა განიხილოს ძირითადი საკითხები, რომლებიც წამოიჭრა აუდიტის მსვლელობისას და შემდგომში მოგვარდა, ასევე – ისეთი საკითხებიც, რომლებიც გადაუჭრელი დარჩა. კომიტეტმა უნდა გააანალიზოს აუდიტის პროცესში ბუღალტრული აღრიცხვისა და აუდიტის საკითხებთან დაკავშირებით აუდიტორების მიერ განხორციელებული მნიშვნელოვანი განსჯა და ამის საფუძველზე გამოტანილი დასკვნები, გააანალიზოს გამოვლენილი შეცდომების დონეები და კომპანიის ხელმძღვანელობისგან, აუცილებლობის შემთხვევაში კი გარე აუდიტორებისგანაც მოიპოვოს ახსნა იმისა, რატომ ვერ გასწორდა ზოგიერთი შეცდომა. აუდიტის კომიტეტი უნდა აანალიზებდეს და მონიტორინგს ახორციელებდეს ხელმძღვანელობის საპასუხო ქმედებებზე, რომელიც ეხება გარე აუდიტორების მიერ გამოვლენილ სადავო საკითხებს და აუდიტორების რეკომენდაციებს. ამგვარად, აუდიტის პროცესში აუდიტორების მიერ გამოვლენილი ყველა მნიშვნელოვანი სადავო საკითხის/ყურადსაღები ფაქტის შესახებ უნდა ეცნობოს აუდიტის კომიტეტს და მასთან ერთად განიხილებოდეს აუდიტის მიმდინარეობისას.

წლიური აუდიტის ციკლის ბოლოს აუდიტის კომიტეტმა უნდა შეაფასოს აუდიტის პროცესის ეფექტიანობა:

გააანალიზოს, აუდიტორმა შეასრულა თუ არა შეთანხმებული აუდიტის გეგმა და შეისწავლოს გეგმაში შეტანილი ნებისმიერი ცვლილების მიზეზები, მათ შორის, აუდიტორული რისკის სავარაუდო შეფასებების ცვლილებები და სამუშაო, რომელიც გარე აუდიტო-

რეგულაციები შეასრულეს ამ რისკების აღმოსაფხვრელად, აუდიტორების გამჭვირვალობის, გულმოდგინებისა და ძალისხმევის გათვალისწინებით, რომელიც მათ გამოიჩინეს აუდიტის პროცესში, ასევე პასუხები, რომლებიც აუდიტის კომიტეტს გასცეს დასმულ კითხვებზე. ამავე დროს, აუდიტის კომიტეტმა აუდიტის ჩატარების შესახებ უნდა მოიპოვოს შეფასებები კომპანიის მაღალი რანგის, წამყვანი ხელმძღვანელი პირებისგან, მაგალითად, ფინანსური დირექტორის ან შიდა აუდიტის განყოფილების ხელმძღვანელისგან, რომლებიც იხილავენ და აკონტროლებენ გარე აუდიტორის მიერ ხელმძღვანელობისთვის მომზადებული წერილის (მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის წარდგენილი ანგარიშის) შინაარსს, რათა შეაფასონ, ეყრდნობა თუ არა აუდიტორების დასკვნები კომპანიის საქმიანობის სიღრმისეულ ცოდნას. გარდა ამისა, უნდა დაადგინონ, შესრულდა თუ არა აუდიტორის რეკომენდაციები, ხოლო თუ არ შესრულდა, გამოიკვლიონ მიზეზები, რის გამოც არ შესრულდა ესა თუ ის რეკომენდაცია და საბჭოს მიაწოდონ ინფორმაცია კომიტეტის მოსაზრების შესახებ გარე აუდიტის პროცესის ეფექტიანობის შესახებ.

ამგვარად, აუდიტის კომიტეტი გულმოდგინედ ადევნებს თვალყურს და აკონტროლებს აუდიტის პროცესის მიმდინარეობას და მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ფინანსური ანგარიშგების გარე აუდიტის ხარისხის უზრუნველყოფის საქმეში.

გარე აუდიტორები – არააუდიტორული მომსახურების გაწევა

აუდიტის კომიტეტმა უნდა შეიმუშაოს და დანერგოს პოლიტიკა, რომელიც ეხება არააუდიტორული მომსახურების შესასრულებლად გარე აუდიტორის მოწვევას, სათანადო ეთიკური პრინციპებისა და მოთხოვნების გათვალისწინებით. აუდიტის კომიტეტის მიზანი უნდა იყოს იმის უზრუნველყოფა, რომ არააუდიტორულმა მომსახურებამ ზიანი არ მიაყენოს გარე აუდიტორის დამოუკიდებლობას ან ობიექტურობას. აუდიტის კომიტეტი უნდა იხილავდეს შემდეგ საკითხებს:

- აუდიტორული ფირმის უნარები და გამოცდილება არის თუ არა საფუძვლიანი არგუმენტი გადაწყვეტილების მისაღებად იმის თაობაზე, რომ სწორედ ისინი შეძლებენ კომპანიისთვის საჭირო არააუდიტორული მომსახურების შესრულებას;
- არსებობს თუ არა შესაფერისი დამცავი ზომები, რომლის მეშვეობით შესაძლებელი იქნება აუდიტის პროცესში აუდიტორების ობიექტურობისა და დამოუკიდებლობის მიმართ შექმნილი საფრთხეების აღმოფხვრა ან მისაღებ დონემდე შემცირება, რაც განპირობებულია: აუდიტის დამკვეთისთვის გარე აუდიტორის მიერ ამგვარი არააუდიტორული მომსახურების გაწევით, არააუდიტორული მომსახურების ხასიათით, ასევე როგორც ცალკეული არააუდიტორული მომსახურების, ისე ყველა შესრულებული არააუდიტორული მომსახურებისთვის გადახდილი ან გადასახდელი საზღაურის დონით, აუდიტის საზღაურთან შედარებით;
- კრიტერიუმებს, რომლითაც უნდა იხელმძღვანელონ აუდიტის პროცესში მონაწილე პირების ანაზღაურებისთვის.

აუდიტის კომიტეტმა უნდა დაადგინოს და დანერგოს ოფიციალური პოლიტიკა, სადაც განსაზღვრული იქნება არააუდიტორული მომსახურების სახეები:

- რომლის შესასრულებლად გარე აუდიტორის გამოყენება წინასწარ იქნება შეთანხმებული/დამტკიცებული (ე.ი. კონკრეტული არააუდიტორული მომსახურება მიიჩნევა შესაფერისად დამტკიცებული პოლიტიკის შესაბამისად და საჭირო არ იქნება ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში ამგვარი მომსახურების დამტკიცება შესაბამისი ხელშეკრულების გაფორმებამდე);
- რომლის შესასრულებლად გარე აუდიტორის მოსაწვევად აუცილებელია აუდიტის კომიტეტის სპეციალური ნებართვა/დამტკიცება ხელშეკრულების გაფორმებამდე; და
- რომლის შესასრულებლად იკრძალება გარე აუდიტორის ჩართულობა.

ერთ-ერთი ტიპის არააუდიტორული მომსახურება, რომელიც კონკრეტულად მითითებულია გაერთიანებული სამეფოს აუდიტის კომიტეტების სახელმძღვანელოში, არის შიდა აუდიტორული მომსახურების გაწევა გარე აუდიტორის მიერ. თუ მიიჩნევა, რომ გარე აუდიტორი საკუთარ თავზე იღებს პასუხისმგებლობას შიდა აუდიტის განყოფილების საქმიანობის რომელიმე ასპექტზე, აუდიტის კომიტეტმა უნდა განიხილოს, რა გავლენას იქონიებს ეს კომპანიის შიდა კონტროლის საერთო მექანიზმების ეფექტიანობასა და ინვესტორების მოსაზრებაზე ამ საკითხთან დაკავშირებით.

დასკვნა

კანდიდატებისთვის, რომლებიც უმაღლესი დონის აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების მოდულის გამოცდის ჩასაბარებლად ემზადებიან, ცნობილი უნდა იყოს კორპორაციული მართვის პრინციპები, რომლებიც ამ სტატიაში განვიხილეთ და მათ ვურჩევთ, გაეცნონ პირველად დოკუმენტაციას (კორპორაციული მართვის კოდექსს), რათა სრული წარმოდგენა შეიქმნან კორპორაციული მართვის საერთო პრინციპებისა და კონკრეტულად, აუდიტის კომიტეტის როლის შესახებ.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ კანდიდატებმა გაიცნობიერონ ამ საკითხების გავლენა აუდიტის პროცესზე და მზად უნდა იყვნენ იმისთვის, რომ გამოცდაზე თავიანთ პასუხებში, საჭიროებისამებრ, გაითვალისწინონ კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებული საკითხები.

სტატია მოამზადა უმაღლესი დონის აუდიტისა და მარწმუნებელი მომსახურების მოდულის საგამოცდო კომისიის წევრმა

ეფექტიანი კომუნიკაციის მნიშვნელობა

მოდული „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“

ინსტრუმენტები, რომლებიც დაგჭირდებათ

საგამოცდო კითხვებში მოცემულია ყველა-
ნაირი საჭირო ინფორმაცია, მათ შორის
ზოგადი საცნობარო ხასიათის ინფორ-
მაცია და დანართები, ასევე სხვადასხვა
დავალება, რომელიც კანდიდატებმა უნდა
შეასრულონ. ეს ინფორმაცია და სპეციფი-
კური დანართები შეიძლება სხვადასხვა
ფორმით იყოს წარმოდგენილი, როგორიც
არის მაგალითად წლიური და ინტეგრირ-
ებული ანგარიშები, მედია წყაროები
(როგორიცაა ვებგვერდები და საგამეთო
სტატიები), პრეზენტაციები, ელექტრონუ-
ლი ცხრილები, ცხრილები, საინფორმა-
ციო დანიშნულების მოკლე კომენტარები,
საუბრის ჩანაწერები (ტრანსკრიპტები) და
შეხვედრების ოქმები. თუმცა, ეს სია არ
არის ამომწურავი, რადგან გამომცდელს
ინფორმაციის სხვადასხვა ფორმატში წარ-
მოდგენა შეუძლია, რომელიც საუკეთესოდ
ასახავს და გადმოსცემს განსახილველი
საგამოცდო სცენარის კონტენტს.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ სხვა-
დასხვა საინფორმაციო წყარო მხოლოდ
კანდიდატებისთვის წარსადგენი ინფორ-
მაციისთვის კი არ გამოიყენება, არამედ
კანდიდატებსაც მოეთხოვებათ თითოეულ
მოთხოვნაზე გაცემული თავიანთი პასუხე-
ბის სპეციფიკური ფორმატით წარმოდგენა,
როგორც მოთხოვნაში იქნება მითითე-
ბული. მაშასადამე, ამ სტატიის მიზანია
განსაკუთრებული ყურადღება გავამახვი-
ლოთ პასუხების ძირითად ფორმატებზე,
რომლის გამოყენება შეიძლება დასჭირ-
დეთ კანდიდატებს სტრატეგიული ბიზნეს-
ლიდერის გამოცდაზე კითხვებზე პასუხის
გასაცემად. და რაც ყველაზე მნიშვნელო-
ვანია, განვიხილავთ, როგორი უნდა იყოს
სხვადასხვა კითხვის პასუხის ფორმატი.
გაითვალისწინეთ, რომ ზოგიერთ ფორ-
მატს უფრო დეტალურად ავხსნით, თუ
ამას საჭიროდ მივიჩნევთ. ამასთან, ისიც
გაითვალისწინეთ, რომ სტატიაში განხი-
ლული მიდგომა, უბრალოდ ერთ-ერთი
შემოთავაზებული მიდგომაა და გამოცდაზე
თქვენ ქულებს მიიღებთ სხვაგვარი მიდგო-
მის გამოყენების შემთხვევაშიც, რომელიც
კითხვის კონტენტს შეესაბამება.

წერილები, ელექტრონული წერილები და მემორანდუმები (მოხსენებითი ბარათები)

წერილები და ელექტრონული წერილები,
სტილისა და შინაარსის თვალსაზრისით,
არსებითად ერთნაირია, გარდა იმისა,
რომ ნაბეჭდი სახით გაგზავნილი წერი-
ლი, როგორც წესი, უფრო ფორმალური
ტონით იწერება, რადგან ის ჩვეულებრივ
ამ ფორმატით იგზავნება რაიმე კონკრე-
ტული მიზნის გამო. ელექტრონული წე-
რილი ნაბეჭდი წერილის ელექტრონული
ვერსიაა უბრალოდ. თუმცა, ზოგჯერ სტი-
ლი შეიძლება განსხვავდებოდეს იმისდა
მიხედვით, ვისთვის არის განკუთვნილი
წერილი. **სტლ**-ის გამოცდაზე ამ წერილე-
ბის სტილი, სავარაუდოდ, ძალიან მსგავსი
იქნება, რადგან უმეტეს შემთხვევაში წე-
რილის დაწერა მოგიწევთ უფროსი დონის
აუდიტორიისთვის, რაც ორივე შემთხვე-
ვაში ფორმალურ მიდგომას მოითხოვს.

მნიშვნელოვანია, რომ წერილები, მემო-
რანდუმები (მოხსენებითი ბარათები) და
ელექტრონული წერილები ჩამოყალიბე-
ბული იყოს სწორი ტონით. გამოცდაზე
თქვენ იქნებით უფროსი ხელმძღვანელის
როლში, მოგიწევთ ანგარიშის წარდგენა
საბჭოსთვის ან გარე დაინტერესებული
მხარეებისთვის, როგორიცაა აქციონერე-
ბი და გარე კლიენტები/მომხმარებლები.
ამიტომ, დოკუმენტის ტონი და სიცხადე
ძალიან მნიშვნელოვანია. სწავლის ამ
დონეზე ნაკლებად სავარაუდოა, რომ
წერილები, მემორანდუმები (მოხსენებითი
ბარათები) და ელექტრონული წერილები
არაფორმალური იყოს, ამიტომ არ გამოი-
ყენოთ „ტექსტის ენა“ (ანუ შემოკლებული
სიტყვები ან ფრაზები). თუმცა, ტექსტი
ჩამოყალიბებული უნდა იყოს ლაკონი-
ურად, ნათლად და კარგად უნდა იყოს
სტრუქტურირებული, როგორც შეეფერება
პროფესიულ კონტენტს.

ყოველთვის დარწმუნდით, რომ წერილის/მოხსენებითი ბარათის ან/და ელექტრონული წერილის დაწერას იწყებთ შესაფერისი სათაურით, რომელიც ელექტრონული წერილისთვის დაახლოებით ასე უნდა გამოიყურებოდეს:

ვის:

ვისგან:

თარიღი:

თემა:

ძვირფასო

პატივისცემით

(ავტორის მითითება)

ანგარიშები

ანგარიშის ფორმატი ხშირად გამოიყენება გამოცდაზე, რადგან კანდიდატებს შესაძლებლობა ეძლევათ, წარმოადგინონ კარგად ჩამოყალიბებული და სტრუქტურირებული პასუხები გარკვეული მოცულობით. ანგარიშის დაწერა ხშირად აუცილებელია, როდესაც კანდიდატს სთხოვენ რაიმე საკითხზე ზოგადი რეკომენდაციის მოფიქრებას, ან რაიმე საკითხის გაანალიზებას ან შეფასებას.

ანგარიშს უნდა ჰქონდეს მკაფიო და კარგად განსაზღვრული სტრუქტურა, როგორც ნაჩვენებია ქვემოთ:

ვის:

ვისგან:

საკითხის სათაური:
(ან აგარიშის სახელწოდება)

შესავალი

ჩამოაყალიბეთ ანგარიშის დაწერის მიზეზი და მისი ძირითადი მიზნები.

ძირითადი ტექსტი

ორი ან სამი სტრუქტურირებული აბზაცი, რომელიც მოიცავს ანგარიშის ძირითადი შინაარსის ანალიზს/შეფასებას.

დასკვნითი კომენტარები/რეკომენდაციები

შედეგების/დასკვნების აღწერა გასატარებელი ზომების რეკომენდაციებთან ერთად (თუ ამის გაკეთებას გთხოვენ).

კიდევ ერთხელ ვიმეორებთ, ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ანგარიშის ენის ტონი სტრატეგიულ დონეს შეესაბამებოდეს და სათანადო აუდიტორიაზე უნდა იყოს მიმართული.

სლაიდებისა და კომენტარების პრეზენტაცია

სლაიდებისა და თანმხლები კომენტარების პრეზენტაცია სასარგებლო ინსტრუმენტი ფართო აუდიტორიისთვის მოკლე ინფორმაციის გასაცნობად. ეს ინსტრუმენტი ხშირად გამოიყენება ცნებების ან საკითხების/პრობლემების გასაცნობად/ასახსნელად მათთვის, ვისაც ნაკლები ცოდნა/ინფორმაცია აქვს. გამოცდაზე, სლაიდების პრეზენტაციას, ჩვეულებრივ, დასჭირდება თანდართული კომენტარები. მეორე მხრივ, გამომცდელს ნამდვილად შეუძლია მოგთხოვოთ უბრალოდ კომენტარების წარდგენა, მომხსენებლის შენიშვნების სახით, რომლებიც გამოყენებული იქნება სლაიდების ნაკრების თანხლებისთვის. გამომცდელმა შეიძლება დაგინესოთ მოსამზადებელი სლაიდების რაოდენობა, ან შეიძლება თავად მოგიწიოთ განსჯა და გადანყვეტილების მიღება სლაიდების საჭირო რაოდენობის შესახებ. ეს, სავარაუდოდ, დამოკიდებული იქნება იმაზე, რამდენი დავალების შესრულებას გთხოვენ საგამოცდო კითხვაში.

თუ სლაიდების მომზადებას გთხოვენ, მაშინ მნიშვნელოვანია გახსოვდეთ, რომ თითოეულმა სლაიდმა უნდა შექმნას მყისიერი შთაბეჭდილება, სწრაფად და

ადვილად წასაკითხი უნდა იყოს აუდიტორიისთვის და წარმოდგენილი იყოს მკაფიოდ/გასაგებად და ლაკონურად. თითოეული სლაიდი უნდა შეიცავდეს სამიდან ხუთამდე საკმაოდ მოკლე პუნქტს, რომელიც მოიცავს აუდიტორიისთვის საინტერესო ყველაზე მნიშვნელოვან ასპექტებს. სლაიდები შედგენილი უნდა იყოს თანმიმდევრული კომენტარებით, პუნქტების ფორმატით ჩამოყალიბებული თემების უფრო სრულად ასახსნელად. ეს კომენტარები უშუალოდ უნდა იყოს დაკავშირებული სლაიდზე ნაჩვენებ, გამოყოფილ პუნქტებთან. გახსოვდეთ, ეს არის მომხსენებლის შენიშვნები და თქვენ შეიძლება ამ პრეზენტაციას ამზადებდეთ სხვა უფროსი მენეჯერისთვის. ამიტომ,

მათ უნდა შეძლონ შენიშვნების დაკავშირება სლაიდის პუნქტებთან.

სლაიდის სახელწოდება/სათაური

- 1...
- 2...
- 3...

კომენტარების გვერდი

სლაიდის ახსნა/დასაბუთება

1-ლი სლაიდის ახსნა

მე-2 სლაიდის ახსნა

მე-3 სლაიდის ახსნა

ვიზუალური საშუალებები, როგორიცაა გრაფიკები, დიაგრამები, ან მატრიცა

ზოგჯერ გამომცდელი კანდიდატს შეიძლება სთხოვდეს ვიზუალური დამხმარე მასალის წარმოდგენას დავალების ან დავალების ნაწილის სახით. მაგალითად, ეს შეიძლება იყოს მენდელოუს მატრიცა, ბოსტონის საკონსულტაციო ჯგუფის (BCG) მატრიცა, ან გრაფიკულად რისკების გამოსახვა (მატრიცის სახით), რომელიც რისკის შეფასების შედეგებს ვიზუალურად წარმოაჩენს. მაგალითად, რისკის შეფასების პროცესში რისკების ვიზუალიზაციის შესაძლებლობა ხელს უწყობს ორგანიზაციაზე რისკების ზემოქმედების ერთიანი სრული სურათის შექმნას და წარმოჩენას. რისკის მატრიცას ხშირად იყენებენ რისკების პოტენციური ალბათობისა და გავლენის გადმოსაცემად, რათა ორგანი-

ზაციამ შეძლოს საუკეთესო სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღება. მენდელოუს მატრიცაში კანდიდატს შეიძლება დასჭირდეს გადაწყვეტილების მიღება იმის თაობაზე, თუ სად განათავსოს ან გადაადგილოს დაინტერესებული მხარეების შედარებითი პოზიციები მათი ძალაუფლებისა და ინტერესების გათვალისწინებით, რომლებიც დაკავშირებულია დაინტერესებულ მხარეებთან ურთიერთქმედების სტრატეგიასთან.

ორგანიზაციაში რისკების შეფასების შემდეგ, რისკის მატრიცა გვიჩვენებს ოთხ ფარდობით მნიშვნელობას, რომელიც დამოკიდებულია რისკის ზემოქმედებასა და ალბათობაზე. უფრო დიდი პრობლემური სფეროები წარმოდგენილია მატრიცის ზედა მარჯვენა კვადრატში, ხოლო ქვედა მარჯვენა კვადრატში კი წარმოდგენილია ნაკლებად შემამოფოთებელი სფეროები.

საინფორმაციო დანიშნულების კომენტარები/დოკუმენტები და სამუშაო ჩანაწერები

როგორც სახელწოდებიდან ჩანს, საინფორმაციო კომენტარები, დოკუმენტები ან სამუშაო ჩანაწერები უნდა იყოს მოკლე და კონკრეტული, მაგრამ მათ არა აქვთ რეალური ფორმალური სტრუქტურა, რადგან გამოიყენება, სხვა ადამიანების კონსულტაციის მიზნით, როგორცაა უფროსი მენეჯერები ან საბჭოს დირექტორები, რათა დაეხმაროს მათ იმაში, რომ მათ უფრო ფორმალური ფორმით მიაწოდონ ინფორმაცია შერჩეულ აუდიტორიას, როგორც სიტყვიერად, ისე წერილობით. აქედან გამომდინარე, ამ დოკუმენტებისთვის არ არსებობს აღიარებული, ფორმალური სტრუქტურა, მაგრამ კანდიდატებმა უნდა გაიყნობიერონ, რომ

ამგვარი დოკუმენტები იმით განსხვავდება ანგარიშისგან, რომ არ საჭიროებს ოფიციალური მოსაზრებების/დასკვნების/რეკომენდაციების წარდგენას. ამის ნაცვლად, ეს დოკუმენტები უნდა ემსახურობდეს მხოლოდ მნიშვნელოვანი ასპექტების ინფორმირების მიზანს და ეყრდნობოდეს ფაქტებს, რათა მიმღებმა პირმა თვითონ ჩამოაყალიბოს ობიექტური მოსაზრება წარმოდგენილი ფაქტების მიხედვით.

მაქსიმალურად ფორმალური სტილით გადმოცემით ინფორმაცია როგორც სიტყვიერად, ისე წერილობით.

პრესრელიზი

პრესრელიზი არის ძალიან სასარგებლო საკომუნიკაციო ინსტრუმენტი ორგანიზაციის შესახებ გარკვეული ინფორმაციის მისაწოდებლად გარე დაინტერესებული მხარეებისთვის, როგორცაა მომხმარებლები, ინვესტორები, მომწოდებლები და ფართო საზოგადოება. მნიშვნელოვანია, რომ პრესრელიზების შინაარსი ეხებოდეს ფაქტებს, იყოს ლაკონური და ყველაზე მნიშვნელოვან ინფორმაციას აწვდიდეს შესაბამის დაინტერესებულ ჯგუფ(ებ)ს, ვისთვისაც გამიზნულია პრესრელიზი. ნებისმიერი პრესრელიზის მთავარი დანიშნულებაა რაიმე მნიშვნელოვანი და კონკრეტული საკითხის/თემის პოპულარიზაცია.

პრესრელიზი ემსახურება სამ მარკეტინგულ და სარეკლამო მიზანს:

- დაინტერესებულ მხარეებს აცნობოს ღონისძიების/მოვლენის შესახებ
- მედიას აცნობოს ბიზნესის შესახებ
- ხელი შეუწყოს ჩვენი ბიზნესის იმიჯის ან სანდოობის პოპულარიზაციას.

პრესრელიზი

(გამოშვების თარიღი/დრო)

მოკლე ფაქტობრივი აბზაცები

დასასრული

დამატებითი ინფორმაციისთვის დააწკაპუნეთ:

საკონტაქტო პირის სახელი და გვარი

ტელეფონის ნომერი,
ელფოსტის მისამართი

ნებისმიერი პრესრელიზის მთავარი დანიშნულებაა რაიმე მნიშვნელოვანი და კონკრეტული საკითხის/თემის პოპულარიზაცია.

პროექტის ინიცირების დოკუმენტი

პროექტის ინიცირების დოკუმენტი პროექტის მართვის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია, რომელიც ქმნის ბიზნესპროექტის საფუძველს. პროექტის ინიცირების დოკუმენტი მთავარ დასაყრდენსა და ორიენტირს წარმოადგენს პროექტის მიმდინარეობის მთელი ვადის განმავლობაში, როგორც მომხმარებლისთვის, ისე პროექტის გუნდისთვის და, ჩვეულებრივ, უნდა მოიცავდეს შემდეგ განყოფილებებს (როდესაც საკმარისი ინფორმაცია წარმოდგენილია დანართებში):

ნებისმიერი პრესრელიზის მთავარი დანიშნულებაა რაიმე მნიშვნელოვანი და კონკრეტული საკითხის/თემის პოპულარიზაცია.

პროექტის ინიცირების დოკუმენტი

პროექტის ინიცირების დოკუმენტი პროექტის მართვის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია, რომელიც ქმნის ბიზნესპროექტის საფუძველს. პროექტის ინიცირების დოკუმენტი მთავარ დასაყრდენსა და ორიენტირს წარმოად-

გენს პროექტის მიმდინარეობის მთელი ვადის განმავლობაში, როგორც მომხმარებლისთვის, ისე პროექტის გუნდისთვის და, ჩვეულებრივ, უნდა მოიცავდეს შემდეგ განყოფილებებს (როდესაც საკმარისი ინფორმაცია წარმოდგენილია დანართებში):

პროექტის ინიცირების დოკუმენტი პროექტის მართვის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია.

- პროექტის მიზნები
- მასშტაბი
- პროექტის ორგანიზება
- ბიზნესქეისი
- შეზღუდვები
- დაინტერესებული მხარეები
- რისკები
- პროექტის კონტროლი
- ანგარიშის ჩარჩოები
- პროექტის ინიცირების დოკუმენტის ხელმოწერა
- რეზიუმე

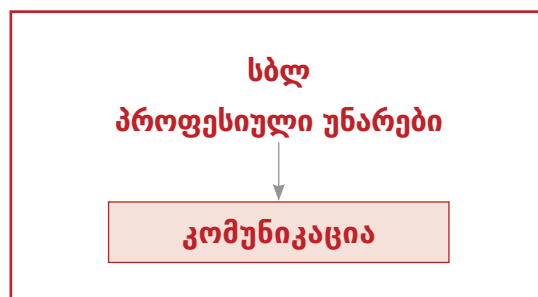
საერთო პროფესიონალიზმი

„კომუნიკაცია“ არის იმ ხუთი პროფესიული უნარიდან ერთ-ერთი, რომლის ათვისებაც კანდიდატებს მოეთხოვებათ სტრატეგიული ბიზნესლიდერის მოდელის საგამოცდო პროგრამით. თითოეულ გამოცდაზე გამომცდელი შეამოწმებს, რამდენად გაქვთ ათვისებული „კომუნიკაციის“ პროფესიული უნარი. ამ უნარის დემონსტრირებისთვის თქვენ სათანადოდ და ეფექტიანად უნდა გამოიყენოთ გამომცდელის მიერ მოთხოვნილი საკომუნიკაციო ინსტრუმენტი იმ კონკრეტული კითხვის ფარგლებში, რომელშიც საჭიროა ამ უნარის გამოყენება.

თუმცა, კანდიდატებისთვის ასევე მნიშვნელოვანია იმის გაცნობიერება, რომ კომუნიკაცია, ფაქტობრივად, ყველა პროფესიული უნარის ნაწილს წარმოადგენს ამ სტატიის წინა ნაწილში განხილული ინფორმაციის წარდგენის ფორმატების სათანადო და სწორი გამოყენების გზით. ამგვარად, თუ კანდიდატები სათანადოდ გამოიყენებენ ფორმატს, დიდი ალბათობით, ისინი პროფესიონალიზმისთვის განკუთვნილი ქულებიდან უფრო მეტ ქულას მიიღებენ, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ კომუნიკაცია არ იქნება კონკრეტული პროფესიული უნარი, რომელიც გამომცდელმა უნდა შეაფასოს ამ კონკრეტულ მოთხოვნაში.

მაგალითად, თუ კონკრეტულ კითხვაში შესამოწმებელი პროფესიული უნარია „შეფასება“ და კანდიდატებს სთხოვენ დირექტორთა საბჭოსთვის ანგარიშის დაწერას, მაშინ თუ კანდიდატი პასუხში არ წარმოადგენს ან არადაამაკმაყოფილებლად წარმოადგენს ანგარიშს, მაგალითად, სათანადო შესავლისა და საერთო დასკვნითი კომენტარების ან რეკომენდაციების გარეშე, მაშინ კანდიდატს არ მიენიჭება პროფესიონალიზმისთვის განკუთვნილი სრული ქულები, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მისი პასუხი აკმაყოფილებს შეფასების ყველა კონკრეტულ კრიტერიუმს.

ამიტომ, არ იფიქროთ, რომ გამომცდელი კომუნიკაციის თქვენს უნარს მხოლოდ კონკრეტულად კომუნიკაციის პროფესიული უნარის შესამოწმებლად განკუთვნილი საგამოცდო კითხვის ფარგლებში შეამოწმებს. გონივრული და ეფექტიანი კომუნიკაცია (თქვენი პასუხების მეშვეობით) აუცილებელია მთელი გამოცდის განმავლობაში და ყველა კითხვაზე პასუხის გაცემისას უნდა გაითვალისწინოთ ეს. შემფასებლები ყველა პასუხში ეძებენ, რამდენად ეფექტიანად არის მოწოდებული თქვენს მიერ პასუხში გასათვალისწინებელი აუცილებელი ინფორმაცია, რაც გამოავლენს თქვენს მაღალ პროფესიონალიზმს ყველა პასუხში.

დანართებში გამოყენებული საკომუნიკაციო ინსტრუმენტები

დიდი ალბათობით არის მოსალოდნელი, რომ კანდიდატებს საგამოცდო კითხვებზე საკუთარი პასუხების ჩამოყალიბებისას დასჭირდებათ ჩვენ მიერ განხილული კომუნიკაციის (ინფორმირების) ფორმატების გამოყენება. თუმცა, ჩვენი აზრით, სასარგებლო იქნება, მოკლედ განვიხილოთ სხვა საკომუნიკაციო ინსტრუმენტებიც, რომლებიც გამომცდელმა შეიძლება გამოიყენოს საგამოცდო კითხვებში (კანდიდატებისთვის) ინფორმაციის გადმოსაცემად:

შეხვედრების ოქმები/ტრანსკრიპტები

გამომცდელისთვის სასარგებლო და მოსახერხებელია, რომ უფროსი ხელმძღვანელების მოსაზრებები გადმოსცეს იმ კომენტარების მეშვეობით, რომლებსაც ისინი გააკეთებენ ორგანიზაციული საკითხების შესახებ. კანდიდატებმა კარგად უნდა ნაიკითხოთ ეს კომენტარები და მოსაზრებები, რათა უფრო კარგად შეიწყნონ შეხვედრაში მონაწილე პიროვნებები და გაიგონ მათი შეხედულებები სტრატეგიულ საკითხებთან დაკავშირებით. ხშირად ეს იქნება საბჭოს დონის შეხვედრა, რომელიც შეეხება ერთ კონკრეტულ სტრატეგიულ საკითხს.

ვებგვერდის მთავარი გვერდი

ორგანიზაციის ვებგვერდის საწყისი გვერდი, როგორც წესი, არის მთავარი გვერდი, სადაც ვიზიტორი მოხვდება ვებ საძიებო სისტემის მეშვეობით ორგანიზაციის ვებგვერდზე გადასვლისას. საწყისი გვერდი გამოიყენება ვებგვერდის სხვა გვერდებზე ნავიგაციის გასაადვილებლად, სადაც წარმოდგენილია ინფორმაცია და ბმულები ორგანიზაციის პროდუქტებისა და მომსახურების, მისი ორგანიზაციული სტრუქტურის, ბოლო პერიოდების სტატიებისა და ორგანიზაციის ისტორიის შესახებ. ეს არის სასარგებლო ინსტრუმენტი გამომცდელისთვის, რომელიც მას საშუალებას აძლევს, ჩამოაყალიბოს ორგანიზაციის კონტექსტი, გამოკვეთოს მისი ძირითადი მახასიათებლები და საქმიანობის ძირითადი სახეები.

რისკის რეესტრი

რისკის რეესტრი მნიშვნელოვანი და პრაქტიკული ინსტრუმენტია, რომელიც დღეს ყველა კომპანიამ უნდა აწარმოოს. მას რეგულარულად უნდა იხილავდნენ და,

სავარაუდოდ, ამის ცოდნა მოეთხოვებათ კანდიდატებს სტრატეგიული ბიზნესლიდერის მოდულის გამოცდისთვის. რისკის რეესტრი ხშირად წარმოდგენილია ცხრილის ფორმატით. დღესდღეობით იგი წარმოადგენს კომპანიების ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს და ინვესტორების მოთხოვნას.

რისკის რეესტრის ძირითადი ასპექტებია:

- რისკის სახელწოდება
- რისკის ალბათობა – როგორც წესი, შეფასდება 1-დან (ნაკლებად მოსალოდნელი) 5-მდე (მაღალი ალბათობით მოსალოდნელი) სკალით
- რისკის გავლენა – ესეც შეფასდება ანალოგიურად 1-დან (დაბალი გავლენა) 5-მდე (მაღალი გავლენა)
- რისკის მფლობელი – როგორც წესი, მენეჯერი ან დირექტორი
- რისკის გამოვლენის თარიღი და რისკის ბოლო განხილვის თარიღი
- უნდა ჩამოთვლილი იყოს რისკის შემამსუბუქებელი ქმედებები, ე.ი. რა გააკეთა ორგანიზაციამ რისკის შესამცირებლად და კიდევ რის გაკეთება აქვს განზრახული რისკის შესამცირებლად.

რისკის რეესტრი მნიშვნელოვანი და პრაქტიკული ინსტრუმენტია, რომელიც დღეს ყველა კომპანიამ უნდა აწარმოოს.

მზად იყავით იმისთვის, რომ შესაძლოა გამოცდაზე მოგთხოვონ რისკების რეესტრის ინსტრუმენტის შეფასება და კომენტარების გაკეთება და, გარდა ამისა, შესაძლოა, მოგიწიოთ რისკის ფორმულირება ან მისი გაუმჯობესება.

სხვა ფორმატები, რომელიც გამომცდელმა შეიძლება გამოიყენოს დარგის/ორგანიზაციის შესახებ გარკვეული ინფორმაციის გადმოსაცემად:

- საგაზეთო სტატიები
- ელექტრონული ცხრილები
- სტატიები დარგობრივი კვლევის შესახებ
- თავმჯდომარის განცხადება ან სხვა ამონარიდები კომპანიის წლიური ან-გარიშიდან

როგორც უკვე აღვნიშნეთ ამ სტატიაში, ინფორმირებისთვის განკუთვნილი დოკუმენტების სია, რომლებიც ჩვენ

განვიხილეთ, არ არის ამომწურავი და არსებობს სხვა მრავალი ალტერნატიული ფორმატი, რომლის შერჩევა გამომცდელებს შეუძლიათ შესაბამისი ორგანიზაციის/დარგის შესახებ გარკვეული ინფორმაციის გადმოსაცემად. ამიტომ, თქვენ მზად უნდა იყოთ იმისთვის, რომ საგამოცდო აუდიტორიაში შეძლოთ ფართო სპექტრის საინფორმაციო წყაროების ეფექტიანად გაანალიზება და შეფასება, რათა თქვენს პასუხებში ეფექტიანად (სათანადო ფორმატით) წარმოადგინოთ საგამოცდო კითხვების შესაფერისი ინფორმაცია. გარდა ამისა, დარწმუნდით, რომ სტრატეგიული ბიზნესლიდერის გამოცდისთვის მზადებისას ბევრს კითხულობთ, ეცნობით როგორც ტრადიციულ, ისე ონლაინ მედია საშუალებებით მოწოდებულ ინფორმაციას და გაეცანით ფართო სპექტრის საინფორმაციო წყაროებს, რომლებიც გამოიყენება თანამედროვე ბიზნესში.

დასკვნის სახით

დამატებითი მითითებები წერის სტილის (კულტურის) შესახებ და შემაჯერებელი მოკლე ინფორმაცია ჩვენ მიერ განხილული დოკუმენტების შინაარსისა და ფორმატის შესახებ

1. წერილი

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, წერილის წერა უნდა დაიწყოს წერილის **ადრესატის** მისამართითა და სხვა საიდენტიფიკაციო მონაცემებით (მაგალითად, კომპანიის სახელწოდება, წერილის **ადრესატის** თანამდებობა და ა.შ) და თარიღი. წერილი უნდა დაიწყოს ასე:

ბ-ნო (პატივცემულო) XXXX, ვისთვისაც განკუთვნილი იქნება წერილი სცენარის მიხედვით წერილის ტექსტი დაწერილი უნდა იყოს პირველ პირში, შემდეგი ფრაზების გამოყენებით: „მე“, „თქვენ“, „თქვენი საბჭო (კომპანია) და „ჩვენი კომპანია“. წერილის წერისას მუდამ გახსოვდეთ, ვის მიმართავთ, რა აინტერესებთ მათ და კონკრეტულად მიმართეთ მათ, სადაც საჭიროა, რომ ყურადღება გაამახვილოთ და უფრო ნათელი გახადოთ, რა საკითხებს ეხება თქვენი პასუხი.

წერილი დაასრულებთ შესაფერისი წინადადებით, მაღლობა გადაუხადეთ მკითხველს მათი დაინტერესების, ან იმის გამო, რომ დრო დაგიტოვოთ და ეცნობა თქვენს მოსაზრებებს. როდესაც წერილი კონკრეტულად მიმართული არ არის რომელიმე პიროვნებაზე, არამედ განკუთვნილია ანონიმური ადრესატისთვის, მაგალითად „აქციონერებისთვის“, წერილი უნდა დაასრულოთ შემდეგი ფრაზით „თქვენი მონამორჩილი“ ('Yours faithfully'), ხოლო როდესაც წერილის ადრესატი კონკრეტული პიროვნებაა და წერილის წერა დაწყებული გაქვთ ასე „ბ-ნო ...“, წერილი უნდა დაასრულოთ შემდეგი სიტყვებით „პატივისცემით“ ('Yours sincerely').

2. მიმართვა (განცხადება)

თუ მოგეთხოვებათ მიმართვის (განცხადების) ტექსტის დაწერა, რომელიც ზეპირად უნდა წაიკითხოთ, დარწმუნდით, რომ შესაძლებელი იქნება მისი წაკითხვა. ზეპირი გამოსვლის-

ვის ტექსტის დაწერას გარკვეული პრაქტიკა ესაჭიროება, ამიტომ სცადეთ, თქვენ თვითონ წაიკითხოთ ხმამაღლა, რასაც დაწერთ. თვითონ მიხვდებით მალე, რომელი ფრაზები ან რა სტრუქტურის წინადადებები არ მუშაობს ზეპირად საუბრისას.

ამასთან, პასუხი აუცილებლად პირველ პირში დაწერეთ.

გარდა ამისა, შეიძლება მოგეთხოვებოდეთ შენიშვნების დაწერა ზეპირი განცხადების ტექსტისთვის, რა შემთხვევაშიც, მოკლე-მოკლე წინადადებები უნდა გამოიყენოთ და ყურადღება გაამახვილოთ ძირითად მომენტებზე. გახსოვდეთ, მიზანი იმაში მდგომარეობს, რომ აუდიტორიას წარმოდგენა შეუქმნათ გარკვეულ საკითხებზე, რადგან მათ შეზღუდული დრო ექნებათ დეტალური ტექსტის გასაცნობად.

3. საინფორმაციო დანიშნულების მოკლე კომენტარები

მოკლე კომენტარების დაწერა შეიძლება საჭირო იყოს, მაგალითად, გარკვეული მოვლენის ან გადაწყვეტილების შესახებ მოკლე ინფორმაციის მისაწოდებლად დირექტორთა საბჭოს, ან რომელიმე კომიტეტის, ან გარე მხარეებისთვის, მაგალითად, ინსტიტუციონალური აქციონერებისთვის. კომენტარები აუცილებლად კარგად უნდა იყოს სტრუქტურირებული; დასაწყისში ყურადღება გამახვილებული უნდა იყოს ძირითად მომენტებზე და შემდეგ მოჰყვებოდეს საბაზო მხარდაჭერი ინფორმაცია. მოკლე კომენტარები, ისევე როგორც პრეს-რელიზები, ან ხელმძღვანელობისთვის წარსადგენი ნარატიული ინფორმაცია, დაწერილი უნდა იყოს მესამე პირში და ტექსტში უნდა იყენებდეთ შემდეგ სიტყვებს „კომპანია“, შპს „XX“ და „დირექტორთა საბჭო“, სიტყვების „მე“ ან „ჩვენ“ ნაცვლად.

4. ხელმძღვანელობის აღწერილობითი (ნარატიული) ანგარიში (როგორცაა, წლიური ანგარიში)

ხელმძღვანელობის ნარატიული ანგარიშის შესახებ ნათელი წარმოდგენის შესაქმნელად საუკეთესო გზაა, გაეცნოთ რომელიმე ცნობილი მსხვილი კომპანიის წლიურ ანგარიშს, რომელიც გამოქვეყნებული იქნება კომპანიის ვებგვერდზე (სავარაუდოდ, ინვესტორებთან ურთიერთობის განყოფილებაში).

ამგვარი ნარატიული ანგარიში უნდა დაიწეროს მესამე პირში (ისევე, როგორც მოკლე კომენტარები).

5. პრესრელიზი

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, პრესრელიზი შედგება ნათლად ჩამოყალიბებული მოკლე პუნქტებისგან, რომლებიც დაწერილია მესამე პირში. სავარაუდოდ, მას ექნება შესავალი პუნქტი, სადაც ფორმულირებულია მთავარი გზავნილი, შესაბამის საბაზო მხარდაჭერ ინფორმაციასთან ერთად, ხოლო შემდეგ პუნქტებში უკვე ჩამოყალიბებული იქნება მონაცემებიც, საჭიროების შემთხვევაში.

ამგვარი განცხადებების ნიმუშების გაცნობა შეგიძლიათ მსოფლიოს წამყვანი კომპანიების ვებგვერდებზე, პრესის განყოფილებაში.

6. მემორანდუმი (მოხსენებითი ბარათი)

საზოგადოდ, მოხსენებითი ბარათი იწერება რომელიმე კონკრეტული პიროვნების ან პიროვნებებისთვის (როგორცაა, მაგალითად მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი, ან დირექტორთა საბჭო, ან რომელიმე კომიტეტი). ამგვარი ფორმატის წერილი უნდა დასათაურდეს „მემორანდუმი“, „მოხსენებითი ბარათი“ და წერილის თავში მითითებული უნდა იყოს საცნობარო საიდენტიფიკაციო ინფორმაცია ვის/ვისგან/თარიღი/საკითხი/თემა.

მოხსენებითი ბარათის წერის სტილისთვის დამახასიათებელია სიზუსტე და ფაქტობრივი ინფორმაციის წარმოდგენა, ნაკლები ადგილი უნდა დაეთმოს ინტერპრეტაციას. ის უნდა დაიწეროს პირველ პირში, უშუალოდ უნდა იყოს მიმართული იმ პიროვნებაზე, ვისთვისაც გამიზნულია მოხსენებითი ბარათი („თქვენ“), ხოლო ავტორი საკუთარ თავს უნდა მოიხსენიებდეს ასე „მე“.

7. ანგარიში

ანგარიშის მიზანი, როგორც წესი, არის ინფორმაციის მიწოდება, ზოგჯერ რეკომენდაციების მიცემა, ან წინადადებების შეთავაზება სამომავლო ქმედებების შესახებ. ანგარიში გაცილებით უფრო ვრცელია, ვიდრე მოხსენებითი ბარათი და, მაშასადამე, მისი სტილი და ტექსტიც უფრო ოფიციალური ხასიათისაა. მოხსენებითი ბარათის მსგავსად, ანგარიშიც პირველ პირში იწერება.

ანგარიშის საწყისი სტრუქტურა ისეთივეა, როგორიც მოხსენებითი ბარათის, მაგრამ მისი სათაური იქნება "ანგარიში". კარგ პრაქტიკად მიიჩნევა ანგარიშის დაწყება შესავლით, სადაც ზუსტად იქნება ჩამოყალიბებული, რას მოიცავს, რისთვისაა განკუთვნილი ანგარიში, ხოლო მისი დასრულება „რეზიუმით“, ან „დასკვნით“.

ანგარიშში სათაურებისა და ქვესათაურების გამოყენება მარტო მისი წარდგენის ფორმატს კი არ აუმჯობესებს, არამედ მას უფრო ადვილად წასაკითხსა და აღსაქმელს ხდის ადრესატისთვის (და ცხადია, თქვენი საგამოცდო ნაწერების შემფასებლისთვისაც).

მაშ ასე – როგორ უნდა მიაღწიოთ წარმატებას სბლ-ის გამოცდაზე

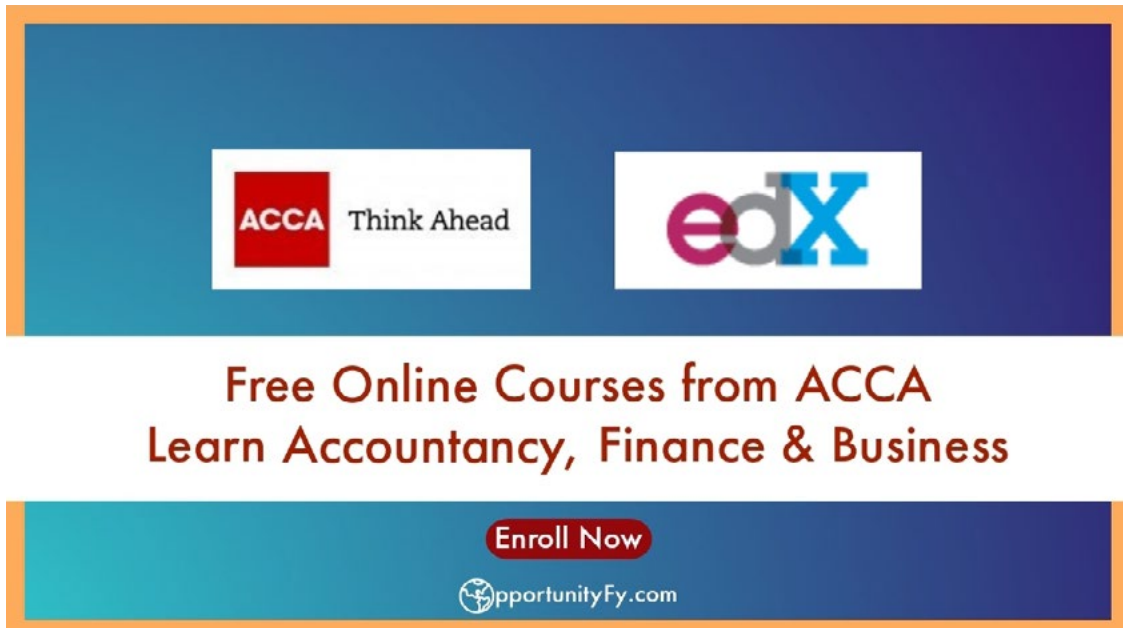
• დაგეგმეთ თქვენი პასუხი, სანამ წერას დაიწყებთ:

- ამგვარი მიდგომით შეძლებთ, ნათლად წარმოიდგინოთ პასუხის ფორმატი, რომელიც მოგეთხოვებათ და, მაშასადამე, არ დაგავიწყდებათ შესაფერისი სათაურების გამოყოფა და შესავალი აბზაცების დართვა;
- ტექნიკური საკითხები თქვენს პასუხში ლოგიკურად დაალაგეთ – ეს აამაღლებს პასუხის შთამბეჭდავობასა და დამაჯერებლობას. პირველად ძირითად მომენტებს შეეხეთ და მსგავსი საკითხები ერთად დააჯგუფეთ;
- დაადგინეთ, ვინ ხართ თქვენ სცენარის (კითხვის მოთხოვნის თანახმად), ასევე ვინ არის თქვენი პასუხის ადრესატი და გაარკვიეთ, პირველ პირში უნდა დაწეროთ პასუხი („მე“ ან „ჩვენ“), თუ შესაძლებელია პირში („ის, იგი“ ან „კომპანია“).

• გამოიყენეთ შესაფერისი სათაურები და პუნქტებს შორის ადგილი დატოვეთ.

- ამით მოგემატებათ ფორმატისთვის განკუთვნილი ქულები და თქვენი პასუხი პროფესიონალურ სახეს მიიღებს.
- *ბევრ პროფესიონალურ პასუხში მიუღებელია ბულიტების (წერტილების) გამოყენება საკითხების დასანომრად, ამიტომ თავი აარიდეთ ამგვარი ფორმატის გამოყენებას.*
- *თქვენს პასუხში სხვადასხვა ნაწილები ერთმანეთთან დააკავშირეთ ამრობრივად (სათანადო წინადადებებით), განსაკუთრებით მაშინ, თუ სიტყვას, ან ზეპირ გაცხადებას (მიმართვას) წერთ.*
- *აუცილებლად გაითვალისწინეთ შესავალი აბზაცები (ნაწილი) და რეზიუმე (დასკვნა) საკითხების ერთად თავმოყრის მიზნით;*
- *პასუხის ტექსტში მიმართეთ ხოლმე ადრესატს, პასუხი უშუალოდ შეუსაბამეთ გამიზნულ მკითხველს და მათ ინტერესებს;*
- *დარწმუნდით, რომ თქვენს პასუხში ნათლად არის წარმოდგენილი ის საკითხები, რასაც შეკითხვა მოითხოვს, რათა თქვენი პასუხი შთამბეჭდავი იყოს და მოიპოვოთ ქულები, რომლებიც განკუთვნილია პასუხის დამაჯერებლობის დემონსტრირებისთვის;*
- *მზად იყავით იმისთვის, რომ გამოცდაზე შესაძლოა პასუხის ჩამოყალიბება დაგჭირდეთ სხვისი პოზიციიდან (მაგალითად, დირექტორის ან რომელიმე დაინტერესებული მხარის), იმის მიუხედავად, ეთანხმებით თუ არა მას. ეს არ არის თქვენი მოსაზრებები – უბრალოდ გამოიყენეთ სცენარში აღწერილი ფაქტები და შესაფერისი თეორიული მასალა.*

ტექნოლოგია ზრდის სწავლის ხელმისაწვდომობას, ნათქვამია ACCA-სა და edX-ის ახალ კვლევებში

Free Online Courses from ACCA
Learn Accountancy, Finance & Business

Enroll Now

OpportunityFY.com

ACCA-ს (დამოწმებული სერტიფიცირებული ბუღალტერთა ასოციაცია) და edX-ის (2U, Inc. წამყვანი გლობალური ონლაინ სწავლის პლატფორმა) უახლესი კვლევა (Nasdaq: TWOU)) იკვლევს საგანმანათლებლო ტექნოლოგიების, ანუ edtech-ის პოსტანდემიურ როლს და მოიცავს რჩევებსა და ტენდენციებს მომხმარებლებისთვის.

ACCA-ს ანგარიში, EdTech: Supercharging careers in accountancy, რომელიც შემუშავებულია edX-თან ერთად, ხაზს უსვამს „ნებისმიერ დროს – ნებისმიერ ადგილას“ მიდგომას სწავლისადმი, რასაც საგანმანათლებლო ტექნოლოგიები (edtech) შესაძლებელს ხდის. ასევე დეტალურადაა აღწერილი, თუ როგორ იყო მოქნილობა edtech-ის ყველაზე ღირებული მახასიათებელი თვისება. გლობალურ

გამოკითხვაში მონაწილეობდა ბუღალტერიასთან დაკავშირებული 1400-ზე მეტი მოსწავლე და პედაგოგი.

მოსწავლეებმა აღნიშნეს, რომ edtech-ს აქვს პოტენციალი, გაზარდოს კარიერული განვითარება შემდეგი ძირითადი რჩევებით: გამოიყენეთ edtech-ის პოტენციალი, მოარგეთ თქვენს ცხოვრებას; განიხილეთ შერეული სწავლის ვარიანტი და განიხილეთ edtech, როგორც ვარიანტი, განურჩევლად ცხოვრების ეტაპისა თუ ორგანიზაციის ზომისა.

სწავლისთვის ყველაზე ხელსაყრელად დასახელდა პორტატული მოწყობილობები, მათ შორის, ლეპტოპები (88%), მობილურები (მაგ. სმარტფონები) 72%, ტაბლეტები 44%; 52%-მა ასევე დაასახელა სტაციონარული დესკტოპ-კომპიუტერი. ეს დასკვნები გავლენას ახდენს სასწავლო

შინაარსისა და შეფასებების ვიზუალურ დიზაინსა და მიწოდებაზე. კონტენტის შემქმნელებმა და შეფასების პროვაიდერებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ მათი კონტენტი სხვადასხვა მოწყობილობებში იდენტური ხარისხის იყოს.

ალან ჰეტფილდი, აღმასრულებელი დირექტორი კონტენტის, ხარისხისა და ინოვაციების მიმართულებით, აცხადებს:

„ეს დასკვნები ემთხვევა ACCA-ს საკუთარ გამოცდილებას, რადგან ჩვენ ვცდილობთ მივაღწიოთ თანაბარ წვდომას გლობალურად. ჩვენი ზოგიერთი პროექტი, როგორიცაა ACCA-X, გთავაზობთ უფასო ACCA კურსებს ონლაინ edX-თან ჩვენი პარტნიორობით, რამაც უკვე დაგვანახა ტექნოლოგიის ძალა. ჩვენ ასევე ვხედავთ ლიცენზირებული სასწავლო პარტნიორების მზარდ რაოდენობას, რომლებიც იყენებენ ხელოვნურ ინტელექტსა და ალგორითმებს სტუდენტების გამოცდილებისა და მათი სწავლის შედეგების გასაუმჯობესებლად. ჩვენ აღფრთოვანებული ვართ მომავლის შესაძლებლობებით ამ სწრაფად განვითარებად სივრცეში.“

მსხვილმა სასწავლო პარტნიორებმა შეძლეს რესურსების ინვესტიცია სასწავლო პლატფორმისთვის, ხოლო სხვა პარტნიორებმა და პროვაიდერებმა განახორციელეს ინოვაცია სხვადასხვა გზით, მათ შორის, შექმნეს: მიკრო ვიდეოგაკვეთილები ბუღალტრული აღრიცხვის სხვადასხვა თემებზე, ღია კოდის სახელმძღვანელოები, პერსონალური გამოცდების პრაქტიკული პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნა და ა.შ. ციფრულმა კონტენტმა განსაკუთრებული მიმზიდველობა მოიპოვა. edtech-ში ჩართულ მომხმარებელთა 91% ასევე იყენებს ონლაინ წიგნებსა და სხვა ციფრულ კონტენტს.

თუმცა კვლევამ ასევე გამოავლინა ბარიერების არსებობა მომავალში edtech-ის უფრო ფართო გამოყენების კუთხით, კერძოდ – საიმედო მაღალსიჩქარიან ინტერნეტთან, ელექტროენერგიასთან და წყნარ სასწავლო სივრცეებთან წვდომის ნაკლებობა მსოფლიოს ზოგიერთ ქვეყანაში.

წყარო: accaglobal.com

კორუფციის შესახებ შეხედულებები ბანაკირობებს დამოკიდებულებას საგადასახადო სისტემებისადმი

საგადასახადო სისტემებისადმი ნდობა ყველაზე მაღალი მაშინაა, როდესაც გადასახადის გადამხდელები ხედავენ კორუფციის დაბალ დონეს და სახსრების გადანაწილების მაღალ ხარისხს.

გადასახადის გადამხდელთა დამოკიდებულება გადასახადების გადახდასთან დაკავშირებით მჭიდრო კავშირშია კორუფციის აღქმულ დონესთან, – ნათქვამია საბუღალტრო ორგანიზაციების, ACCA-სა და ბუღალტერთა საერთაშორისო ფედერაციის (IFAC) მიერ ჩატარებულ ახალ კვლევაში, სახელწოდებით, Public Trust in Tax. 5,900 ადამიანის გამოკითხვამ 14 ქვეყანაში, მათ შორის განვითარებადი ეკონომიკის ქვეყნებში, აჩვენა, რომ საგადასახადო სისტემებისადმი ნდობა უფრო დაბალია, როდესაც გადასახადის გადამხდელები აღიქვამენ კორუფციის მაღალ დონეს და სახელმწიფო სახსრების დაბალ გადანაწილებას.

პელენ ბრენდი, ACCA-ს აღმასრულებელი დირექტორი, ამბობს: „კორუფციასთან ბრძოლა გლობალური ბუღალტერის პროფესიის მთავარი პრიორიტეტია, რადგან კორუფციას აქვს ასეთი უარყოფითი გავლენა ნდობაზე, საგადასახადო მორალზე და უფრო ფართოდ მდგრად განვითარებაზე. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის კვლევებიდან ვიცით, რომ ეკონომიკური ზრდა მიჰყვება საგადასახადო შემოსავლების თანმიმდევრულ ნაკადს“.

წლევანდელი კვლევა ეფუძნება წინა კვლევებს და პირველად მოიცავს G20-ის გარეთ განვითარებადი ქვეყნების მონაცემებს. გაეროს პროგნოზით, მოსახლეობის ყველაზე მაღალი ზრდა 2050 წლამდე G20-ის არაწევრ ქვეყნებში მოხდება. კვლევის ამ გამოცემაში განხილულია საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენს გლობალური მოსახლეობის მხარდ წილზე. გამოკითხვა გამყარებული იყო მრგვალი მაგიდების სერიით, რომელიც მიზნად ისახავდა დამოკიდებულებების სიღრმისეულ გამოკვლევას.

კევინ დენსი, IFAC-ის აღმასრულებელი დირექტორი, ამბობს: „ურთიერთობა საგადასახადო სისტემებისადმი ნდობის, ბიზნესების, საზოგადოებასა და საგადასახადო სისტემებს შორის ფუნდამენტურია ეკონომიკების მდგრადობისა და გადარჩენისთვის როგორც მოკლევადიან, ისე გრძელვადიან პერიოდში. ჩვენს კვლევებში მოცემულია გადამწყვეტი მნიშვნელობის ცოდნა ამ ურთიერთკავშირებზე, რაც დაეხმარება გლობალურ პოლიტიკოსებს საუკეთესო სამომავლო სტრატეგიის განსაზღვრაში.“

IFAC-მა ახლახან გამოაქვეყნა თავისი სამოქმედო გეგმა კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულებთან საბრძოლველად, რაც ითვალისწინებს გლობალური ბუღალტერის პროფესიის ფართო მხარდაჭერას. გეგმა ასახავს კონკრეტულ ქმედებებს და

მითითებებს, თუ რა შეუძლიათ განახორციელონ აღნიშნული პროფესიის ადამიანებმა ინდივიდუალურად და ერთობლივად კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლაში მნიშვნელოვანი გზით ჩართვისთვის.

„კორუფციის აღქმულ დონესა და მოქალაქეების გადასახადების გადახდის სურვილს შორის კორელაციის გათვალისწინებით, ეს გეგმა არის მნიშვნელოვანი, რათა მოქალაქეებმა დაინახონ სარგებელი მათ მიერ გადახდილი გადასახადებიდან“, – ამბობს ბ-ნი დენსი.

კვლევის ძირითადი მიგნებები:

ნდობა და კორუფცია

პოლიტიკოსების მიმართ საზოგადოების ნდობა თანდათან მცირდება, ამჟამად – წმინდა ნდობის დეფიციტი -25%-ს შეადგენს. ამის საპირისპიროდ, საკმაოდ მაღალია პროფესიონალი საგადასახადო ბუღალტრებისა და იურისტებისადმი ნდობის კოეფიციენტი (67.1% და 64.6% შესაბამისად). საგადასახადო ორგანოებისადმი დამოკიდებულებები იყოფა, თუმცა მნიშვნელოვანი წილი – 27.9% – უნდობლობით ან მაღალი უნდობლობით ხასიათდება.

მრგვალი მაგიდის მონაწილეებმა დაინახეს პოლიტიკოსებისადმი ნდობის ნაკლებობა, როგორც ძირითადი ბარიერი სისტემებთან საგადასახადო ჩართულობისთვის. მოქალაქეები არ აპროტესტებენ გადასახადის გადახდას – ისინი აპროტესტებენ მითვისებას.

გადასახადის მინიმიზაცია

გამოკითხვისას 46.4% დაეთანხმა, რომ მრავალეროვნული კომპანიები უნდა იხდიდნენ გონივრულ გადასახადს. ეს ეწინააღმდეგება G20-ის ქვეყნებში საზოგადოებრივი ნდობის საგადასახადო კვლევებს, სადაც ამ დებულებას მხოლოდ 22.4% დაეთანხმა.

განვითარებად ქვეყნებში გადასახადების შემცირებისადმი დამოკიდებულება უფრო შერბილებულია და რესპონდენტები უფრო მეტად ეთანხმებიან, რომ კონკრეტული გადასახადის გადამხდელთა ჯგუფები იხდიდნენ გონივრული ოდენობის გადასახადს.

ნახალისებები

ხალხი მტკიცედ უჭერს მხარს საგადასახადო შეღავათების გამოყენებას ისეთი მეგატენდენციებისთვის, როგორიცაა კლიმატის ცვლილება (73.8%) და მოსახლეობის დაბერება (72.8%).

საგადასახადო შეღავათებს რესპონდენტები განიხილავენ, როგორც მრავალეროვნული ბიზნესის მოზიდვის საშუალებას ინვესტიციებისთვის (73.9%) და უფრო თანმიმდევრული საერთაშორისო საგადასახადო სისტემის ასაშენებლად, ქვეყნებს შორის თანამშრომლობით (69.3%).

მოხსენების ავტორი **ჯეისონ პაიპერი** ამბობს: „ეფექტიანი, ეფექტური და სანდო საგადასახადო ადმინისტრირება საზოგადოების ჯანსაღი სტრუქტურის ერთ-ერთი სამშენებლო აგურია. ეს კვლევა აჩვენებს, რომ პრობლემა არა გადასახადების აკრეფაში, არამედ იმაშია, თუ რა ხდება შემდეგ. სამთავრობო ხარჯებში ანგარიშვალდებულების ნაკლებობა ხელს უწყობს მოსახლეობაში კორუფციის დონის მაღალ აღქმას – რაც ძალიან ხშირად შეესაბამება რეალობას.“

წყარო: accaglobal.com

ვებგვერდი, 23/09/2022
სარეგისტრაციო კოდი
200000000.05.001.020613

საქართველოს კანონი საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

მუხლი 1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №54, 12.10.2010, მუხ. 343) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. კოდექსს დაემატოს შემდეგი შინაარსის 7¹ მუხლი:

„მუხლი 7¹. საგადახდო მომსახურების პროვაიდერთან გახსნილი საგადახდო ანგარიშის მიმართ მოთხოვნები

1. „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად რეგისტრირებულ საგადახდო მომსახურების პროვაიდერთან გახსნილი გადასახადის გადამხდელის საგადახდო ანგარიშის მიმართ ვრცელდება ამ კოდექსის 54-ე მუხლით, 71-ე მუხლით, 238-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით, 241-ე მუხლის მე-7, მე-8, მე-10 და მე-11 ნაწილებითა და 243-ე მუხლის პირველი, მე-2 და მე-4 ნაწილებით საბანკო დაწესებულებისთვის საბანკო ანგარიშის მიმართ განსაზღვრული დებულებები, თუ მან ელექტრონული ფულის სქემაში იურიდიული პირი, აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად რეგისტრირებული ინდივიდუალური მეწარმე და იურიდიული პირის სტატუსის არმქონე სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნი ჩართო, როგორც გადამხდელი.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის მიერ შესაბამისი ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში მის მიმართ შესაბამისად ვრცელდება ამ კოდექსის 283-ე მუხლით განსაზღვრული პასუხისმგებლობები.

3. ამ მუხლის პირველი ნაწილის მიზნებისთვის საგადასახადო ორგანო ეყრდნობა „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-18 მუხლის 11² პუნქტის შესაბამისად საქართველოს ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე გამოქვეყნებულ საგადახდო მომსახურების პროვაიდერების ჩამონათვალს.“.

2. 70-ე მუხლის:

ა) 3¹ ნაწილის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის 3²-3⁶ ნაწილები:

„3². საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო შემოწმებისას (ამ შემოწმების ფარგლებში) ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიმართვის საფუძველზე საგადახდო მომსახურების პროვაიდერისგან გამოითხოვოს პირის შესახებ „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის 43-ე მუხლით გათვალისწინებული კონფიდენციალური ინფორმაცია. ამ ინფორმაციას საგადასახადო ორგანო გამოითხოვს სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით, გარდა ამ მუხლის 3¹ ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

3³. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო შემოწმებისას (ამ შემოწმების ფარგლებში) ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიმართვის საფუძველზე საბროკერო კომპანიისგან, ლიცენზირებული ცენტრალური დეპოზიტარისგან, ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორისგან გამოითხოვოს პირის შესახებ „ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონის 32-ე მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული კონფიდენციალური ინფორმაცია. ამ ინფორმაციას საგადასახადო ორგანო გამოითხოვს სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით, გარდა ამ მუხლის 3¹ ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

34. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო შემოწმებისას (ამ შემოწმების ფარგლებში) ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიმართვის საფუძველზე აქტივების მმართველი კომპანიისგან, საინვესტიციო კომპანიისგან გამოითხოვოს პირის შესახებ „საინვესტიციო ფონდების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული კონფიდენციალური ინფორმაცია. ამ ინფორმაციას საგადასახადო ორგანო გამოითხოვს სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით, გარდა ამ მუხლის 3¹ ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

35. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო შემოწმებისას (ამ შემოწმების ფარგლებში) ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიმართვის საფუძველზე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისგან გამოითხოვოს პირის შესახებ „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებული კონფიდენციალური ინფორმაცია. ამ ინფორმაციას საგადასახადო ორგანო გამოითხოვს სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით, გარდა ამ მუხლის 3¹ ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

36. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო შემოწმებისას (ამ შემოწმების ფარგლებში) ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიმართვის საფუძველზე სესხის გამცემი სუბიექტისა და ვალუტის გადამცვლელი პუნქტისგან გამოითხოვოს პირის შესახებ „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50² და 52² მუხლებით გათვალისწინებული კონფიდენციალური ინფორმაცია. ამ ინფორმაციას საგადასახადო ორგანო გამოითხოვს სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით, გარდა ამ მუხლის 3¹ ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.“;

ბ) მე-4 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. საგადასახადო ორგანო არ არის უფლებამოსილი, ამ მუხლის მე-3 და 3²-3⁶ ნაწილებით გათვალისწინებული ინფორმაცია გადასცეს ამ კოდექსის 39-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრულ პირებს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ინფორმაცია გადაეცემა სხვა სახელმწიფოს კომპეტენტურ (უფლებამოსილი) ორგანოს საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების საფუძველზე.“.

3. 241-ე მუხლის 10¹ ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„10¹. კომერციული ბანკის ლიკვიდატორი, სპეციალური მმართველი ან „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად რეგისტრირებული საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის ლიკვიდატორი უფლებამოსილია ყადაღადადებული ანგარიშები/საგადახდო ანგარიშები „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად კომერციულ ბანკში, სხვა რეგისტრირებულ საგადახდო მომსახურების პროვაიდერში ან/და საქართველოს ეროვნულ ბანკში გადაიტანოს.“.

4. 243-ე მუხლის მე-5 ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„5. კომერციული ბანკის ლიკვიდატორი, სპეციალური მმართველი ან „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად რეგისტრირებული საგადახდო მომსახურების პროვაიდერის ლიკვიდატორი უფლებამოსილია ანგარიშები/საგადახდო ანგარიშები, რომლებზედაც საგადასახადო ორგანოს მიერ წარდგენილია საინკასო დავალება, „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად კომერციულ ბანკში, სხვა რეგისტრირებულ საგადახდო მომსახურების პროვაიდერში ან/და საქართველოს ეროვნულ ბანკში გადაიტანოს.“.

მუხლი 2. ეს კანონი ამოქმედდეს 2022 წლის 1 ნოემბრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი

სალომე ზურაბიშვილი

თბილისი, 9 სექტემბერი 2022 წ.
N1808-IXმს-Xმპ

ვებგვერდი, 19/09/2022
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017620

**საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №313
2022 წლის 16 სექტემბერი ქ. თბილისი**

**„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“
საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996
ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე**

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. 56¹ მუხლის მე-7 პუნქტის „ბ“-„დ“ ქვეპუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ბ) ნავთობპროდუქტების ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სახის მიწოდებაზე გამოწერილი საგადასახადო დოკუმენტის მე-11, მე-13, მე-16, მე-19-23-ე და 25-ე სტრიქონები არ ივსება, მე-10 სტრიქონში იწერება „საცალო“, მე-12 სტრიქონში კი – საგადასახადო ორგანოს მიერ მინიჭებული შვიდნიშნა კოდი;

გ) ნავთობპროდუქტების ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სახით მიწოდებისას პირის მიერ საგადასახადო დოკუმენტი შეივსება ამ პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში აღნიშნული წესის შესაბამისად, ხოლო ასეთი წესით რეალიზაციისათვის განკუთვნილი ნავთობპროდუქტის შეძენისას, გამყიდველი საგადასახადო დოკუმენტის მე-13 სტრიქონზე უთითებს პირისათვის ზემოაღნიშნული სახით რეალიზაციისათვის მინიჭებულ შვიდნიშნა კოდს;

დ) ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სახით შეძენილი ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირებისას პირის მიერ შეივსება საგადასახადო დოკუმენტი, რომლის ოპერაციის ტიპში (მე-4 სტრიქონი) მიეთითება „შიდა გადაზიდვა“. ამასთან, საგადასახადო დოკუმენტის მე-10, მე-11 და მე-13 სტრიქონები არ ივსება, ხოლო 25-ე სტრიქონში ჩაიწერება შეძენის დამადასტურებელი დოკუმენტი, რომელიც მიღებული აქვს ამ პუნქტის „ბ“ ან/და „გ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად და მე-12 სტრიქონზე ჩაიწერება ნავთობპროდუქტის მესაკუთრის შვიდნიშნა კოდი, რომელიც არ არის სტაციონარული ობიექტის მაიდენტიფიცირებელი.“.

2. 58-ე მუხლის მე-15-15² პუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„15. ნავთობპროდუქტების ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სახის მიწოდებებზე ნსაფ-ი გამოიწერება საანგარიშო პერიოდში (თვეში) განხორციელებული ნავთობპროდუქტის მიწოდებების მიხედვით, მაგრამ არაუგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 12 რიცხვისა. ამასთან, ნსაფ-ში მე-10, მე-11, მე-13, მე-16, მე-17 და მე-19-22-ე სტრიქონები არ ივსება (მიეთითება „-“), მე-14 სტრიქონში იწერება „საცალო“, მე-15 სტრიქონში კი – საგადასახადო ორგანოს მიერ მინიჭებული შვიდნიშნა კოდი.

15¹. ნავთობპროდუქტების ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სახით მიწოდებისას პირის მიერ ნსაფ-ი შეივსება ამ მუხლის მე-15 პუნქტში აღნიშნული წესის შესაბამისად, ხოლო ასეთი წესით რეალიზაციისათვის განკუთვნილი ნავთობპროდუქტის შეძენისას გამყიდველი ნსაფ-ის მე-17 სტრიქონზე უთითებს პირისათვის ზემოაღნიშნული სახით რეალიზაციისათვის მინიჭებულ შვიდნიშნა კოდს.

15². ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სახით შეძენილი ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირებისას პირის მიერ შეივსება ნსაფ-ი სერიით „აშ“, ელექტრონული ფორმის ნსაფ-ისას – „ეშ“, ხოლო კომპიუტერული ნსაფ-ისას – „კაშ“. ამასთან, ნსაფ-ში მე-10, მე-13, მე-14, მე-16, მე-17 და მე-19-მე-20 სტრიქონები არ ივსება (მიეთითება „-“); ხოლო მე-11 სტრიქონზე ჩაიწერება შეძენის დამადასტურებელი დოკუმენტი, რომელიც მიღებული აქვს ამ მუხლის მე-15 ან/და 15¹ პუნქტების შესაბამისად

და მე-15 სტრიქონზე ჩაიწერება ნავთობპროდუქტის მესაკუთრის კოდი, რომელიც არ არის სტაციონარული ობიექტის მაიდენტიფიცირებელი.“.

3. 61-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 61. ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდების აღრიცხვა-ნობა

1. გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია, ნავთობპროდუქტის სტაციონარული ობიექტის (მათ შორის, ნავთობის აირებით და აირისებრი ნახშირწყალბადებით (გათხევადებული) (საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 2711 12, 2711 13, 2711 14 000 00, 2711 19 000 00 კოდებში მითითებული ნავთობპროდუქტების აირები) საყოფაცხოვრებო ბალონების გასამართი სადგურის) რეგისტრაციის მიზნით, მიმართოს საგადასახადო ორგანოს, რომელიც აღნიშნულ ობიექტს ანიჭებს შვიდნიშნა კოდს.

2. გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, საგადასახადო ორგანო გადასახადის გადამხდელს, მისი მომართვის საფუძველზე, ანიჭებს შვიდნიშნა კოდს, რომელიც არ არის სტაციონარული ობიექტის მაიდენტიფიცირებელი, შემდეგ შემთხვევებში:

ა) თუ ნავთობპროდუქტის მიწოდება ხორციელდება ტალონებით ან/და ელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით, ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირების გარეშე, რა შემთხვევაშიც მიმწოდებელი ვალდებულია, აღნიშნულის შესახებ წინასწარ აცნობოს საგადასახადო ორგანოს;

ბ) თუ ნავთობპროდუქტის მიწოდება ხორციელდება ტალონებით ან/და ელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით, ამასთან, პირს არ აქვს საკუთრებაში/სარგებლობაში სტაციონარული ობიექტი და ნავთობპროდუქტი შეძენილი აქვს გამყიდველის საცავში შენახვისა და ტალონების საშუალებით შემდგომი რეალიზაციის პირობით, რა შემთხვევაშიც პირი ვალდებულია, აღნიშნულის შესახებ წინასწარ აცნობოს საგადასახადო ორგანოს;

გ) თუ პირი ახორციელებს ამ პუნქტის „ა“ ან/და „ბ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად შეძენილი ნავთობპროდუქტის ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენებას/გახარჯვას მის საკუთრებაში ან/და სარგებლობაში არსებულ ძირითად საშუალებაზე (ავტოტრანსპორტი, სპეცტექნიკა და სხვა), აღნიშნული ნავთობპროდუქტის კანონმდებლობით დადგენილი წესით ტრანსპორტირების შემთხვევაში (გარდა ავტოსატრანსპორტო საშუალების ავზში ჩასხმული ნავთობპროდუქტისა), საწვავის მიღების ადგილიდან ზემოხსენებული ძირითადი საშუალების მდებარეობის ადგილამდე გადაზიდვისას, თუ პირს არა აქვს აღნიშნულ მისამართზე საკუთრებაში/სარგებლობაში სტაციონარული ობიექტი, რა დროსაც იგი ვალდებულია, აღნიშნულის შესახებ წინასწარ აცნობოს საგადასახადო ორგანოს.

3. საგადასახადო ორგანო უზრუნველყოფს ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდების ცენტრალიზებულ აღრიცხვას ერთიანი ელექტრონული რეესტრის ფორმით.

4. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით განსაზღვრული შვიდნიშნა კოდის რეგისტრაციის გარეშე ეკონომიკური საქმიანობა იწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

5. საყოფაცხოვრებო ბალონების გასამართი სადგურიდან დაუშვებელია ნავთობის აირებისა და აირისებრი ნახშირწყალბადების (გათხევადებული) (საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 2711 12, 2711 13, 2711 14 000 00, 2711 19 000 00 კოდებში მითითებული ნავთობპროდუქტების აირები) ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის მიწოდება.

6. ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდის მინიჭებას, ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების გათვალისწინებით ექვემდებარება:

- ა) საბითუმო მიმწოდებლის საცავი;
- ბ) საბაჟო საწყობი, საბაჟო ორგანოს საწყობი;
- გ) მწარმოებლის საცავი, საწყობი;
- დ) საცალო საცავი;
- ე) საბოლოო მომხმარებლის საცავი;
- ვ) ტალონებით ან/და ელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით მიწოდება;
- ზ) ბუნკირების გემი;

თ) ტალონებით ან/და ელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით შეძენილი ნავთობპროდუქტების ტალონებით გადაყიდვა;

ი) ტალონებით ან/და ელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით შეძენილი საკუთარი მოხმარების ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირება.“.

4. 61-ე მუხლის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის 61¹ და 61² მუხლები:

„მუხლი 61¹. ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდების მინიჭების წესი

1. ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-6 პუნქტის:

ა) „ა“-„ე“ და „ზ“ ქვეპუნქტების გათვალისწინებით, შვიდნიშნა კოდის მინიჭების მიზნით, გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოსადგენი დოკუმენტებია:

ა.ა) სააღრიცხვო ფორმა, დანართი №III-14-ის შესაბამისად;

ა.ბ) მინდობილობა, თუ საგადასახადო ორგანოსთვის მომართვა ხორციელდება წარმომადგენლის მეშვეობით;

ა.გ) ობიექტზე საკუთრების/სხვისი საკუთრებით შეზღუდული სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ შესაბამისი მიწის მესაკუთრეს წარმოადგენს სახელმწიფო – აღნიშნული მიწით სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ა.დ) საბაჟო საწყობის, საბაჟო ორგანოს საწყობის და ბუნკირების გემის შემთხვევაში, ასევე – შესაბამისი საქმიანობასთან დაკავშირებული ნებართვა/ლიცენზია;

ბ) „ვ“, „თ“ და „ი“ ქვეპუნქტების გათვალისწინებით, შვიდნიშნა კოდის მინიჭების მიზნით, გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოსადგენი დოკუმენტებია:

ა) სააღრიცხვო ფორმა, დანართი №III-14-ის შესაბამისად;

ბ) მინდობილობა, თუ საგადასახადო ორგანოსთვის მომართვა ხორციელდება წარმომადგენლის მეშვეობით.

2. ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-6 პუნქტის:

ა) „ა“-„ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ობიექტებისათვის მინიჭებული შვიდნიშნა კოდი არის სტაციონარული ობიექტისა და შესაბამისი მიწის მაიდენტიფიცირებელი. ამ მიწაზე იმავე სახის სტაციონარული ობიექტის შვიდნიშნა კოდის განმეორებით მინიჭება დაუშვებელია;

ბ) „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ბუნკირების გემისათვის მინიჭებული შვიდნიშნა კოდი არის სტაციონარული ობიექტის (ბუნკირების გემის) მაიდენტიფიცირებელი. ერთსა და იმავე ობიექტზე (ბუნკირების გემზე) შვიდნიშნა კოდის განმეორებით მინიჭება დაუშვებელია.

3. ნავთობპროდუქტის სტაციონარული ობიექტის მესაკუთრე/სხვისი საკუთრებით შეზღუდული სარგებლობის უფლების მქონე პირი უფლებამოსილია, სტაციონარული ობიექტი გადასცეს სარგებლობაში სხვა პირს, რომელიც ვალდებულია დარეგისტრირდეს შესაბამისი სტაციონარული ობიექტის მოსარგებლედ. ამასთან, თუ მიწის მესაკუთრეს წარმოადგენს სახელმწიფო, აღნიშნული მიწით სარგებლობის უფლების მქონე პირი ითვლება მესაკუთრედ, მის მიერ სტაციონარული ობიექტის სხვა პირისათვის სარგებლობაში გადაცემის მიზნებისათვის.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული მოსარგებლე პირი, რეგისტრაციის მიზნით, სააღრიცხვო ფორმით (დანართი №III-14) მიმართავს საგადასახადო ორგანოს და წარუდგენს სტაციონარული ობიექტით სარგებლობის უფლების (იჯარა, ქვეიჯარა და ა.შ.) დამადასტურებელ შესაბამის დოკუმენტს.

5. ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის მე-6 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საცალო საცავზე დაუშვებელია ორი ან მეტი პირის მოსარგებლედ რეგისტრაცია.

6. ამ ინსტრუქციის 61-ე მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელს შვიდნიშნა კოდის მინიჭებაზე უარი შეიძლება ეთქვას მხოლოდ მას შემდეგ, რაც კანონმდებლობით დადგენილი წესით, განესაზღვრება ვადა დოკუმენტის ან/და სხვა ინფორმაციის წარდგენისათვის და აღნიშნულ ვადაში გადასახადის გადამხდელის მიერ არ იქნება ან/და არასრულყოფილად იქნება წარმოდგენილი შესაბამისი დოკუმენტი/ინფორმაცია.

მუხლი 61². ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდების სააღრიცხვო მონაცემების ცვლილება და გაუქმება

1. ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდების სააღრიცხვო მონაცემების ცვლილება ნიშნავს ნებისმიერი იმ მონაცემის ცვლილებას, რომელიც გადასახადის

გადამხდელის მიერ დაფიქსირებულ იქნა საგადასახადო ორგანოში წარმოდგენილ სააღრიცხვო ფორმაში (დანართი №III-14). ამასთან, ნავთობპროდუქტის სტაციონარული ობიექტის მესაკუთრის ან/და მისამართის ცვლილების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია, შესაბამისი საქმიანობის დაწყებამდე საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს განცხადება ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდების სააღრიცხვო მონაცემების ცვლილების თაობაზე.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, თუ იცვლება სტაციონარული ობიექტის მესაკუთრე და, ამავდროულად, აღნიშნულ ობიექტზე ფიქსირდება ობიექტის მოსარგებლე პირ(ებ)ი, სააღრიცხვო მონაცემების ცვლილების განხორციელების მიზნით, ახალმა მესაკუთრემ, განცხადებასთან ერთად დამატებით უნდა წარმოადგინოს მოსარგებლე პირ(ებ)ის სტაციონარული ობიექტით სარგებლობის უფლების (იჯარა, ქვეიჯარა და ა.შ.) დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტ(ებ)ი.

3. ცალკეული შვიდნიშნა კოდის აღრიცხვა უქმდება საგადასახადო ორგანოს მიერ, გადასახადის გადამხდელის მომართვის საფუძველზე. ამასთან, თუ სტაციონარულ ობიექტზე ფიქსირდება ობიექტის მოსარგებლე პირ(ებ)ი, აღნიშნული ობიექტისთვის მინიჭებული შვიდნიშნა კოდი უქმდება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც გაუქმდება შესაბამისი ობიექტის მოსარგებლედ რეგისტრირებული ყველა პირის რეგისტრაცია.“.

5. დანართი №III-14 ჩამოყალიბდეს თანდართული რედაქციით.

6. დანართი №III-15 ამოღებულ იქნეს.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლამა ხუციშვილი

დანართი №III-14

სააღრიცხვო ფორმა

ნავთობპროდუქტებთან დაკავშირებული შვიდნიშნა კოდის მინიჭების, ასევე ობიექტის მოსარგებლედ რეგისტრაციის მიზნით

1. სტაციონარული ობიექტის მაიდენტიფიცირებელი შვიდნიშნა კოდის მინიჭების მიზნით, გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოსადგენი ინფორმაცია:

ობიექტის მისამართი -----

მიწერის ნავსადგური, ბუნკირების გემის დასახელება -----

ობიექტის საჯარო რეესტრში, ხოლო ბუნკირების გემის შემთხვევაში – კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ორგანოში რეგისტრაციის ნომერი და რეგისტრაციის თარიღი (თუ ობიექტი არის რეგისტრირებული საჯარო რეესტრში) ან „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულების ან/და ნავთობის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიის

ნომერი -----

საქართველოს სახელმწიფო აღმით ცურვის დამადასტურებელი დროებითი მოწმობის ან საქართველოს სახელმწიფო აღმით ნაოსნობის უფლების შესახებ მოწმობის (გემის პატენტი) ან საქართველოს გემების სახელმწიფო რეესტრში რეგისტრაციის დამადასტურებელი გემის ბილეთის რეკვიზიტები:

ობიექტის მესაკუთრის/სხვისი საკუთრებით შეზღუდული სარგებლობის უფლების მქონე პირის/სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწით მოსარგებლე პირის დასახელება და საიდენტიფიკაციო ნომერი

ობიექტის საქმიანობის აღწერა

ობიექტის საქმიანობასთან დაკავშირებით გაცემული ლიცენზიების (ნებართვების) ჩამონათვალი, მათი გამცემი ორგანოს დასახელება, გაცემის თარიღი და მოქმედების ვადა

ობიექტის რეზერვუარების აღწერა (მათი რაოდენობა და ტევადობა)

2. ობიექტით მოსარგებლის მიერ წარმოსადგენი ინფორმაცია:

№	მოსარგებლის დასახელება	მოსარგებლის საიდენტიფიკაციო ნომერი	შვიდნიშნა კოდი	ობიექტით სარგებლობის დასაწყისი	სარგებლობის ხელშეკრულების (მათ შორის, იჯარის, შენახვის და ა.შ.) დასრულების თარიღი	შენიშვნა
1	2	3	4	5	6	7

3. სტაციონარული ობიექტის გარეშე ნავთობპროდუქტის მიწოდების/ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების მიზნით, შვიდნიშნა კოდის მინიჭებისთვის გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოსადგენი ინფორმაცია:

გადასახადის გადამხდელის დასახელება და საიდენტიფიკაციო ნომერი

გადასახადის გადამხდელის იურიდიული მისამართი

საქმიანობის სახე:

- ☐ ტალონებითან/დაელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით მიწოდება
- ☐ ტალონებითან/დაელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით შეძენილის ტალონებით გადაყიდვა
- ☐ ტალონებითან/დაელექტრონული ფორმით აღრიცხული უნაღდო ანგარიშსწორებით შეძენილი საკუთარი მოხმარების ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირება

შვიდნიშნა კოდის მოქმედების ვადა:

საწყისი თარიღი

საბოლოო თარიღი

საკონტაქტო ტელეფონის ნომერი

უფლებამოსილი პირი

ხელმოწერა

თარიღი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №314
2022 წლის 16 სექტემბერი ქ. თბილისი

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“
საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996
ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. 25² მუხლის:

ა) პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დ) 60 სანტიმეტრამდე სიგრძის დაკოტრილ მრგვალ ხე-ტყეზე (მორზე) და წვრილი ბოლოდან 12 სანტიმეტრის ჩათვლით დიამეტრის ხე-ტყეზე.“;

ბ) მე-3 პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ზ) 60 სანტიმეტრამდე სიგრძის დაკოტრილი მრგვალი ხე-ტყისა (მორის) და წვრილი ბოლოდან 12 სანტიმეტრის ჩათვლით დიამეტრის ხე-ტყის შემთხვევაში – ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ გაცემული ხე-მცენარეების ადგილწარმოშობის ცნობა ან/და ხე-ტყის წარმოშობის დოკუმენტი ან ამ ინსტრუქციის №II-01³ დანართით გათვალისწინებული ზედნადები.“;

გ) 4¹ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ა) 60 სანტიმეტრამდე სიგრძის დაკოტრილი მრგვალი ხე-ტყის (მორის) ტრანსპორტირებისას, მიუხედავად იმისა, ხდება თუ არა მიწოდება.“;

2. 56¹ მუხლის:

ა) მე-2 პუნქტის:

ა.ა) „მ.კ.ბ“ ქვეპუნქტის შენიშვნის პირველი პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. 60 სანტიმეტრამდე სიგრძის დაკოტრილი მრგვალი ხე-ტყის (მორის) ტრანსპორტირებისას, მიუხედავად იმისა, ხდება თუ არა მიწოდება.“;

ა.ბ) „ლ.ზ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ლ.ზ) 60 სანტიმეტრამდე სიგრძის დაკოტრილი მრგვალი ხე-ტყისა (მორის) და წვრილი ბოლოდან 12 სანტიმეტრის ჩათვლით დიამეტრის ხე-ტყის შემთხვევაში – ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ გაცემული ხე-მცენარეების ადგილწარმოშობის ცნობა ან/და ხე-ტყის წარმოშობის დოკუმენტი ან ამ ინსტრუქციის №II-01³ დანართით გათვალისწინებული ხე-ტყის სასაქონლო ზედნადები ან ამ ინსტრუქციის დანართი №III-07¹ ფორმის საგადასახადო დოკუმენტი.“;

3. დანართი №III-07² ჩამოყალიბდეს თანდართული რედაქციით.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლაშა ხუციშვილი

	ხე-ტყე და მისი პირველადი გადამუშავების პროდუქციის ჩამონათვალი, რომელზეც გამოიწერება საგადასახადო დოკუმენტი
ა)	მრგვალი ხე-ტყე (მორი) – ხე-ტყის ან ხე/მცენარის დამზადების შედეგად (მათ შორის, ძირნაყარი ხე-ტყისგან) მიღებული 12 სმ-ზე მეტი (წვრილი თავის ბოლოდან) დიამეტრის, ასევე დადგენილი წესით დაფირნიშებული წვრილი თავის ბოლოდან არაუმეტეს 12 სანტიმეტრის დიამეტრის მქონე მერქნული რესურსი;
ბ)	მრგვალი ხე-ტყის (მორის) ან ხე-მცენარის პირველადი გადამუშავების პროდუქტი, კერძოდ:
ბ.ა)	ფიცარი – სიგრძეზე დახერხილი მორის ნაწილი, რომლის სისქე სწორკუთხა განივ ჭრილში 10 სანტიმეტრზე მეტი არ არის, ხოლო სიგანე ორჯერ და მეტად აღემატება სისქეს. ფიცარს აქვს ორი განიერი და ორი ვიწრო გვერდი;
ბ.ბ)	ძელი – სიგრძეზე დახერხილი ან გათლილი ხე (მორის ნაწილი), რომლის სისქე და სიგანე განივ ჭრილში 10 სანტიმეტრს აღემატება. ძელი შეიძლება იყოს სხვადასხვა მხრიდან ჩამოხერხილი;
ბ.გ)	ძელაკი – მცირე ზომის ძელი, სიგრძეზე გახერხილი მორის ნაწილი. მისი სისქე სწორკუთხა განივ ჭრილში 10 სანტიმეტრზე მეტი არ არის, ხოლო სიგანე ნაკლებია ორმაგ სისქეზე;
ბ.დ)	შპალი – დახერხილი ხის მასალა, რომელიც გამოიყენება რკინიგზის ან ტრამვაის ლიანდაგებისათვის ვაკისზე რელსების საყრდენად. შპალები იყოფა სამ ძირითად კატეგორიად: ძელისებური, ორმხრივ ჩამოხერხილი (ჩამოგანული) და სწორკუთხოვანი. შპალი შეიძლება იყოს გაუქლენთილი ან გაუქლენთავი;
ბ.ე)	საპარკეტე ფრიზა – მცირე ზომის ნამზადი, რომლის შემრობისა და მცირე (მექანიკური) დამუშავების შედეგად მიიღება პარკეტი;
ბ.ვ)	შავად ნამზადი დეტალი – გარკვეული პროდუქტის მისაღებად საჭირო ზომისა და ფორმის ნამზადი, რომლის მცირე (მექანიკური) დამუშავების შედეგად მიიღება სასურველი სახის დეტალი;
ბ.ზ)	ფანერა (შპონი) – სპეციალურ დაზგა-დანადგარზე მერქნის დაშლით მიღებული და გარკვეული ზომის ფორმატებად დაჭრილი ან მერქნის მცირე სისქის ანათლებად აჭრილი პროდუქტი;
ბ.თ)	დაპობილ-დაჩეხილი სათბობი შემა;
გ)	ხე-მცენარეები – თვითმმართველი ერთეულის ან კერძო საკუთრებაში არსებული ხე-მცენარეები, მათ შორის, კაკლის, ბალამწარას, წაბლისა და თუთის სახეობები (გარდა სხვა ხილ-კენკროვანი სახეობებისა და ბამბუკისა);
დ)	60 სანტიმეტრამდე სიგრძის დაკოტრილი მრგვალი ხე ტყე (მორი) და წვრილი ბოლოდან 12 სანტიმეტრის ჩათვლით დიამეტრის ხე-ტყე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №323
2022 წლის 23 სექტემბერი ქ. თბილისი

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“
საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996
ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნეს ცვლილება და 81² მუხლის მე-2 პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ზ) უზრუნველყოს მხოლოდ ამ ბრძანებით დადგენილი წესით ნიშანდებული/მარკირებული პროდუქციის სარეალიზაციოდ გატანა. ამასთან, ნიშანდებულად/მარკირებულად ითვლება ის პროდუქტიც, რომელზეც ვერ ხერხდება შერჩეული პირის მიერ დატანილი არამატერიალური ფორმის მარკის სრული ან ნაწილობრივი წაკითხვა/ამოცნობა;“.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლაშა ხუციშვილი

ვებგვერდი, 27/09/2022
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017623

**საქართველოს ფინანსთა მინისტრის
ბრძანება №329
2022 წლის 26 სექტემბერი ქ. თბილისი**

**„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“
საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996
ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე**

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. 58-ე მუხლის მე-9 პუნქტის შემდეგ დამატოს შემდეგი შინაარსის 9¹ და 9² პუნქტები:

„9¹. ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირებით მიწოდებისას გამოწერილი ელექტრონული ფორმისნსაფ-ის გაუქმება შესაძლებელია მყიდველის (მიმღების) მიერ ნსაფ-ის დადასტურების შემთხვევაში ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირების დაწყებამდე.

9². ნავთობპროდუქტის ტრანსპორტირების გარეშე მიწოდებისას გამოწერილი ელექტრონული ფორმისნსაფ-ი უქმდება საგადასახადო ორგანოს მიერ, როგორც გამყიდველის (გამგზავნის), ისე მყიდველის (მიმღების) ერთდროულად მიმართვის შემთხვევაში.“.

2. 59-ე მუხლის მე-4 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„4. დაუშვებელია არასწორად შევსებული ნსაფ-ის გადაცემა მყიდველისათვის (მიმღებისათვის). გაუქმების მიზნით, არასწორად შევსებული ნსაფ-ების (გარდა ელექტრონული ფორმის ნსაფ-ისა) ყველა ეგზემპლარი გადასახადის გადამხდელის მიერ წარედგინება საგადასახადო ორგანოს, ამ ორგანოდან ნსაფ-ების შემდგომი გატანისას, მაგრამ არაუგვიანეს მომდევნო წლის 15 იანვრისა.“.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლაშა ხუციშვილი

ვებგვერდი, 13/09/2022
სარეგისტრაციო კოდი
040030000.10.003.023664

საქართველოს მთავრობის
დადგენილება №453
2022 წლის 12 სექტემბერი ქ. თბილისი

**„საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – შემოსავლების
სამსახურის მიერ მომსახურების გაწევისათვის საფასურებისა და მათი
განაკვეთების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის
30 მარტის №96 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე**

მუხლი 1

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – შემოსავლების სამსახურის მიერ მომსახურების გაწევისათვის საფასურებისა და მათი განაკვეთების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 30 მარტის №96 დადგენილებაში (სსმ, №33, 31/03/2010 წელი) შეტანილ იქნეს ცვლილება და დადგენილებით დამტკიცებული „სსიპ – შემოსავლების სამსახურის მიერ მომსახურების გაწევისათვის საფასურებისა და მათი განაკვეთების“ 102-ე გრაფა ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

102	„ტექნიკური რეგლამენტის „ავტოსადგურის და ავტოსადგომის ფუნქციონირების წესისა და პირობების“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების რიგების მართვის ელექტრონულ სისტემაში ჩართული M ₂ , M ₃ , N ₂ და N ₃ კატეგორიების ავტოსატრანსპორტო საშუალებების (ცალკე, ნახევარმისაბმელით ან მისაბმელით) ავტოსადგომისათვის, შემოსავლების სამსახურის „საბაჟო გამშვებ პუნქტებში ავტოსატრანსპორტო საშუალებების რიგების მართვის ელექტრონული სისტემის“ მომსახურების საფასური	ავტოსადგომზე მდგომ ყოველ ერთ სატრანსპორტო საშუალებაზე – 38 ლარი.“.
-----	---	--

მუხლი 2

დადგენილება ამოქმედდეს 2022 წლის 26 სექტემბრიდან.

პრემიერ-მინისტრი

ირაკლი ღარიბაშვილი

რედაქციაში შემოსულ კითხვებზე პასუხები მოამზადა
ბაჟის საგადასახადო კომიტეტმა

კითხვა:

შპს-ში არის 2 ცალი დაზიანებული ძირითად საშუალება, ერთს 2021 წლის ცვეთის დარიცხვის მერე საბალანსო ღირებულება უნუღდება, მეორეს 2022 წლის იანვარში დაერიცხება მხოლოდ 1 თვის ცვეთა და მისი საბალანსო ღირებულებაც უნუღდება (ვიყენებთ წრფივ მეთოდს).

კითხვა მდგომარეობს შემდეგში: თუ შიდა აქტის საფუძველზე ჩამოვწერ ამ ძირითად საშუალებებს, დამატებით ხომ არ არის საჭირო მოგებით ან დღგ-ით დაბეგვრა? ასევე, ექსპერტიზის გარეშე შეიძლება თუ არა ჩამოწერილი ძირითადი საშუალების განადგურება (ამ ნივთების ისტორიული ღირებულება დაბალია – 490 ლარი და 128 ლარი)? ჩამოწერა უნდა მოხდეს 2022 წლის იანვრის თარიღით?

პასუხი:

თუ ძირითადი საშუალების ღირებულება არის არაარსებითი, როგორც ინდივიდუალურად, ასევე ცალკე აღებული და მისი ჩამოწერაც არ ხდება საექვო გარემოებებში (მაგალითად ავეჯის ჩამოწერა ხდება 10 წლის შემდეგ საექსპლუატაციო ვადის გასვლის შემდეგ), ასეთ შემთხვევაში ჩამოწერის დაბეგვრა გადასახადებით არ მოხდება, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ჩამოწერისას წარმოიქმნება საბაზრო ღირებულების მქონე ნარჩენი. თუ ძირითადი საშუალების ჩამოწერისას წარმოიქმნება ასეთი ნარჩენი (მაგ. ჯართი) რასაც საბაზრო ღირებულება გააჩნია, ასეთ შემთხვევაში, თუ არ მოხდა ამ ნარჩენის აქტივად აღიარება აღრიცხვაში, ნარჩენის დაბეგვრა მოხდება ნარჩენის საბაზრო ღირებულებიდან მოგებისა და დღგ-ის გადასახადებით.

კითხვა:

გვაინტერესებს ვინ სარგებლობს კალენდარული წლის განმავლობაში 6000 ლარამდე მიღებულ დასაბეგრ შემოსავალზე საშემოსავლო გადასახადში დაწესებული საგადასახადო შეღავათით და შესაბამისად, საშემოსავლო გადასახადით ვინ არ იბეგრება?

პასუხი:

6000 ლარამდე წლიური დასაბეგრი შემოსავალი არ ებეგრებათ შემდეგ ფიზიკურ პირებს:

- ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირს, აგრეთვე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს;
- იმ პირს, რომელმაც „საქართველოს თავდაცვის ძალების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, საერთაშორისო

მშვიდობისა და უსაფრთხოების შენარჩუნებისა და აღდგენის ოპერაციებში ან სხვა სახის სამშვიდობო საქმიანობაში მონაწილეობასთან დაკავშირებით ჯანმრთელობის მძიმე დაზიანება მიიღო;

- მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის მქონე პირის მიერ მაღალმთიან დასახლებაში საქმიანობით კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული 6 000 ლარამდე დასაბეგრი შემოსავალი, გარდა საბიუჯეტო ორგანიზაციიდან და სახელმწიფოს მიერ ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული სამედიცინო დაწესებულებიდან ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლისა.

ამ შემთხვევებში საგადასახადო წლის მიხედვით გადახდის წყაროდან მიღებულ შემოსავლებზე შეღავათის გამოყენების მიზნით დაქირავებული პირი ვალდებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით წარუდგინოს დამქირავებელს შეღავათით სარგებლობის შესახებ საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემული ცნობა. ერთზე მეტი სამუშაო ადგილის არსებობის შემთხვევაში გადახდის წყაროს, სადაც უნდა გავრცელდეს შეღავათი, განსაზღვრავს დაქირავებული პირი.

გარდა აღნიშნულისა მცირე მეწარმე დაქირავებულისთვის ხელფასის ანაზღაურებისას არ აკავებს საშემოსავლო გადასახადს თუ სახეზეა სსკ-ის 94-ე მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული წინაპირობები.

საშემოსავლო გადასახადში სხვა შეღავათებს შეგიძლიათ გაეცნოთ საგადასახადო კოდექსის 82-ე მუხლში.

კითხვა:

შპს-ს, რომელსაც ფიზიკურ პირთან აქვს იჯარის ხელშეკრულება გაფორმებული და კომუნალურების გადასახადი ფიზიკურ პირზე არის მოსული, ჩავითვლით თუ არა ამ შემთხვევაში ხარჯად კომუნალურებს, თუ ხელშეკრულებაში მითითებულია, რომ კომუნალურებს იხდის შპს?

პასუხი:

რაც შეეხება გადახდილი დოკუმენტის ხარჯის დოკუმენტად აღიარებას, დიახ, ჩავითვლით.

რაც შეეხება დღგ-ის ჩათვლას, იგი უნდა განხორციელდეს მხოლოდ გამოწერილი საფ-ის საფუძველზე, თუ მომსახურების გამწევი დღგ-ს გადამხდელია. სხვა შემთხვევაში დღგ-ის ჩათვლა ვერ განხორციელდება.

კითხვა:

რეგისტრირებული მცირე მეწარმე ეწევა მომსახურებას და ამაზე წერს ინვოისს, მიღება – ჩაბარების აქტს და აქვს ხელშეკრულებაც. როდესაც კლიენტი მაინც ითხოვს rs-ზე გამოწერას, ასეთ შემთხვევაში. სასაქონლო გედნაღებში მომსახურება რომ მივუთითოთ და გამოვიწეროთ, რა დაშავდება?

პასუხი:

სასაქონლო ბედნადები (თუნდაც მისი დასახელებიდან გამომდინარე) განკუთვნილია საქონლისთვის.

რაც შეეხება მომსახურებაზე RS-ის პორტალიდან ელექტრონული დოკუმენტის გამოწერას, შესაძლებელია გამოიწეროს საგადასახადო დოკუმენტი, იმ შემთხვევაში თუ თქვენი პორტალიდან შესაძლებელია (ყველა გადამხდელისთვის არ არის ხელმისაწვდომი) ასეთი დოკუმენტის გამოწერა.

სხვა შემთხვევაში შესაძლოა გამოწერილი იქნეს მიღება-ჩაბარების აქტი ან მსგავსი დოკუმენტი, რომელიც დაადასტურებს ასეთი მომსახურების განწევას.

კითხვა:

დღგ-ს გადამხდელმა შპს-მ საზღვარგარეთ მომწოდებელთან ინვოისის საფუძველზე თანხა გადარიცხა თებერვალში. საქონელი ჯერ არ ჩამოსულა. ეს თანხა უნდა დაიბეგროს როგორც ავანსი და დადეკლარირდეს თებერვალში თუ შეიძლება შემდგომი დაკორექტირება, თუ ეს ოპერაცია გამორჩენილია შესაბამის პერიოდში?

პასუხი:

თუ ეს თანხა მოგების გადასახადით ექვემდებარება დაბეგვრას, იგი უნდა დადეკლარირდეს თებერვალში, თუმცა ეს თანხა მხოლოდ მაშინ ექვემდებარება დაბეგვრას, თუ უცხოელი მომწოდებელი არის შეღავათიანი დაბეგვრის მექანიზმში რეგისტრირებული პირი.

ამ უკანასკნელ შემთხვევაში საქონლის მიწოდების საანგარიშო პერიოდში მოხდება გადახდილი მოგების გადასახადის ჩათვლა.

კითხვა:

ინდივიდუალურმა მენარმემ დაახლოებით 20 000 ლარის საქონელი გადაანერა სხვა ინდივიდუალურ მენარმეს, თანხა ჯერ არ გადაუხდიათ, გავუწერეთ rs-ზე და ჩეკი შესაბამისად არ გვაქვს, თანხას ნელ-ნელა გადაიხდის. გვაინტერესებს რა დავარღვიეთ და რა საჯარიმო სანქციები მოჰყვება ჩვენს ქმედებას?

პასუხი:

თქვენს კითხვაში არსებული ინფორმაციიდან გამომდინარე, დარღვევას ვერ ვხედავთ.

ამომწურავი პასუხის გასაცემად გვჭირდება უფრო მეტი კონკრეტიკა რათა სრულად მოვიცვათ ყველა საკითხი ასეთი მიწოდების დროს.

კითხვა:

საგადასახადო დავალიანებაში მაქვს დადებითი ნაშთი, პირობითად 500 ლარი. გადავავსებ საშემოსავლო დეკლარაცია, რომლის საშემოსავლო გადასახდელმა შეადგინა ვთქვით, 300 ლარი. ახლა მე მაინტერესებს, ამ თანხას საგადასახადო დადებითი ნაშთიდან გამიქვითავს თუ უნდა დავარიცხო სახაზინოში საშემოსავლოს კოდით ეს თანხა, რომ არ დავჯარიმდე?

პასუხი:

თუ თქვენ გაქვთ ზედმეტად გადახდილი თანხა, იგი ავტომატურად ჩაითვლება დეკლარირებული გადასახადის ანგარიშში. ამიტომ დამატებითი გადარიცხვა ბიუჯეტში საჭირო არ არის.

კითხვა:

თუ შპს-ს შემოსავალი აღემატება 100,000 ლარს, მაგრამ მისი შემოსავალი არ არის დასაბეგრი ოპერაცია (ანუ განთავისუფლებულია დღგ-ის გადასახადისგან) ამ შემთხვევაში მაინც აუცილებელია დარეგისტრირდეს დღგ-ის გადამხდელად და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახოს შემოსავალი განთავისუფლებული ოპერაციების ნაწილში?

პასუხი:

სავალდებულო რეგისტრაციის მომენტის განსაზღვრისას არ გაითვალისწინება დღგ-ისგან გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები, გარდა:

- ა) საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ფინანსურ ან უძრავ ნივთთან დაკავშირებული ოპერაციებისა, თუ მათი განხორციელება დასაბეგრი პირის ძირითადი საქმიანობაა;
 - ბ) საქონლის ექსპორტის ოპერაციებისა;
 - გ) საგადასახადო კოდექსის 172-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა (იხ. საგადასახადო კოდექსის 165.7-ე მუხლი).
- აქედან გამომდინარე, თუ ჩამოთვლილ ოპერაციებს არ ახორციელებთ, დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება არ გაქვთ.

კითხვა:

კომპანიას ეკუთვნის ავტომანქანა, რომელიც წლის ბოლოს ავარიის გამო დაზიანდა. ის მაინც ვარგისია გამოსაყენებლად, ამიტომ მისი გამოყენების ღირებულება შეფასებულია 1,000 ლარად. ამასთან, მანქანა კლასიკური სტილისაა და მის ნაწილებზე მოთხოვნა არსებობს. შედეგად, მისი ნეტო სარეალიზაციო ღირებულება არის 3,000 ლარი. ავტომანქანის საწყის საბალანსო ღირებულება იყო 12,000 ლარი და მისი სასარგებლო მომსახურების ვადა წლის დასაწყისიდან

განსაზღვრული იყო ექვსი წლით. ასეთი ვითარებით, ეს მანქანა 3000 ლარად რომ გავყიდოთ ხომ არ დაგვაჯარიმებს საგადასახადო?

პასუხი:

ზოგადად, თუ რეალიზაცია მოხდება არაუროთიერთდამოკიდებულ პირზე, იმ შემთხვევაშიც კი, როცა მანქანა გაიყიდა საბაზრო ფასზე ნაკლები ღირებულებით, ეს არ ექვემდებარება საბაზრო ფასით დაბეგვრას, აქედან გამომდინარე, არაუროთიერთდამოკიდებულ პირზე მიწოდების შემთხვევაში დაჯარიმების საფუძველს ვერ ვხედავთ.

იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს უროთიერთდამოკიდებულ პირზე მიწოდებას და 3000 ლარი აღმოჩნდება საბაზრო ღირებულებაზე არსებითად ნაკლები თანხა, ეს შეიძლება დაიბეგროს მოგების გადასახადითა და დღგ-ით (თუ არ არის მსუბუქი მანქანა).

საბაზრო ფასის დადგენა ხდება სსკ-ის 18-ე მუხლის შესაბამისად.

კითხვა:

საგადასახადო კუთხით გვაინტერესებს, რას ნიშნავს გონივრული ვადა, რამდენია გონივრული თანხა და რა პერიოდია, რომლის განმავლობაში თანხა შეიძლება გვექონდეს საავანსოზე ნაშთად? ამასთან ერთად, რას გულისხმობს დათქმა: არსებითად -- ანუ რამდენია პროცენტული წილი? ვთქვათ 10 თანამშრომელი მყავს, აქედან შეიძლება 9-ს ჰქონდეს ავანსი, ან რა რაოდენობის თანხა (თუ საშუალოდ თვის ბრუნვა 100,000 ლარია)?

პასუხი:

ვადის გონივრულობა დგინდება ინდივიდუალურად – კონკრეტული გადამხდელის სპეციფიკის გათვალისწინებით.

კითხვა:

ფიზიკურმა პირმა ბინა გავაქირავე ნოტარიუსზე. გთხოვთ გვიპასუხოთ, საგადასახადო კოდექსის რომელი მუხლით და როგორ დავიბეგრებით, რომელი ვიხდით საშემოსავლოს და რამდენ პროცენტს?

პასუხი:

თუ გამქირავებელი ფიზიკური პირი არ არის ინდ.მეწარმედ და/ან დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი, მაშინ გადახდილი ქირის თანხიდან მისთვის საშემოსავლო გადასახადის დაკავება და ბიუჯეტში გადარიცხვა დაეკისრება ნოტარიუსს.

რაც შეეხება განაკვეთს, განაკვეთი იქნება 5% იმ შემთხვევაში თუ შესრულდება სსკ-ის 81-ე მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილი ყველა პირობა (საცხოვრებელი ფართია გაქირავებული და მიწები იყენებს საცხოვრებელი მიზნებისთვის, ასევე ქირა დარეგისტრირებული შემოსავლების სამსახურში, ასევე გამქირავებელი არ ახორციელებს გამოქვითვებს), სხვა შემთხვევაში განაკვეთი იქნება 20%.

კითხვა:

ინდივიდუალურმა მენარმემ საქმიანობა შეწყვიტა 2022 წლის იანვრიდან, შემცირებაზე განცხადება დავწერეთ ივნისში, დარიცხულია პირველი საავანსო, რომელიც დავალიანებაში ზის, როგორ შეიძლება ამ დავალიანების გაუქმება?

პასუხი:

საქმიანობის შეწყვეტა ნიშნავს ინდ.მენარმედ რეგისტრაციის გაუქმებას. ამგვარი შეწყვეტიდან 30 კალენდარული დღის განმავლობაში თქვენ უნდა წარგედგინათ დეკლარაცია და ამ შემთხვევაში ე.წ. „საავანსოს“ დარიცხვა აღარ მოხდებოდა. როგორც ჩანს, თქვენ ეს მოქმედებები არ შეგისრულებიათ, რის გამოც თქვენი საქმიანობა შეწყვეტილად არ ითვლება. ამდენად, ამ „საავანსოს“ დარიცხვა გაუქმდება წლიური დეკლარაციით, რომელიც თქვენ უნდა წარადგინოთ 2023 წლის 1 აპრილამდე. თუმცა, ამ თანხაზე დარიცხული საურავი არ გაუქმდება.

კითხვა:

შპს-ს მიერ სესხი გაიცა ფიზიკურ პირზე, შესაბამისი სარგებლით. ფიზიკურმა პირმა შეასრულა ვალდებულებები. შპს-მ როგორ და რა ოდენობით უნდა დაბეგროს პროცენტი?

პასუხი:

თუ შპს „ესტონური მოდელის“ საწარმოა, მაშინ იგი ამ პროცენტს შეიტანს თავის მოგებაში და დაბეგრავს ამ მოგების დივიდენდად განაწილებისას, სესხის დაბრუნებისას კი მიიღებს გადახდილი მოგების გადასახადის ჩათვლას.

სხვა შემთხვევაში ეს პროცენტი შევა წლიური მოგების დეკლარაციაში და საერთო წესით დაიბეგრება.

თუ აღნიშნული პირი ითვლება დაქირავებით მომუშავედ (დირექტორი, დაქირავებული) და სესხი გაიცა 20%-ზე ნაკლები განაკვეთით სხვაობის თანხები შეიძლება დაიბეგროს, როგორც ხელფასი – საშემოსავლო გადასახადის 20%-იანი განაკვეთით.

ურთიერთდამოკიდებულ პირზე სესხის გაცემის შემთხვევაში მოგების გადასახადით დაბეგვრისგან თავის არიდების მიზნით სესხის განაკვეთი არ უნდა იყოს ნაკლები საბაზრო საპროცენტო განაკვეთზე.

კითხვა:

საკუთარი წარმოების ძირითადი საშუალება როგორ გავმიჯნო შეძენილისაგან და რა კრიტერიუმებით? მაგალითად, კომპანიას დავუკვეთე საირიგაციო სისტემის მონყობა ჩემს ნაკვეთზე, მასალები მათია, საკუთარი წარმოებისაა?

პასუხი:

დაბეგვრის მიზნებისთვის საკუთარ წარმოებად განიხილება დასაბეგრი პირის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე შენობის/ნაგებობის მშენებლობა საკუთარი ძალებით ან/და სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურების შეძენის გზით. ანუ მნიშვნელოვანია, რომ საკუთრებაში ან მფლობელობაში გქონდეთ მიწის ნაკვეთი.

კითხვა:

გთხოვთ, მირჩიოთ (ან კომპეტენტური პირის ნომერი მიმწეროთ), თუ როგორ ხდება ამ ოპერაციის დაბეგვრა:

ბარტერული ხელშეკრულებით შპს A მიწის ნაკვეთის (პირობითად 100 ლარის ღირებულების) სანაცვლოდ შპს B-გან იღებს ასაშენებელ საცხოვრებელ კორპუსში ბინის ფართებს (განშლა რეესტრში ფორმდება მიწის გაფორმებისთანავე) (პირობითად 140 ლარის დღგ-ს ჩათვლით). როგორ, რა თანხით და რა დროს იბეგრება შპს A და შპს B და რას ჩაითვლის თითოეული მათგანი?

პასუხი:

1. თუ მისაწოდებელ მიწის ნაკვეთზე არ არის განლაგებული შენობები/ნაგებობები, მაშინ „სუფთა“ მიწის ნაკვეთის მიწოდება დღგ-ისგან გათავისუფლებულია ჩათვლის უფლების გარეშე და, ამდენად, დღგ-ის ჩათვლას ვერცერთი მხარე ვერ მიიღებს, გარდა ერთი შემთხვევისა – თუ მიწის მეპატრონემ მიწის სანაცვლოდ მიიღო ბინები, შემდგომ ეს ბინები გაყიდა და დაბეგრა დღგ-ით,

2. თითოეულ მხარეს დაბეგვრის ვალდებულება წარმოეშობა მისი საკუთრების მიწოდების მომენტში (შპს A-ს მიწის ნაკვეთის მიწოდების, ხოლო შპს B-ს – ბინების მიწოდების მომენტში).

3. თუ აღწერილი ბარტერის ფარგლებში მიწოდების ოპერაცია ერთი მხარის მიერ მაინც (ან ორივე მხარის მიერ) განხორციელებულია 2021 წლის 1 იანვრამდე, მაშინ თითოეული მხარე იბეგრება მის მიერ მიწოდებული საქონლის საბაზრო ღირებულებიდან გამომდინარე.

რაც შეეხება შემთხვევას, როცა ორივე მხარის მიერ მიწოდების ოპერაცია განხორციელებულია 2021 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში, ამის შესახებ შემოსავლების სამსახურის ოფიციალური პოზიცია ჯერ-ჯერობით დაფიქსირებული არ არის და არსებული წესი არ იძლევა ერთმნიშვნელოვანი პასუხის გაცემის საშუალებას.

ინფორმაცია გირჟებიდან

საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ლარის გაცვლითი კურსები უცხოური ვალუტების მიმართ 2022 წლის სექტემბერში

თარიღი	ბულგარული ლემი	დანიშური კრონა	ევრო	ფუნტი სტირლინგი	ისლანდიური კრონა	სერბული დინარი	ნორვეგიული კრონა	პოლონური ზლოტი	რუმინული ლეი	უნგრული ფორინტი	შვედური კრონა	შვეიცარული ფრანკი	ჩეხური კრონა	ამერიკული დოლარი
	1	10	1	1	100	100	10	10	10	100	10	1	10	1
01.09.22	1,4796	3,8906	2,8935	3,3697	2,0418	2,4658	2,9199	6,1077	5,9536	0,7140	2,7084	2,9600	1,1780	2,9002
02.09.22	1,4881	3,9093	2,9074	3,3574	2,0519	2,4784	2,8968	6,1712	5,9932	0,7281	2,7087	2,9644	1,1883	2,9036
03.09.22	1,4813	3,8931	2,8950	3,3482	2,0461	2,4671	2,8876	6,1462	5,9923	0,7252	2,6928	2,9478	1,1825	2,8956
04.09.22	1,4813	3,8931	2,8950	3,3482	2,0461	2,4671	2,8876	6,1462	5,9923	0,7252	2,6928	2,9478	1,1825	2,8956
05.09.22	1,4813	3,8931	2,8950	3,3482	2,0461	2,4671	2,8876	6,1462	5,9923	0,7252	2,6928	2,9478	1,1825	2,8956
06.09.22	1,4623	3,8457	2,8599	3,3152	2,0016	2,4377	2,8801	6,0316	5,9325	0,7070	2,6655	2,9338	1,1619	2,8795
07.09.22	1,4587	3,8338	2,8510	3,3243	2,0036	2,4299	2,8859	6,0474	5,8998	0,7087	2,6718	2,9255	1,1609	2,8705
08.09.22	1,4508	3,8157	2,8376	3,2867	2,0054	2,4187	2,8568	6,0146	5,8351	0,7078	2,6529	2,9090	1,1518	2,8657
09.09.22	1,4610	3,8423	2,8572	3,2882	2,0366	2,4363	2,8486	6,0526	5,8636	0,7211	2,6688	2,9326	1,1636	2,8543
10.09.22	1,4673	3,8594	2,8699	3,3035	2,0369	2,4463	2,8792	6,0993	5,8657	0,7261	2,6942	2,9699	1,1698	2,8449
11.09.22	1,4673	3,8594	2,8699	3,3035	2,0369	2,4463	2,8792	6,0993	5,8657	0,7261	2,6942	2,9699	1,1698	2,8449
12.09.22	1,4673	3,8594	2,8699	3,3035	2,0369	2,4463	2,8792	6,0993	5,8657	0,7261	2,6942	2,9699	1,1698	2,8449
13.09.22	1,4693	3,8644	2,8736	3,3081	2,0425	2,4494	2,8826	6,1144	5,8594	0,7252	2,7019	2,9681	1,1707	2,8342
14.09.22	1,4756	3,8822	2,8872	3,3268	2,0607	2,4611	2,8878	6,1323	5,8671	0,7269	2,7229	2,9894	1,1759	2,8378
15.09.22	1,4464	3,8091	2,8327	3,2708	2,0277	2,4147	2,8057	6,0023	5,7483	0,7040	2,6581	2,9447	1,1551	2,8299
16.09.22	1,4436	3,7961	2,8230	3,2532	2,0295	2,4067	2,7928	5,9673	5,7342	0,6932	2,6405	2,9554	1,1509	2,8301
17.09.22	1,4425	3,7926	2,8204	3,2218	2,0395	2,4036	2,7626	5,9729	5,7270	0,6981	2,6254	2,9377	1,1504	2,8261
18.09.22	1,4425	3,7926	2,8204	3,2218	2,0395	2,4036	2,7626	5,9729	5,7270	0,6981	2,6254	2,9377	1,1504	2,8261
19.09.22	1,4425	3,7926	2,8204	3,2218	2,0395	2,4036	2,7626	5,9729	5,7270	0,6981	2,6254	2,9377	1,1504	2,8261
20.09.22	1,4500	3,8134	2,8364	3,2319	2,0303	2,4169	2,7621	6,0190	5,7558	0,7070	2,6280	2,9418	1,1586	2,8412
21.09.22	1,4560	3,8298	2,8482	3,2552	2,0214	2,4273	2,7732	6,0478	5,7725	0,7149	2,6307	2,9476	1,1603	2,8462
22.09.22	1,4427	3,7947	2,8218	3,2252	2,0113	2,4048	2,7505	5,9497	5,7094	0,6991	2,5851	2,9497	1,1453	2,8426
23.09.22	1,4334	3,7703	2,8037	3,2180	2,0044	2,3898	2,7432	5,8856	5,6745	0,6922	2,5796	2,8907	1,1372	2,8372
24.09.22	1,4124	3,7141	2,7618	3,1298	1,9746	2,3548	2,6912	5,8086	5,5891	0,6791	2,5269	2,8819	1,1199	2,8286
25.09.22	1,4124	3,7141	2,7618	3,1298	1,9746	2,3548	2,6912	5,8086	5,5891	0,6791	2,5269	2,8819	1,1199	2,8286
26.09.22	1,4124	3,7141	2,7618	3,1298	1,9746	2,3548	2,6912	5,8086	5,5891	0,6791	2,5269	2,8819	1,1199	2,8286
27.09.22	1,3985	3,6780	2,7352	3,0433	1,9660	2,3313	2,6426	5,7501	5,5340	0,6725	2,5037	2,8625	1,1102	2,8344
28.09.22	1,3982	3,6774	2,7349	3,0693	1,9660	2,3312	2,6448	5,7396	5,5315	0,6706	2,5167	2,8762	1,1093	2,8385
29.09.22	1,3853	3,6422	2,7086	3,0243	1,9416	2,3092	2,5950	5,6283	5,4741	0,6597	2,4845	2,8645	1,0976	2,8336
30.09.22	1,4050	3,6957	2,7482	3,0751	1,9614	2,3423	2,6269	5,6595	5,5532	0,6557	2,5050	2,8898	1,1133	2,8352

თარიღი	კანადური დოლარი	ამერიკული დოლარი	ევროპული გირონგა	თურქული ლირა	იაპონური იენი	აგს დირჰამი	ირანული რიალი	ისრაელის შიკელი	სინგაპური დოლარი	შვეიცარი ფრანკი	ჩინური იუანი	ჰონგკონგური დოლარი	ინდური რუპია	ახალგაზრდობის დოლარი
	1	1	10	1	100	10	10000	10	1	1	10	10	100	1
01.09.22	2,2112	1,9861	1,5098	0,1594	2,0890	7,8960	0,6905	8,6874	2,0738	9,4071	4,2040	3,6954	3,6499	1,7732
02.09.22	2,2025	1,9788	1,5088	0,1595	2,0837	7,9053	0,6913	8,6316	2,0743	9,4181	4,2088	3,6999	3,6497	1,7689
03.09.22	2,2030	1,9705	1,5057	0,1589	2,0639	7,8835	0,6894	8,5205	2,0656	9,3891	4,1922	3,6891	3,6285	1,7640
04.09.22	2,2030	1,9705	1,5057	0,1589	2,0639	7,8835	0,6894	8,5205	2,0656	9,3891	4,1922	3,6891	3,6285	1,7640
05.09.22	2,2030	1,9705	1,5057	0,1589	2,0639	7,8835	0,6894	8,5205	2,0656	9,3891	4,1922	3,6891	3,6285	1,7640
06.09.22	2,1897	1,9572	1,4970	0,1580	2,0500	7,8396	0,6856	8,4584	2,0505	9,3339	4,1537	3,6686	3,6062	1,7571
07.09.22	2,1875	1,9465	1,4933	0,1575	2,0253	7,8151	0,6835	8,4176	2,0436	9,2987	4,1248	3,6568	3,5954	1,7458
08.09.22	2,1773	1,9280	1,4879	0,1572	1,9833	7,8021	0,6823	8,3429	2,0350	9,2711	4,1076	3,6507	3,5864	1,7280
09.09.22	2,1752	1,9241	1,4796	0,1565	1,9863	7,7710	0,6796	8,3274	2,0318	9,2462	4,1027	3,6362	3,5805	1,7274
10.09.22	2,1899	1,9519	1,4726	0,1560	2,0098	7,7454	0,6774	8,3355	2,0367	9,2307	4,1093	3,6246	3,5747	1,7451
11.09.22	2,1899	1,9519	1,4726	0,1560	2,0098	7,7454	0,6774	8,3355	2,0367	9,2307	4,1093	3,6246	3,5747	1,7451
12.09.22	2,1899	1,9519	1,4726	0,1560	2,0098	7,7454	0,6774	8,3355	2,0367	9,2307	4,1093	3,6246	3,5747	1,7451
13.09.22	2,1808	1,9477	1,4631	0,1554	1,9864	7,7163	0,6748	8,3624	2,0298	9,1930	4,0918	3,6110	3,5636	1,7410
14.09.22	2,1897	1,9609	1,4653	0,1555	1,9959	7,7261	0,6757	8,4574	2,0354	9,2136	4,0953	3,6159	3,5855	1,7467
15.09.22	2,1492	1,9037	1,4607	0,1550	1,9758	7,7046	0,6738	8,2562	2,0156	9,1672	4,0674	3,6058	3,5623	1,6971
16.09.22	2,1461	1,9018	1,4597	0,1550	1,9715	7,7051	0,6738	8,2393	2,0094	9,1589	4,0453	3,6060	3,5509	1,6930
17.09.22	2,1295	1,8907	1,4548	0,1546	1,9730	7,6943	0,6729	8,2080	2,0056	9,1430	4,0305	3,6004	3,5439	1,6849
18.09.22	2,1295	1,8907	1,4548	0,1546	1,9730	7,6943	0,6729	8,2080	2,0056	9,1430	4,0305	3,6004	3,5439	1,6849
19.09.22	2,1295	1,8907	1,4548	0,1546	1,9730	7,6943	0,6729	8,2080	2,0056	9,1430	4,0305	3,6004	3,5439	1,6849
20.09.22	2,1346	1,8993	1,4619	0,1554	1,9799	7,7354	0,6765	8,2461	2,0155	9,1948	4,0495	3,6196	3,5616	1,6914
21.09.22	2,1419	1,9092	1,4642	0,1555	1,9818	7,7490	0,6777	8,2748	2,0197	9,2110	4,0586	3,6261	3,5686	1,6818
22.09.22	2,1266	1,8977	1,4638	0,1552	1,9757	7,7392	0,6768	8,2135	2,0116	9,1934	4,0347	3,6212	3,5542	1,6746
23.09.22	2,1066	1,8830	1,4571	0,1545	1,9879	7,7245	0,6755	8,1684	2,0018	9,1670	4,0088	3,6145	3,5084	1,6629
24.09.22	2,0902	1,8590	1,4519	0,1537	1,9780	7,7011	0,6735	8,0859	1,9840	9,1245	3,9731	3,6034	3,4925	1,6349
25.09.22	2,0902	1,8590	1,4519	0,1537	1,9780	7,7011	0,6735	8,0859	1,9840	9,1245	3,9731	3,6034	3,4925	1,6349
26.09.22	2,0902	1,8590	1,4519	0,1537	1,9780	7,7011	0,6735	8,0859	1,9840	9,1245	3,9731	3,6034	3,4925	1,6349
27.09.22	2,0783	1,8432	1,4540	0,1536	1,9664	7,7169	0,6749	8,0140	1,9749	9,1256	3,9572	3,6107	3,4725	1,6216
28.09.22	2,0745	1,8433	1,4565	0,1536	1,9674	7,7280	0,6758	8,1014	1,9771	9,1388	3,9570	3,6160	3,4795	1,6199
29.09.22	2,0589	1,8183	1,4525	0,1531	1,9593	7,7147	0,6747	8,0081	1,9591	9,1142	3,9178	3,6098	3,4581	1,5956
30.09.22	2,0699	1,8332	1,4518	0,1529	1,9595	7,7190	0,6750	8,0158	1,9711	9,1340	3,9686	3,6118	3,4635	1,6121

თარიღი	რუსული რუბლი	ამერიკანული დოლარი	ბელარუსული რუბლი	თურქმენული მანათი	ბელარუსული ლარი	სომხური დრამი	თაჯიკური სომონი	უზბეკური სუმი	უკრაინული გრინა	ყაზახური თენგე	ყირგიზული სორი	სამხრეთ აფრიკული რანდი	ბრაზილიური რეალი
	100	1	10000	10	10	1000	10	1000	10	100	100	10	1
01.09.22	4,7912	1,7098	1,1517	8,2863	1,5028	7,1787	2,6905	0,2655	0,7855	0,6133	3,5627	1,6989	0,5662
02.09.22	4,7976	1,7129	1,1531	8,2960	1,4988	7,1800	2,8398	0,2654	0,7862	0,6164	3,5687	1,6902	0,5600
03.09.22	4,7654	1,7082	1,1499	8,2731	1,4953	7,1673	2,8368	0,2643	0,7841	0,6153	3,5606	1,6712	0,5523
04.09.22	4,7654	1,7082	1,1499	8,2731	1,4953	7,1673	2,8368	0,2643	0,7841	0,6153	3,5606	1,6712	0,5523
05.09.22	4,7654	1,7082	1,1499	8,2731	1,4953	7,1673	2,8368	0,2643	0,7841	0,6153	3,5606	1,6712	0,5523
06.09.22	4,7132	1,6928	1,1435	8,2271	1,4853	7,1143	2,8259	0,2634	0,7797	0,6098	3,4909	1,6673	0,5569
07.09.22	4,6802	1,6929	1,1399	8,2014	1,4804	7,1073	2,6640	0,2618	0,7773	0,6070	3,5274	1,6744	0,5569
08.09.22	4,6944	1,6897	1,1380	8,1877	1,4758	7,0954	2,6585	0,2614	0,7761	0,6043	3,5203	1,6483	0,5457
09.09.22	4,6907	1,6839	1,1335	8,1551	1,4713	7,0634	2,7875	0,2597	0,7728	0,6000	3,5078	1,6428	0,5436
10.09.22	4,7067	1,6778	1,1298	8,1283	1,4693	7,0396	2,7704	0,2591	0,7703	0,6015	3,4844	1,6508	0,5455
11.09.22	4,7067	1,6778	1,1298	8,1283	1,4693	7,0396	2,7704	0,2591	0,7703	0,6015	3,4844	1,6508	0,5455
12.09.22	4,7067	1,6778	1,1298	8,1283	1,4693	7,0396	2,7704	0,2591	0,7703	0,6015	3,4844	1,6508	0,5455
13.09.22	4,6831	1,6662	1,1255	8,0977	1,4651	6,9980	2,7625	0,2589	0,7674	0,5992	3,4132	1,6586	0,5505
14.09.22	4,7185	1,6736	1,1270	8,1080	1,4692	7,0069	2,7605	0,2591	0,7684	0,6000	3,4617	1,6667	0,5571
15.09.22	4,7272	1,6693	1,1238	8,0854	1,4621	6,9360	2,7772	0,2587	0,7662	0,5979	3,4514	1,6272	0,5451
16.09.22	4,7243	1,6694	1,1239	8,0860	1,4615	6,8443	2,7761	0,2590	0,7663	0,5951	3,4532	1,6110	0,5480
17.09.22	4,6962	1,6670	1,1223	8,0746	1,4583	6,7521	2,7580	0,2582	0,7652	0,5942	3,4591	1,5994	0,5388
18.09.22	4,6962	1,6670	1,1223	8,0746	1,4583	6,7521	2,7580	0,2582	0,7652	0,5942	3,4591	1,5994	0,5388
19.09.22	4,6962	1,6670	1,1223	8,0746	1,4583	6,7521	2,7580	0,2582	0,7652	0,5942	3,4591	1,5994	0,5388
20.09.22	4,7095	1,6759	1,1283	8,1177	1,4662	6,8216	2,7849	0,2593	0,7693	0,5946	3,4792	1,6016	0,5408
21.09.22	4,7400	1,6789	1,1303	8,1320	1,4682	6,8295	2,7813	0,2594	0,7707	0,5966	3,4821	1,6066	0,5506
22.09.22	4,6661	1,6765	1,1289	8,1217	1,4658	6,8196	2,7681	0,2592	0,7697	0,5927	3,4744	1,6074	0,5527
23.09.22	4,7164	1,6736	1,1267	8,1063	1,4594	6,8202	2,7919	0,2586	0,7682	0,5918	3,4712	1,6119	0,5485
24.09.22	4,8336	1,6685	1,1233	8,0817	1,4543	6,8473	2,7848	0,2576	0,7659	0,5875	3,4618	1,5834	0,5529
25.09.22	4,8336	1,6685	1,1233	8,0817	1,4543	6,8473	2,7848	0,2576	0,7659	0,5875	3,4618	1,5834	0,5529
26.09.22	4,8336	1,6685	1,1233	8,0817	1,4543	6,8473	2,7848	0,2576	0,7659	0,5875	3,4618	1,5834	0,5529
27.09.22	4,8662	1,6719	1,1256	8,0983	1,4513	6,8955	2,8008	0,2575	0,7675	0,5930	3,4681	1,5684	0,5386
28.09.22	4,8675	1,6743	1,1272	8,1100	1,4527	6,9819	2,7966	0,2575	0,7686	0,5930	3,4668	1,5848	0,5265
29.09.22	4,8156	1,6658	1,1253	8,0960	1,4495	6,9485	2,7918	0,2573	0,7672	0,5931	3,4500	1,5676	0,5267
30.09.22	4,8972	1,6668	1,1259	8,1006	1,4512	6,9824	2,7609	0,2578	0,7677	0,5950	3,4519	1,5783	0,5275

ფინანსური მართვა აუდიტი და მარნეულებელი მომსახურება საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება

ბიზნესში დასაქმებული პროფესიონალი ბუღალტერი, რომელიც პასუხისმგებელია დამქირავებელი ორგანიზაციის საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე ან დამტკიცებაზე, დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ფინანსური ანგარიშგება წარდგენილია ფინანსური ანგარიშგების წარდგენისთვის დადგენილი სათანადო საფუძვლების შესაბამისად.

პროფესიონალმა ბუღალტერმა არ უნდა დაუშვას, რომ ინტერესთა კონფლიქტმა გამოიწვიოს მისი პროფესიული ან საქმიანი გადანაცვლებების კომპრომენტირება.

